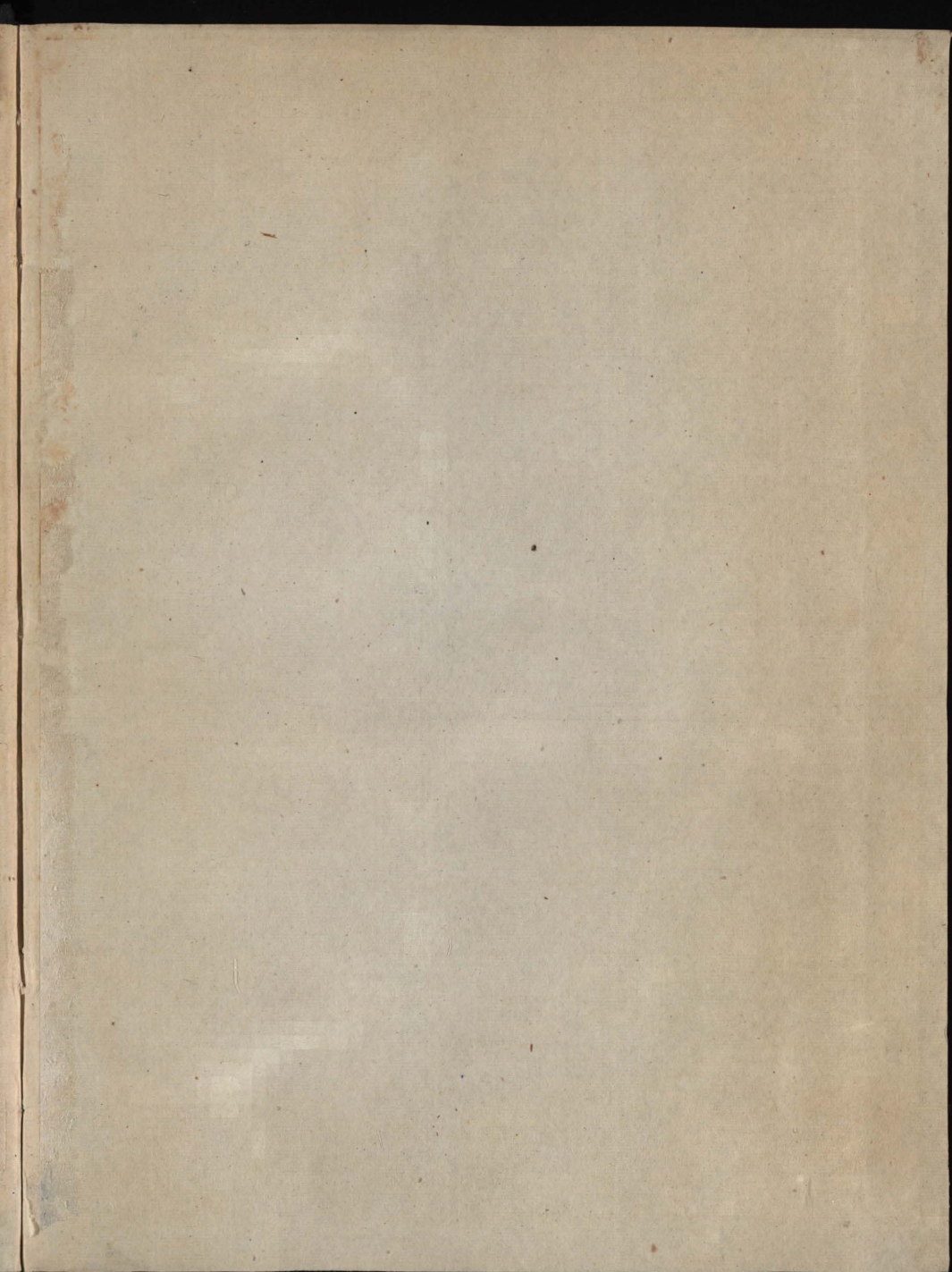

48 Cod. ms.

684

Ms. 684. 40.

70 Lll.

Disputationes
in VIII. Libros Politicorum
Aristotelis.

1.
DISPUTOES
MORALES.

In VIII. Libros
Politicon Artis
Stagyritæ.

Ad MAIOREM DEI: OPT:
MAX: GLORIAM:

Quas tractabat

R. P. Georgius Stengelius
ethicæ professor Aug.

Anno Salutis M. DC. XIX.

Quaestio Prooemialis

Paragraphus Primus.

De Inscriptis etotto soni Libroru.

Sciam unde nomen sit Libri tractu est politicam
gacri, nos civitem vocamus, cuius officium est circa
republicam tanquam circa totum sui nescari,

Nomina a republica sic no significat bonu pu-
blum, sed publici civitatisq boni ordinis, civiumq
ipsum institutio et vita ut Lib. 4. poli. doct. p. 1.
q. 2. Lib. 3. ca. politiam et politiana id est rem
publicam et rei publicae administrationem idem signi-
ficare affirmat.

Porro Rempublicam civit. seu pro toto esse
tum ex eo patet quod eius principia, et propria
sic considerentur tum ex ipsa methodo, ut n. in sit
Libri methodi quia quod Gentilem seu constitutionem
vocant quo idem usq est in p. 1. ubi ex imo
partibz et causis nomen sua et mea corp. nala
effici docuit ita sic civitatis seu repub. q. Libri
quoddam est explicanda idem sane servat, ut a mi-
nimis ex partibz et indivisib. initium capiat, cum
go id totum aliois Libri putet cuius partes ex
institudo tractantur Legit. sic agi de civitate, deniq
diffiniam donec ex fine Lib. ultimi Eth. ubi Arist.
ita legit. no de rep. tractare oportet, ut quod
fieri pot. ea p. 1. p. 1. fieri, q. circa res suas
nascit atq. ut ordinem quem observaturus est p. 1.
sciamus imbi subiungit imo itaq. si qd nala sit
a maioribz dictum illud entamur reconsiderare, deinde
ex congregatis rebz publicis considerare quam civitatem
et republicam observant atq. eorum et quod ob eas

2. Pol: *Artis* of *proemialis*.

alia rite-gubernant alia o'gia, sed n. p'porti-
magis firtaffo- p'cipiens quam sit resp. optima,
et quomodo unaq^q disposita, q'busue legib^{us} utend
ac modis bñ fuerit instituta, Sac Sapientis ille
ad nrām clām ferendam ptulit.

ff. 2 dms.

Quantum ex libris p. alijs politicis
scriptis autem salvant.

Mucro scriptum est autentus, Sive a scriptis par-
tim à re partim à scriptore ipso accedit, ab auctore
autem accedere ostendit quod refert Gellius lib. 14. c. 7.
M. Varro nem exoratu à Cn. Pompeio consule designato
atq; ob usurpam in rebus bellicis adolefactam rapi: consue-
tudinū ignaro ut de Sabendo senatu librum conscriberet
quod et fecit, quia quod in librum Pompeio ob auctoris
nomen et civitatem senatus tanti domi interius sua:
Et quantū senatus inter sepeles fuerat in tunc quod librum
effatus in librum tanti scripsit.

Res in Politica quidem eadem est, sed à varijs uarijs
peritijs, ingenio & experientia subit, unde sit
ut gratior euadat si in purpura quam certone inmodat
nam alij quidem in rep: sunt uersati, alij non, alij
rursus uel de legibus duntaxat differunt, uel minus
à se cognita rep: leges ipsi dederunt, utriusq; generis
scriptores plerumq; enumerat lib: 1. pol: phil: qd
10. Eth: & ult: ait in scholis politicis principes su:
ipse Sophistas sed eorum ignora & ambitio inhu:
com phanta Socratem ac Platonem lib: docendae
politicae mung suffisse affirmat, ab eis qd ad eorum
discipulos Xenocratem et filium hoc studium perueniunt
sic ut Academicis et Peripateticis ob eorundem inquit Cic:
3. doceret: uerū magnam hanc Politicā dicentem:
Stoici quidem à ipsi sunt in disputando cumlen Com

attulerunt sed p^{er} Panæum sempiterni multa
attulerunt partim absurda et a cœni vita abhorrentia
partim et flagitiosa et turpia q^udam, de q^uo La:
istig et Empirius lib: 3. Epicurus a mod^o uelut
comp: attingens teste Cic: 6. Tuse: quæsum.

Ex q^uo est intelligere ueros Politicos magis fuisse
et semp salutes esse Principales et Academicos
et in Sid q^uem principes Platonem atq^{ue} Ariston
ut quod uisus ut Plato Ariston sermonis maiestate,
ita Sid illum uerū ueritate atq^{ue} sublimi quadam
ingenij bonitate superauit, quamuis et ad quos
ob ead^{em} mox indicandas superior fuerit Ariston quon:
quam uero et scripsit Aelianus Præfatio in prælo
libri de uariis nunquam oia eis placeant neq^{ue} studio
uident^{ur} eis digna oia ut mirū non sit Politicæ
p^{ar}te a nonnullis aliorū p^{ro}poni uoluntatem.

S. 3us.

Aristid. Lib. politica.

Aliud ta imprimis ad excellentiam p^{ar}tis additamentū
facit quod et ipse et p^{ro}phetis cognouit, q^uod de ciuili
gubernatio scripsit q^uippe et in regia Philippi Macedonis
3. annos sit uisatus quo rex et p^{ro}phetis et in filio
Alex: deinde p^{ro}phetis est uisus, addit quod ipse idem
et patriam euersam Philippi scriptis instauranda cura:
ut et legibus nouis atq^{ue} institutis ita q^uod ita Rom:
descripsit, collegit p^{ar}tes 158. rerū publicarum
q^uia, q^uod collectio et collectio non modica adiu:
monti ad Sanu illi Libam attulit, deniq^{ue} et ex
Platonis et Hippodami aliorūq^{ue} monumentis poli:
ticis non modicū euidentiū augmentū p^{ar}arant.
Ex q^uo p^{ro}phetis est p^{ar}te politica fuisse cogni:
tissimam.

S. 4us.

An et q^uod de politica scripsit
Aristoteles.

4. Polit. Art. et Praem.

De civitate sive statu librum scripsisse et dividisse
 affirmat Boetius. Quod ex eo quod hoc unum dicitur et
 sive opus erat, idque maiorem id est extremam partem
 impletum, quod ipse et satis notum interpreti qui ea
 desiderant diligenter exquisita respicienda non potuisse
 aut. Boetius item Victorius in notis ad hoc librum
 scribit sive librum optimam partem intulisse rei:
 te optimo resp. institutionem ad adolescentem tam p:
 duxit, quam tu per hoc aetatis lib. 10. Eth. c. ult.
 monuit esse dandum ex quo ipse libro discimus
 statum de politica aliquid scripsisse certe scribere
 voluisse. Accedit quod genus Art. ex hoc libro
 clare eluceat.

§. 1. Stat.

Quid in singulis libris tractet.

In primo lib. agit de fundamentis civitatis sive admo-
 dum utriusque antequam ad particularem reipublicam
 considerandam rem accesse fiat, sive a fundamentis
 sunt ad quid civitas sit instituta, quo pacto ab
 alijs civitatibus differat, ut a domo, pagis, &c.
 Item quod sit pars domus ut domus, laus, pater,
 filius, vir, uxor seu ut alij loquuntur res familiares,
 res uxoria, res patris, ex his n. constat domus, ut
 et ex domibus pagus seu vicinia, et ex pagis seu
 vicinis seu vicinijs ut alij vocant (est n. vicus domorum
 velut colonia et collectio) civitas, ex his quoque civitas
 ut civitas ut totum quoddam efficitur, quomodo cog-
 noscere poterimus quid sit civitas ipsa si partes eius
 ignoramus; de re civili quoque quae repugnantes nunc
 ferunt, an aliquos nunc servos genuerint, ubi de
 servitutem origine et discrimine multa conside-
 rationum; de re uxoria et patria praelegit explicat
 intulit longam disputationem de re rei quoniam seu
 pecunia paranda; denique quod sit virtus singularis

domo partibus, quodam, ut uxor, Seno, Sero.

In altero lib. suo more sentias maiorem exponit, qui de politica tractant, et alij, refutat, si q. exoribus implicata, nominatim a sentiam Socratis et Phaedra et Hippodami, itaq. politicam Lacedaemoniam et Cretensem et Carthaginensem, ad extenuandum celebriorum sentias ponit, q. legu. q. d. res nominat, eorumq. de sentina indagant.

In 3to lib. Resp. seu politias in specie suas tam bonas quam malas partit, postq. docet qd in ciuitate dominari debeat ac quam excellentia q. d. ianda sit in principibus distribuendis, ad extremum agit in particulari de opto g. re politica q. regia suo regnu. uocat.

In 4to lib. de illis politijs docet q. regnu. n. sint, ut de politica populari et de ea q. est paucorum et de ea q. est optimatum, et de pessima q. est Tyrannis, et de partibus Resp. q. sunt q. d. re, dominari, indi. care. In 5to Ca. p. p. p. q. uel corrupti uel p. uant Resp. illas in q. d. plures dominant, qualis est popularis, paucorum, et optimatum; Item de causis, quibus uel in rigore retinentibus illam Resp. in qua tm. ung. dominat, q. et dicit Monarchia.

In 6to lib. ostendit q. q. d. et quomodo sint instituta Resp. ming. bona ac ming. cetera qualis sunt Resp. paucorum et popularis, item de q. d. quod quoniam sent. res publicas posse.

In 7mo disputat de optima Rep. quomodo tan. dem sit illa, suo appellatione n. n. n. Resp. suo Resp. optimatum, suo regnum, de suo Rep. q. d. ad quem finem ordinata sit q. d. debeat esse mea illis, q. magnitudo regis ut n. n. n. p. stat, ita regio una optior est quam alia, deinde q. d. quales oporteat esse in ea gubernatores et q. partes regiam quomodo diuidenda et regio, et colenda, q. d. artibus fiant in ea ciues Audiendi ac probi, ne de illis dicat

6. Libr. 1. Pol: 2us: 1. De ciuitate in genere.
quod poeta antiquus dicit, sed nunc primum est quæstio
præparata faciunt. In quo libr: de disciplina puerorum, in:
uonumq; præstat, q^{ue} nomen disciplinæ, pro diuersa
ætate erudiendi sunt, quomodo in musica et in quali
musica exercendi, ubi nonnulli et differunt de despoti:
cib; nutritib; pedagogib; puerorū educatorib; de
studij litterarū et alijs liberalib; lib; deq; gym:
nasijs et Academijs, hæc in præcedo ostendunt q^{uod}
p totum Polythron corp; suis libentē disputari.

In Librum 1um.
Pol: Artes.

Disputatio Prima.

De ciuitate in genere.

Quæstio Prima.

Quid sit politia, Castrix, despotia,
oeconomia?

Tam domus quam ciuitas ex multis constat, non n.
una s^{ola} constituit domū, nec una domus constituit ci:
uitatem, quamquam in se et est discrimen, quod
domus sit parua, ciuitas magna multitudo, nec tu
iis multitudo est domus aut ciuitas, quemadmodum
non iis armatorū multitudo est exercitus sed p^{ro}pterea
ordo requirit et regimen, ita in domo et ciuitate.

Duo a regimina assignantur ciuitati regale quod
est eis q^{ui} plena potestate ciuib; p^{re}sident, et Politia
quod apud eos uel apud eos regit q^{ui} in ciuitate po:
testate atq; e legib; ciuitatis p^{re}sident.

Duo item regimina tribuntur domui despotiam s.
seu dominationem quod dñs regit seruos, et oeconomiam,
quo dispensator domus totius familiae dispensat bona
domestica sicut enim de familia querit, seu uxore

De i. & re. de pol. basel. despot. economico. 7. 5.
sive sive sive sive sive.

Qui go potestatem seu regimen regale est id
basilic, qui regimen politium exercet politico,
q familia bona disponat economic, q deniq
seus regit despotico appellat.

Q uæstio 2da.

An idem sit economic et Despotico,
Basilic et Politico.

S. Primus.

Sententia Platonis.

Moderatores sive tituli nominati et prædicti
quæ descripti ex mente Platonis non se differunt
neq specie, sed re unam sunt eandemq rem artem
et sciam in capitulo et politico 7. nullo essent,
politico, regiam, tyrannicam, economicam, solum
seu despotico, prudentiam, et iustitiam, solum
Platonis fuit hoc quod q multitudine solum, et pau.
ritate differunt non debent dici specie distincta,
at domo et civitas, ut ex prædicto quæ colligit
tm videtur multitudine et parvitate differre, cum
magna domo sit quasi parva civitas, unde q sequens
videtur non despotico a basilico, non politico ab
economico differre.

Atqui Titulo lib. 1. c. 3. pol. sunt iustitiam saltem
esse ait, et cap. 4. eundem lib. honoris refutat, mis
refutatio videtur sequenti S. explicabit.

S. 2da.

Sententia Aristoteli et vera.

Ratio Aristoteli quæ Platonem sentit sic in re et
imò qdem politico a despotico differre ea re
ostendit, q principatus accipiunt identitatem et
distinctam a subiectis sicut et qlibet artes a

8. Lib: 1. fol: 23p: 1. De civitate in gñe.

sub subditis, sed subditis principatui despotico, non
est idem cum subditis principatui politico, ille n. q. subdit
impio despotico est nāa servus, q. a subdito impio po:
litico est nāa liber, cū qd libertas a civitate
specie distinguitur, sed principatui politico nō sibi
et differe a despotico specie, sed et multis modis:
omn esse cū eis obtem (sō sc: nāa liber) sit mō:
bilio quam obtem principatui despotico, quod est nāa
servus.

Idō ostendit nec principatui despotico esse eun:
dem cum principatui oeconomico, qd despotico nō sibi
tantummodo circa servos, oeconomico a cūa oib
q. in domo sunt, quon aliqui sunt servi, aliqui
liberi ut vxor et filij, inter quos dispensatio fieri
debet.

Itio quod et principatui oeconomico differat
a principatui politico, inde ostendit, qd in oeco:
mico tm uno pñdet (ordinario - legumdo) ab uno
n. regit oib domo q. est paterfamilias, vel cuius
qmittit nōs suos, in politico a principatu plures
impio qeunt, q. a civitate eligunt qd.

Qua: imo cur ab Aristotele dicatur principatui oeco:
nomico tm unū esse, R. Atm locuti esse de op:
timo et supremo regimine domo, nam si r. hōs regat
civitate ad se delapsa dividant, vel si durat dicitur
non est regimen politicum, nō subdit nō possint
duob pluribusq. dominantibus aequalitate pati, facere
nisi illi oib unam tm vellent, adeoq. unū impio
ostendunt.

Idō tm non vir et vxor in domo
una principatui oeconomico tenent, adeoq. ad huc
r. sint principatui oeconomico; R. unū tm esse
supremum qd vxor accipit potestatem a viro et
regimen illi tm qmittit in certo gradu, ultra
quem si pgrēdiat malum fit regimen et rari

Et 3^a de partibus civitatis.

domus fundi est q non in omni mutetur si familia Sabena mittant, quod pichu, mox si ingruit cum viri uxores ducunt se aut nobiliores aut ditiores iuxta potatem dicentem.

Intolerabile, nihil est quia semina oris.

Deniq basilis sub se ois pfectus principatus est, qo tanquam obtinens a gentis distinguit, et qo hoc ipso etiam moraliter sit nobilis, et specie distinguit.

Quaestio 3^a.

Partes v. qbus civitas qflatur.

Pro familia Antica intellu sit sicut in alijs rebz qpositis ut totu cognoscat nullo est ipse dividere atq usq ad ultimas partes resolvere, ita ad civitatem sit quoddam totu dividendam esse et ipsam in partes suas dividendo a partibus immediate qponentibus usq ad remotissimas et indivisibiles politice, q nempe in sex genere non qponunt ex prioribus.

Ita igit dividite civitas jmo in viros, tu rursus viros in domos, et itern qlibet domus immediate in 3. partes q sunt 3. conjunctioes seu qbinos ut vocat nimiru viri et femina, patris et filii, viri et uxoris, qlibet a istam conjunctionem resolvit in persona et psonam, nempe qbinos viri et uxoris in matrem et foeminam, qbinos ida in genitorem et prolem, qbinos jmo loco posita in Seni et Junu.

Hoc parte divisa civitate jmo qsiderabimus partes indivisibiles, ex qbus pdicta qbinos qstant, excepto filio et Patre, q ipsa peculiariter tractata spectabunt; ido domum, virum, ac deinceps porio civitatem, ex qbus sicut difficile est asserere de alia societate quam Plato lib. 3. de legibus sic addit, cu subit jnam locum in familia, idam in viro, istam in civitate, istam in multis civitatibus conjunctioes seu

10. Lib. 1. Pol. 2. pp. 1. de civitate in gine.
in provincia aut regno patui, q ipsa urbs gine.
a Jul. Cas. civitas appellatur.

Quaestio 11a.

De jma nali forte seu gine
dono q est maris et femina.

Vocat. Sae ab fute jmo pol. e jmo. gine jma
qa gine illa q est dñi et femi, item q est filij.
et parentis illam supponit, subleata n. gine sua
q in maris ac femina gine originem tot, neq
dñs neq, pater, neq, filij neq, pater, adeo q, tot
neq, dono effat qn imo neq, pater sua pferat
ei non pmaneat sed in indio ppetuo.

Vocat. a gine nalis qa non ppetit dñi pfe-
qua agit rōe aut ftem dñi, alioq querit dñi
sui in aiantia, et filij sed rōe utat, sed querit
ei qua fte a nāa infeminata desiderii pducendi.
libi simile, ut qa ipse intritui obnoxio est, saltem
ppetuū ftem ppetuū et in imagine sua, atq, hoc est
sui non solum in baptis sed et in plantis conu,
eo tñ dñi, quod licet aliq planta dicant
maris aliq femella vocant, quoniam tñ alia plan-
ta simul utramq, vim exercere maris sc. ac femina
in uno et eodem indivis, ut in vite, pomo etc. res
clara est, et tñ sit maior pfectio aialis quā plantae
et ubi est maior pfectio ibi in creaturis vocat. ma-
ris distinctio sit ut in uno dñi nō possit esse
simul virgo paterna et materna, sed exigih distinctio
suppositiva ex qua gine maris ac femina ad
gineandum nāa resultat, cuius et politura rōa
est aliqua, quod ut pater ad gineandum ita mater
ad educandum filios destinet, quod potissimū in dñi
hōi fte, quoniam n. in multis quoq, baptis reman-
eat tñ in pfectis nō est cura dñi.

Quaestio 12a.

De rōa nali gine dñi et femi.

12. Lib: I. pol: 2. p. 1. de civitate in gnis.
 Apud Hesiodum bon pro seruo ponit, cuius usus
 ita habetur est: Tum domo, et seruo, tu bon Sabat arator;
 Bon n. paup' pro seruo est, de quo Lactantius dicit
 quod ad usum attinet in seruo Snum et Seruam
 pondera non esse ualde magnam diffiam, tu idem
 ipse c. 3. ait Seruū Snum non solum aratura sed
 et cum iuu et excellentissimū instrumentū esse, nec
 n. cetera instrumenta (et bruta) uel ad nutum dñi
 uel pro serui suo uso efficere possunt, qd rati
 v.g. textori p' se telam non texunt, et plethra
 cytharam sponte non pulsant sicut et fabrilis
 Plato in Mex: ait, Dadali ligna eo artificio
 fuisse ut nifi remota essent auferrent, et Hom:
 18. Iliad: affirmat Vulcani tripodas rotas intra
 uiscera qstitutis p' se inuadere, et quoniam So:
 dia nobis sit usq' horologium rotatum et ali:
 om instrumentū q' sponte se mouere uideant
 moueri tu tantummodo impulsu aut pondere
 neq' ad nutu dñi sed ad mensuram ponderis

Quaestio 8ta.

An et quomodo femina et seruo
 in se distinguant.

Hic disputabitur si 2. ista in se q'libet q'parent, scilicet
 aut iudicare non in idem coinciderent, sed ex parte utriusq'
 extremi discrimen esse, nam femina deficit uirib' cor:
 pond' eiusq' uale offum est parare, seruo a' ista uirib'
 corporis eiusq' offum non est parare, sed parare et seruire
 iam qd ex se ipso sibi dedit discrimen in se.
 nam et seruo nra s'pda no deputat unū instrumentū
 multis offis sed unū uiri, sic n. melis off' suo fun:
 gunt. Si unumquodq' eoru non multis differat offis
 sed uni deferat; Unde ait sibi nam no facere
 quod ars araria apud Delphos facit, q' fabricat

gladium pro paup^e eiusmodi ut multis offit
sit idoneus, nempe ut eo utatur pro scabula ad p^{er}forandum si suare calorem uelit, pro serua ad brandum
si tigna aptare adstrictis cogitet, quod et pro lina si
polare rem quampiam meditet, cum n. paup^e non possit
magis plura instrumenta fabricare fabri unum ad plura
idoneum; At n^{on} uiciniq^{ue} offe p^{er} se designat
instrumentum, ut oculi uisui, aures auditui &c. atq^{ue} ita
et feminam ad pariendum, seruum ad seruand^{um}, et
non uice versa, quamuis n. lib. 2. Philo dicat olim
uxores pretio emptas fuisse et idcirco Hegesod^{us} uxo-
rem emptam non duntaxat nominet, nequaquam t^{amen}
ad seruand^{um} uxores emebant cum minore pretio
atq^{ue} p^{er} minore molestia seruis ea in re ubi possent
magis subtilis adeoq^{ue} et magis idoneis.

Illud sic circa p^{ro}boem aduertendu^m est quod de offe
instrumentorum uni offe deputatoru^m dictum est, intelligi
nempe debere quando opa simul sunt exercenda
et unum aliud impediret simul n. possum uisere, audire
gustare, ambulare, unde nota est h^{oc} data offe
distincta membra quando n. n^{on} opa simul fieri tu-
nt ut unum membrum pluribus seruire ut lingua q^{uod} gus-
tat et loq^{uitur} non simul sed alternatim q^{uod} a q^{uod} fit.
Phil^{osophus} feminam quoq^{ue} et seruum n^{on} a se dist^{ingu}it.

Ex hoc uis^u elegans Corollarium ducit Phil^{osophus}, cum
barbari feminam et seruum eodem gradu collocant,
feminamq^{ue} pro seruo utantur tanquam si a seruo non
differret rem n. sing^{ulari} offe ait quod apud barbaros
non sit q^{uod} n^{on} domini et subiecti, ut n. ex dictis
q^{uod} stat diuina uoluntate est eis q^{uod} n^{on} uiget intell^{ectus}, subiectio
a ad obfuscu^m ingenio et nouissim^{um} corpore potest,
atq^{ue} apud barbaros plerumq^{ue} n^{on} sunt q^{uod} n^{on} uigant intell^{ectus}
sed t^{amen} uicibus potentes, sine subiecta radice do-
minantis tollit q^{uod} n^{on} domini et serui, sed eos
magis ad seruand^{um} gignunt, quare n^{on} ex p^{ar}te

14. Lib. i. pol. cap. i. de civitate in gen.
 qd dñari aliqd sed regi ab alia natione q' contrariis
 ai est, qua de eia supra dixit p'cta, garanticos
 tanquam ingeniosos oportere barbaris dñari, barbaris
 n. sic est visis et bestia instar vivens ac delictos
 cupiens ubiq, sequens ut 7.º eth. nomen barbari
 explicat) naa et long idem sunt.

Questio 7ma.

Quid sit domus?

Non est s'mo de domo Architectonica q' stat
 fundamto parietibz et tecto, dividiturq, in privatam
 et publicam, q'sanam et sacram, de quali loquens
 Xenophon ait. Agasilan Sparta regem veneratu
 esse domos (volubra intellige) et in hospita sitas
 ab ijs q' vim militu et iniuriam abstinuisse, quod
 existimaret dia auxilia non mino in hostili qua
 amico solo imploranda esse, sed s'mo est de domo
 morali seu politica, q' non ex lapidebz aut lignibz
 sed ex Suetbz q'stat, qua s'nsu.

Domo est societas q'stituta ex q'binas viri et uxo-
 ribz, dñi et servi, ut se mutuo iuvent in quotidi-
 anis actibz Suet sine q'bz Suet servari non
 possunt.

Dicit 1mo sortas, q'a uno solo no facit domus
 sed n'esse plures simul cohabitare, cu n. domo sit
 ciuitas q'dam, una a iungi non possit, nisi
 cum alio, n'esse est plures esse, ex q'bz domo
 q'stituat.

Dicit 2do q'stituta ex q'binas illa
 duplici, q'a domo est instituta ad q'serum p'prie
 item ad q'serum ip'soru induorum in eadem domo
 habitantium, atq ad q'serum p'prie Suae exigih
 q'binas viri et feminae, ad q'serum a ip'soru
 induorum requit q'binas dñi ac servi.

Dicit 3tio ut se mutuo iuvent q'a ut Suet de

cāa instituit domo cum p mutua auxilia
vir et femina prolem generent, dno et longo
noſſia libi qparent, qua de cāa Charondas Sabo-
tantes in una domo quobitidis eadem arca pararia
utent, nob qd cōis illis nito qd ex eadem penu
quictent et sed alios appellong ait. Alti or.

Expimenies patria Ceres vni fumi Sabentes, uno
 loco et igne utentes vocat, quare ~~huc~~ domus
 ita definit quotidiana societas fides nam opti-
 mata familia est, quem fides sic interpretari Cir-
 cius lib. 1. de off: ita scribens, prima societas
 est in ipso coniugio, prima in Liberis, deinde una
 domo cum ceteris, id est a principio urbis et
 quasi seminarii. Rursum loquitur fumi quinquages
 post solviturum Liberos, quod in una domo capi
 non possint, in alias domos tanquam in colonias
 exeunt.

Quarto 8^{ua}.

Quid sit uicinia, seu vic, seu
pagus.

Vig est sicut Alma nam effinita & plurib; domib;
jmo non quotidiana utilitatis gra, sed ob suam
artem exteriorum quod non possit esse quotidiana.

Dicitur in locis quibusdam quod si unus homo non possit
 domum multam muniere possit, et conuictio actus
 ut amplius et uenditio debet esse inter plures non
 quousque sed solum saltem quoad actum negotii.
 Dicitur in locis quibusdam quod si unus homo non possit

Dicitur in locis hinc nam, quia initio spiritus
 erat pagus non ex sola Sabitae Sabitantium
 in plures aditus vicinos ut nunc sit, etiam si
 Sabitantes non sint sanguine spiritus sed idem spiritus
 habebat quia nascentes in eadem cognatione sunt in
 apud exollunt ad eorum duendam quando alius
 angustia est quam ut laborem totam capiat, cum

16. Lib. I. pol. D. 1. de civitate in g. 1.

ad id multiplicati essent, ut non possent simul
habitare pagum instituerunt vicinas domos habi-
tando, sine habitantibus in eodem pago vocabantur alia-
tantes et filios et naturam natos quod essent unus
cognationis regerenturque ab uno scilicet antiquissimo reg-
natore sicut olim civitas ab uno rege, domus ab
uno patrefamilias, quod iuxta Homerum primitivum
et uxori et filijs legem datur, ut Rex civitati quod
est habitantes in uno pago iuncto fuerit unus reg-
nator legemque esse secundum naturam, nihil non est ma-
gis naturale in animalibus quam partim propagationem mul-
torem ex uno, partim ut illi quod ex uno descendunt
simul habitare volunt, cuius rei indicium est quod
filij a parentibus in exterius natos missi agerimus
se diuelli patiuntur, et iam ex Platone istud et tam-
dubi assidue domum reuertuntur ubi liberum naturam inueni-
te habitauerunt, nam ibi ubi naturam quodque nascitur
et se conservari facillime putat.

Dicitur 3. Societas constituta ex pluribus domibus
ut non una quoniam non facit domum sed non una
domus pagum, et ut ad domum constituta requiritur
auxilia servi et domini, viri et feminae, ita ad pa-
gum exigitur ut una domus alteram adiuvet.

Dicitur 4. Et Societas primo constituta, ut distin-
guatur a civitate, quod non est primo (id est immediate)
instituta ex pluribus domibus, sed ex pluribus pagis,
sicut pagus primo constituitur ex pluribus domibus, si
ordine resolutionis procedamus.

Dicitur 5. Non quotidiana utilitatis gratia, ad
distinctionem domus, non enim constituitur nisi ut in exa-
bitantes ea munia imendant, quod inveniunt in habitati-
onibus eiusdem domus, neque enim unus pagus in se simul
comedit, aut calefit uno igne, sicut simul
comedit, et ad eundem locum incalefit eiusdem.

Q. gna quid sit Resp: aut civitas. 17.
domus incolae, sed in eodem pago simul habitant
ut participes fiant actuum, & sunt extra domum,
non quotidianum, nempe aut ficiam, mercatura &c.
Neq. n. quotidie sartorem adimo ut caligat res:
ciat, aut fabri ut equo soleam inducat &c.

Quaestio gna.

Quid sit Resp: aut civitas.

S. jmg. De nra
Reipublica et publici.

Resp: nomen fore non ipsam declarat pinde n. est ac
si dicat, non ad publicum pertinens. Populi nomen
plures quam plures qdinet, plures n. plures, populi multo
plures si à graeco derivans significat liquidum populi
sed ordinis sum qdlatit si pprie loquamur, alioq.
& canones populum pro plebe seu pro nra parochia:
quoniam dixerunt cap: Vmo, ca. 10. q. 3.

A populi publici dicitur quasi populi, quod ad ad
de populo vel ipsa pertinet, vel certe pertinere potest
ut popularia sacra q. sed iura faciunt, nra certe
familia attributa sunt, ut ait T. Labeo, qualia sacra
sunt Pallia, Cornualia; quare populi et mul:
dedit nomen publici appellari, unde Ulpianus iurorom:
publici definit, quod ad statu rei Romanae (de eo n.
publico agit) pertinet, uti et privati qdria, quod ad sin:
gularum utilitatem pertinet, sunt n. qdam publice utilia,
qdam privata, ut Cato dixit legat. de uru iusticia.
Deniq. Resp: ait Cuiusmodi n. deleg: nomen nra civitatis
est, pro qua mori et cui nos totos dare et in qua nra
postea ponere et quasi qservare debemus.

Deniq. publicum vel o. repub: esse nra dicitur aliqd,
imo cum in usum aliqd pertinet, ut inferuiat populo,
& cuius utilitas ad universales & singulares personas spectat
pducatur, nra nra in publicum dicitur nra in sacra:

De 9^a quid sit Resp: aut civitas. 19.
 agens, quo sensu definitur civitas civitas nalis
 ex pluribus pagis instituta et placita, summam quādam
 rerum copiam et affluentiam amplectens ordinatā ad
 boni vivendum; 2°. Sic definitur civitas eadem à Tolos.
 lib. 1. de rep: c. 1. quod sit res et inter quādam civitas
 uno satis q̄ efficit unum quoddam corpus civile, ex
 pluribus diversis ut membris oppositis sub una potestate
 suprema veluti sub uno capite et uno spū ad boni et
 quomodocumque vivendum in hac mortali vita, utq̄ facile
 ad eternam perveniat.

Ima descriptio quo ad cetera ex descriptis domo et
 vici patet, dicitur tamen imo quod sit civitas, 3. n. sit
 civitas, ima est spūm unde surgit celestis civitas;
 altera est bestiarum, unde examina, nidi, abusaria,
 greges etc. plantarū; etia q̄ est media est solum
 de qua sic agitur. Dicitur 2° quod sit placita civi-
 tas q̄a civitas non solum habitatorum sibi placita, aut
 alia quodiamvis opera ut domo neq̄ illa tantummodo q̄
 extra domū sunt à vicinis, sed et sufficientia sibi
 ad vitam, et q̄ sunt ad boni esse pro iustitia et etate,
 pro moribus et salute, pro pace et bello, pro corporalibus
 et spiritualibus suppeditat, atq̄ sicut tam distincti omnia
 in civitate gradus, ut doctorum, mercatorum, artificum,
 custodum, militum, sacerdotum, et indistinctis vicinis
 distincta exercent artes, in una v.g. platea fabri
 ferrarii, in alia institores, in alia ropina tectores,
 est à civitas multitudo domorum et agro et pennis
 abundans aut Tolos. lib. 1. de rep: c. 3. atq̄ dicitur
 dicitur placita civitas, non appellata est apud Vitruvium
 in praef. lib. 1. de archit: ubi quam Alexander
 magnus se Dinocrates architecto permisit in manu laeva
 sig. stabula positum, quia ex monte Albo erat factus,
 repudicata inquam est hac civitas ab Alex: no q̄d
 non satis elegans aut firmo loco sed quod agnus et
 fumentis caritura videret, adeoq̄ civitas placita
 esse non possit.

20. Lib: I. Pol: Disp: I. de civitate in gmo.

Dicit 3to quod civitas sit ad bn: vivendi non
n. tm in civitate perant ea q corpori inferunt
sed ut bono fiat bono p obsequium legu & iustia
civium quoniam n. civitas vivendi in gra est
instituta, tm deinde bn: vivendi gra est celebrata
ut pto et exulta, summam rem copia amplexa
videt recte deducit non tam civitatem nostram
quam simulagrū civitatis fuisse, de qua Aristot.
in nobilibus ait eam fuisse qflugem tūm vitiis
q tūm vitiis, latrones, furcs, adulteros, homicidas,
pdonos, pyratas, pditiones, nec illam civitatem fuisse
q per Perionopolis dicebatur, in qua teste Suida collo-
cavit Phil: Macedonū rex impbitate insignis ut
salfidicos et calumniatores, nec deniq illam q
vocabatur Dulopolis id est levium vrbis, et videtur
est apud Euph: lib: 5. Eadem de cau multorum legibz et
qstituti ut sibi atq et mendici q furum instar aliorū
laboribz inibant submonuunt, unde et illud eam fuit
quod vocaretur Sod: Danhū: infra praei criminal: c. 110.
n. 55. Quidam a senatibz Bruggeribz arguti esse in
medicū, cui ingenuū pden in pto, qe tm morbo vi-
ribz ardent, ut q pto laudes et imposturas nōl in-
nosant.

Dicit 4to civitas comitas nālis qd si comitas
domo atq comitas nri a nāa originem fuit, ut supra
diximus, recte et affirmate ac multis magis comiten
civitatis esse nālon, n. n. domo et nō sabcant ead
civitatem tanquā modum ad finem, et ea q sunt ad fi-
nem, nālia conspant et finis nālis est, n. ordinata
ad finem et finis ipse debeant esse eisdem ordi-
nis ut Aristot. c. 2. lib: 1. pol: docet, et nos paulo
infra pluribz ostendimus sūm a nāa esse nāal civile
sēu politicum.

S. 319. Explicat

In qua nāa civitatis dñio.

In qua nāa civitatis allata dicitur pmo quid sit

Q. 9ª Quid sit Rep: seu civitas. 25.

12.
viri et vitæ quadam civitas, ubi viri viri et
mente Solos. intelligunt res, personæ, et actus,
Dicitur 2ª civitas seu societas (q^{uod} loco quid sit
cetera loco diffinitio ponunt) non mixta, q^{uia} Soc
lexis apud Senecam lib: de beata vita c. 31. ipse mu:
dy est viris virum sum civis, et civitas mixta sub
eius testis grani magni celi, ubi sic dicitur conia
sub principe deo, ubi leges aut sunt minime invid
næ sed est civitas strictior, civitas quædam sunt n. ut
id quod est publicum sua sit tam populo quæ civibus
strictior a q^{uia} quod in una sortem quædam quærent
et boni: unius: græ se unanimi consensu quærent unum
civile corpus ab alijs separationem fecerunt.

Unde Dicit 3° quod efficit quoddam corpus civile dicit
n. Compositio lege viri mixtura 3° de Vicipontis
3^a gens corporum esse, quod ex distantibus constat qualia
corpora plura, non soluta sed uni nomini subita veluti
populi, legis, græ, nam ut in una corpore physico
membrorum quædam actus suas partes exant, et unius
sui eadem membra colligat ita unum imperium in potest
cuius ut membris ea q^{uod} ipsi quærent de lege dicit
quædam firmat, et sic societas nostra exest quæ:
cuius civitas quæ vel næ vel necessitas suadet q^{uia} se
inviolata observare, sed n. q^{uia} nō est aut non potest aut
indignus et sibi sufficiens est vel bestia q^{uia} nullo
sortem sum sed quæ animal sociale est aut scilicet sic
c. 2.

Dicit 4° ex pluribus diversis ut membris
positum, q^{uia} n. Soc sortis sit nō utentis, opo est
illam esse ordinationem cum quadam eis distinctioe
viri essentiat observatio scilicet: gradibus numerum et officium
ut n. in corpore physico non sic membra eadem
sunt actum aut minus aut eundem sunt dignitatis quæ:
quam singula proprium et quærentes sunt honorem
in suo ministerio, ita et alij in Rep: est q^{uia} sol,

22. Lib: 1. Pol: Disp: 1. de cunctis in gñe.
alig rector, alig a rubiculis, alig a calceis, ac
ut non infirmior est mang quādo sit in digitis di:
gesta, sed hoc ipse sit ad agendum agilior, ita nō
sit immunitas potestatis humana si in pluribus expli:
cetur. Dicitur 5: sub una pñ, nam ut in fide, b:
ac tibi qñtō est qd am tenendo ex distinctis bonis,
quoniam immutatio ac discrepantia animi eruditio fa:
ne non possunt, idē qñtō ex dissimillimorum bo:
norum moderatō qñtō tñ efficit et ggerens, sic ex
summis et infimis et medijs intus etis ordinibz tan:
quam quādam bonis moderata rōe civitas qñsensu
dissimillimorum existit et qd harmonia à musicis
dicunt in cantu, ea est in civitate seu rep: concordia
arctissima utiqz vinculu incolunitatis, qd a nō
concordia esse pñ sine iustitia ut ex 2: de Rep:
Cic: 1: D. Aug: lib: 2. c. 21. de civ: refert et ius:
titia non nisi ab aucta alienig qd supremam illi
potestatem pñ hñc effm q sequi, recte et,
Dicitur 6: sub una potestate suprema, nā quot
sunt resp: b: debent esse suprema potestate in
unaquaqz una, sicut in uno corpore physico una est
aia q impat, non dua, in mundo uno Rex, pro
monstro n. esset si in una rep: dua uellent esse
suprema potestates hoc ipse n. neutra esset supra:
ma, neqz in una corona dua capita sine coll: pñ
giungunt, et uisibile est,
Non patitur reges una corona duos.
Sicut n. suprema potestas non semp sit in monarchia
sed aliquando admittat administratores duos, 3 aut
plures illi tñ plures separatim non sunt singuli
supremam pñs sed potestatem sed ex simul unam
ut in Aristocratia et Democratia accipit.
Deniqz 3. caarum gñe in hac descripte repi:
unt, cum dicunt totum et inter societas, Rep:
māa indicat, cum addit corpus ex pluribz membris
sub una potestate qñpositum significat fortis

Et 10.ma q. caa Resp: q. stituenda. 23.

13

Ima. q. mel aliud est quam quondam et subor:
dinatio illa, illud a verbis, ad br: univendum
cau finalis p.ima q. tunc, et q. 11.ma q. magis
patet, remota a et ultima cau finalis in illis
sabet, ut facit ad eternam vitam &c.

Quaestio 10.ma

Quid p. p.ue de causis impuls.

Int. S. ad Resp: q. stituenda.

Cognosci id q. dem eo d. n. Resp: p. r. si tu de
causis impellentibus loquamur, politica totius legum.
ty civilis 3. cau. p. r. u. n. t. , n. a. a. , i. n. d. i. g. i. a. , i. n. i. u. r. i. a. ;
Nam in cau. fuisse ostendit copio- p. r. o. b. l. i. b. : 1.
c. 2. s. r. , et mod. cu. illo sapig. docuim. quomodo sit
nale foru. et d. n. , u. i. r. u. m. et u. x. o. r. u. m. , q. n. et d. o. :
mod. quoq. in u. n. u. q. u. e. r. i. a. , i. d. e. , et p. f. e. q. h. M. T. u. l. :
toto l. b. : 1. de leg. : Et i. n. i. u. r. i. a. quoq. b. n. e. s. colle.
tos esse vel ex eo p. r. i. m. u. m. est, quod i. n. i. u. r. i. a. s. p. p. u. l.
l. a. r. e. a. l. e. f. a. c. i. l. i. s. p. o. s. s. e. p. o. r. a. b. a. n. t. , s. i. o. p. p. i. d. a. a. d. f. i. :
c. a. n. e. n. t. , n. e. q. m. u. n. d. i. n. g. e. r. e. n. t. , l. e. s. s. a. q. ac u. a. l. l. o. c. o. n. i. :
u. n. t. , et i. n. d. i. c. a. t. S. o. c. et E. t. h. y. m. o. n. o. p. p. i. d. i. a. b. o. p. e.
q. d. e. m. o. p. p. i. d. u. m. d. i. c. t. u. m. u. t. V. a. r. r. o. n. i. p. l. a. c. e. t. , q. u. o. d. m. u. :
n. t. o. o. p. i. d. c. a. a. ; Deniq. i. n. d. i. g. i. a. et S. u. i. d. a. t. a. m.
o. r. a. s. o. n. e. m. e. s. s. e. a. d. c. i. u. i. t. a. t. e. s. q. s. t. i. t. u. e. n. d. a. s. , u. t. n. i. m. i. r. u. m.
q. u. o. d. i. n. u. i. c. t. u. a. u. t. a. l. t. u. a. l. e. q. d. n. o. t. h. e. t. , a. b. a. l. i. o.
a. d. i. u. t. o. s. u. m. e. n. t. e. p. l. i. c. a. t. i. d. e. m. p. r. o. b. l. i. b. 5. E. t. h. : et
P. l. a. t. o. 2. d. e. R. e. p. : q. u. l. i. p. r. G. r. e. g. : V. o. l. f. a. n. g.
d. e. R. e. p. : l. b. : 2. c. 1. et T. h. a. n. c. : P. a. t. u. t. i. s. d. e. R. e. s. p. :
i. n. s. t. i. t. u. e. l. i. b. : 1. t. i. t. : 3. C. o. r. t. e. et a. r. x. a. b. a. n. o. n. :
d. i. b. S. e. p. t. i. u. m. i. n. i. u. r. i. a. n. o. m. e. n. i. n. u. e. n. i. t. , et c. i. u. i. t. a. s. a.
c. i. u. i. t. i. b. a. b. a. u. x. i. l. i. u. m. m. u. t. u. a. m. c. o. e. u. r. t. i. b. u. s. q. s. t. a. p. p. e. l. l. a. t. a. .

Quaestio 11.ma

Quid sit p. p. u. s. Resp: s. i. m. i. b.
I. n. d. i. c. a. t. u. m. i. d. e. s. t. q. d. s. i. c. p. l. u. r. i. b. u. s. q. s. t. a. p. p. l. i. c. a. n. d. u. m.
a. c. c. i. u. i. t. i. b. q. d. e. m. u. t. a. f. i. n. e. m. e. s. s. e. p. r. i. m. u. m. q. s. t. i. :

24. Lib: 1. Pol: 1. De civitate in gmo.
Lion et q̄rnuom Reip: q̄ ordinat ad ult:
viam beatitudinem sc: Suiq̄ vita, q̄ nullo atq̄
na vita beatitudinem respiciat; prob: 1.º ex
dictis q̄. p̄cedenti; prob: 2.º ex Acto sic et
lib: 7. pol: idipsum afferente; prob: 3.º vob
quam ipse p̄s̄g c. 1. assert, dicit n. Societas boni
cuius est, q̄o optima Societas qualis est hac
civitas optimi cuius adeoq̄ summi boni gra est
atq̄ summum bonum simpliciter et altioris vite felici-
tatis, summum bonum quod a mortali acqui-
ritur et Suiq̄ vita beatitudo q̄ et ipsa fine est huius
et q̄rnuom Reip: Sacerdos non potest, ut a civi-
tate boni cuius q̄rnatu natum est ex eo q̄
cuius bonum (sive nō sive p̄prie tang) ex potat
et ad id ferant, q̄ nō rā est in top: Actio
c. de q̄paratis; ut p̄stantiori rei finis tribuat p̄stā-
tia, nō sive quod dicit Suiq̄ Societas alius boni gra
instituta vel inde q̄st, q̄a de agendū suum est
agens p̄ intellm, atq̄ de agendū p̄ intellm agit al:
ius boni gra, quare et in jo Ethic dicit, de agendū
p̄ artem aut doctrinam, ut doctrinam, bonū quoddam ap-
petas, videlicet vel sic alius desiderati boni gra ad
agendū p̄cedit, sed civitas est Suiq̄ Societas q̄o.
In 2.º cap: d. Acto docet eum q̄ jo. Suiq̄ Sacer-
dos vite q̄rnatu mōrum bonorum autem exte-
rius, q̄o quod Suiq̄ sic ad iustitia cultu sit adducto, q̄o
exterioris civitatis longe-est, et alioq̄ a lege et
iustitia alius et aucto dicit civitates fidei et se-
lere longe-est, atrocissima n. armata est iniustitia,
atq̄ Suiq̄ nali quadam ingenij facultate prudentiaq̄
velut armatur, q̄o armato p̄lo nocere potest, quam civi-
tas non tam callida. Quare a Suiq̄ nā ad iustitia
inclinat nō hāc ex p̄cedenti. Sicut quod in civitate
copiosa se offert p̄stet, ex p̄stet sum bonū Actio fidei
Mariana lib: 1. de rege et regis iustitia c. 1. Suiq̄ vob

Et 11ma qd sit p^{ri}mo R^{eg}i: siml. 25.

14

Et ad dⁿⁱ t^{er} dⁱsciplinam castigato reuocato q^{ue} ad mo:
destiam q^{ue}ritur legib^{us} et maiore potestate nihil p^{er}stari:
tig sit, nihil amabile, qd eodem s^{an}cto legib^{us} et iudici:
eum timore immanis effraciusq^{ue} effret, q^{ue} bestia tentat
Aras daret, nec tueri dⁿⁱ q^{ue} et ipse fortis
Suis bona q^{ue}mererat lib: 14. de b^{er}icis c. 18. na
quo alio tute sumus quam quod mutuis inuicem effricis
est b^{er}icis q^{ue}meris: fac nos singulos, qd nos sumus
p^{er}da aialium et uictima, ac uiliss^{im}o ac facillimo sanguis,
ceteris aialib^{us} in tutam su^{am} satis uinum est, q^{ue}uq^{ue}
naga nascunt et artura uitam p^{er}rogam armata sunt,
Sua imbecillitas cingit, no uigil^{is} uob, no dentin ter:
uilem ceteris sent, nudum et infirmu^m locitad^{em} mutat
duas uob addit q^{ue} illud obnoxu^m ceteris ualidissimu^m
facient, rotem et fortem, namq^{ue} q^{ue} par nulli esse p^{er}:
sed si diducere uer^{um} potita locitad^{em} illi dⁿⁱu^m aialiu^m
addit, locitad^{em} t^{er}is gentium in aliena n^{ost}ra transfudit
impium, et dⁿⁱu^m et in mari iussit, ac pauli post
Sane tolle et unitatem g^{er}mis dⁿⁱu^m qua uita susti:
net h^{ic} h^{ic} ad dⁿⁱu^m lⁱⁿen q^{ue}sequendu^m induda sunt
dⁿⁱu^m uer^{um} distributag^{ue} ex uis gentium, ut q^{ue} lⁱⁿen
lⁱⁿ laboraret, n^{ost}ra int^{er}pellaret ab aliis, n^{ost}ra
lⁱⁿ cultua negligeret et ag^{ri}s termini impositi ne
discordia turbaret fortem, lege et hoc. de iustitia
et iure.

Quaestio 12.

Qua fuerit regu^m et legum
origo.

S. i^{mo}

De regum orige.

Dixi paul^o p^{ri}o inuicem q^{ue}uq^{ue} in n^{ost}ra fuisse ut R^{eg}i:
inducant eadem et regu^m imbu^m adant, noq^{ue} n. s^{an}cto
est lⁱⁿen mutis cingi aut no^{ne} desato sit inuicem repli
ut uitas appellat, ita namq^{ue} q^{ue} p^{ri}ma multitudine
locitad^{em} aialium populu^m q^{ue}stuerat, sed ut Cic: et R^{eg}:
null^{us} c^{on}tra sum uisot esse iure q^{ue}stue (quid iure)

26. Lib: 1. Pol: Disp: 1. De civitate in gmo.

ex quibus quod fides

Lib: imo de principatu) et utilitatis causa sociatus
q. vel tantis vel oppressis patet, quod si, sic qd
inimicus q. inimicus q. dem quantum in se est q. du:
det, non tñ sufficit ad bñ: nuncida in civitate cu
q. servari et gubernari imo et institui à sapientiora
debeat q. minis aliisq. inimicis exposto, nam inu:
riam alia externa alia domestica sunt, domestica
q. dem q. intra Sns civitatem utiq. vel domo vel civitatis
nata sunt, dum potentior cu imbecilliora et tenuiora
resistant uti eodem et aequali inu:, externa à inuria
sunt q. à minoris potentioribus aut iniustis et potenter
inferunt.

Utriusq. Sns inimicis arcedis et appella:
d. b. op. hnt Sns prudente, q. iusta et iniusta cognos:
cet, Snsq. iusto q. equalit. ea diiudicaret, Sns
deniq. potente q. parera resistentes regeret et imbe:
cillos à potiorum in vel domestica vel externa tue:
ret, talem itaq. imi Sns sibi ratorem delegaret
q. non tam ror esset vel dñs quā iudex et pastor
num à primis et ror dicti de Sar ima impi:
fina Herod. lib: j. et Sood: Sic: lib: j. item fides
in pñpio Syntoria, Lucrot: in fina lib: 15: Cic:
2. de off: et 3. de leg: et in Sertiana.

Franc: Othomannus in Transgalia quā principi
Heidelb. Fridericus inscripsit c. j. docet, m. Comu
ptendendum esse quod regna illa Agramia, Britannia etc.
imò temporis hereditaria nō fuerint, sed à populo
ob iustitiae opinionem faciant oblata, itaq. quod reges
non infinitum, soluti, et officia nati imp. in Sabuerit
sed certis legib. ita circumscripta, ut non minò ipsi in
populi, quam populi in imperiū dicta ac potestate esset
Sine sit quod multos Caesar nominet primatos, quorū
tñ parentes ac maiores regna obtinuerunt, quorū
Castium Catamantalegos filium cuius patre in Se:
quandò multos annos regnū obtinuerat lib: 1. de b. gall:

De Roma q̄ sit regnū et legū origo. 27.

15

Item Polonien Aglanū lib: 4. et Talsorin aug-
maiores in Carnution civitatem regiam, regiam po:
testatem Saburaunt lib: 5. ubi Ambrosius Eburacū
regē ita loq̄ sua esse sūde impia ut nūc mīno
subest in se iūdo multitudo, quam ipse in multitudinem
quam optimam Reip: suam Plut., Arto., Cic:
Polypio oc. vocant, Sae si de principis regnū
loquarū vera sint, item si de iis, q̄ sine dona:
nato affi suffragia ferunt, ubi tā maior multitudo
p̄sere longe p̄stat sepha relinquere iis q̄ ad
ea nati à parentibz p̄bis quam q̄ ad ea designati
à turbed imp̄bit.

Illud sic annotandū q̄ dicit ab Atila eam familiam ab
eo q̄ antea dicit civitate tanquam à rege aliquo gubernari,
et initio civitatis regibus parvis ac nūc ad gentes ab iis
n. q̄ regio tenebatur impio p̄statū esse, cū n. initio
eas nūc ex una domo p̄manarent, sed q̄ sanguinarii
essent Sae ipse regēbat civitatem q̄ mōe senae
esset quid id quoq̄ ex p̄ia prudentior, adeoq̄ ad quo:
da p̄curanda iniurias, arcendas aptior videtur et
eandem de eam Hom̄s 15. Odiss. de Cyclopatz loquē
ait ius reddere quonq̄ virorū natis ac uxoribz, q̄
quo Atila deducit sūos quomododum sūm sūm deo:
et facta assimilare, unde ex p̄m reges vocant, et
Iuppiter apud Virg: Diūm Pater atq̄ hūm Rex vocat,
et à Diis quoq̄ iniurias arcere lingit, plura de ori:
gine regnorum et causis vidai possunt, apud Salsp:
Tornū lib: 5. de regni regis p̄ institū, c. 3. et
duobz sequentibz; apud Pan. Marianam de regibz
institū lib: 1. c. 1. Illud Iustine in p̄ncipio admonet
ab initio sumpta ambitio reges. angustis terminis
q̄ntos fuisse, ut sase q̄ iam apud nos Comitibz
aut summum Marchionē, apud p̄sios reges fuit
et multi apud nos nobiles, apud p̄sios reguli fuisse
tum in dūandi libidine paulatim sūos p̄pagarunt.

28. Lib. I. Pol. Disp. I. de iure in gno.

S. 2dus.

De origine legum.

Primum regni tempore nulla dum leges erant, quoniam
regia. via administrabant, regis ius & arbitrium, ut
pro legibus ait Dion: Helian: lib. 10. quia n. nulli tam
strenue viro gens est, quod suos manus non patiat, suavit
ut hac tanta regia potestate multi abuterentur, et
iniurias aliorum defendere debebant à subditis. Hi popu-
li, ipsi illis ab iniurijs uidebantur, factum est ut in
eorum multitudinis principes lapsi sint, tandemque volen-
ta manu interfecit, porro regibus omnis subiecta in-
cebat distincta maiestas aliorum et propria superba,
aut Lucetio, alia tamen ratione inuicem sunt, qua et
à quousque mutuo et iniurijs cives defenderunt,
cum quo rem inam ab omni potestate lubricam et
finitisam repperit, ad leges et magistratus originem
vel ut claus legum magistratus ostendunt quod reges
sed ita ut et ipsi à legibus regerentur, in ill. n. est
aliud magistratus quam leges loquens, ut et leges multo
magistratus, quoniam non recte. Cir. 1. de off. scrip-
tandem et legum et regum originem ac causam ostendit
ut n. diffinitio. Tunc ab quadam interdicta ita
leges v.g. de commutandis rebus volentibus dno. Cato
sunt, item de quibus libris et arguendis, amitten-
dis et observandis rebus in quibus iudicium est, et
in et sententia sunt genera obligandi ultimas nollas
iudicia etc. nam alioque turbarentur libris, si non esset
leges dandis potestatem diffinitionis de rebus suis.

His legibus et magistratus subiecti sunt, non tamen
illa est uera sententia, sed libet ut potest, cum uera
sententia sit quod omnes imperant, nam et demonstrans
apud Marrianum in ill. digest: ut quod bonis legibus ob-
temperant deo obtemperant, et Plato quod legibus sunt
dixit ipsius sunt, et de. infra leges aut non sunt
a lege eterna, unde et illud, quod me reges regnant,

De 13.^a q. sint optimi Resp: moderatos. 29.

et legum. Ceteros iusta dicuntur.

Ex quo viris patet quam temerarij sint illi, q. subtilissima vna publicam principia non modo negl: gerere non et ostendere audent dicentes qd opti: sint sed et illas leges, qd p. debet illas mutare et novas inducere, sicut n. et id p. ostendit, quod non solum à vobis, verum et ab ipsa vna lege nim est.

Quaestio 13.^a

De Resp: moderatioribus, quae

ex id sint optimi.

Quia civitati cum incognita optimis q. limitata legibus rector seu moderator opo est, sine quo diva salua stare non pot, de plurius modi politico sine gubernatori afferant adinventum ubi et exar: tatio, an n. rati seu prepta.

S. jing.

Cum ubi seu quia p. fidele

videat.

Pro hac parte q. tant imo illud simonidis afferunt q. totis viribus dicitur civitas vna docet quasi di: cat curia et fons schola ex sunt ubi n. quam optimo docet; ideo illud plutarchi afferunt ex lib: an seni sit gerenda Resp: ubi ait non long. aut gubernator navis q. nunquam in mari ipse fuerit et in tempestate, quamvis multa de nam gubernanda regnant, ita neq. politico absq. usu; 2to q. a multi doctissimi in ad gubernandum sunt ineptissimi, q. a p.ia defectu, qui licet de rebus subtilissime disputant, non in saltu: dum est tunc modest non noverunt, ut ille p. qui in Italia deinde nra de dictos libros differunt minus, cum ea in Germania minus cadere vidisset q. sunt qd hoc monstri esset; 3to q. tanta vis est ipse ex: p.ia, ut sac sola multi prudentissimi politico q. ti: tinent atq. ideo ubi sicut notores quod p.ia non vobis sed usu Resp: administrare sinit; 4to q. a q. etia usum licet magnis vobis aliqd faciant,

30. Lib. 1. Pol. ~~Lib.~~ 1. de civitate in gene.

refertur solent Libi Pauli de castis utipat
 testamentum, id est, tanquam si non sara mentis
 in dubium vocat, quod pedit Libi Cordus, in
 Patavio his tempore celebrant, id est, ut Hieron.
 Scard. lib. 2. de clavis jurisconsultis Patavinis
 qua refert morientis gratia contra mortalium morem
 et testamentum interdixit huius ppingis lacrymas et
 solitas luminum lamentos et. quoniam ne hoc
 quidem sine exemplo ferret, nam et Romae de deorum
 lacrymas utitur et tanquam sit optimum non nesci
 trauit, quod trauit, finitima apud Herodotum in
 Turphiore, tem ptingit apud Pomp. Melam lib. 2.
 de lino alio, et Causam apud alios nescitis lugent
 defunctos lusi et lusi psequitur; et quia ista
 ex pia sapientia docet non precipitem fuisse, tam
 ugit ut uidere et in exemplo Aride, Bagru, et
 apud Piod. lib. 4. et Stabonem lib. 16. p. 8. res
 dictare uidet ut lusi nate. Namque, unde in
 quas hi ex pia docet utraque annos mutare et mi
 serima uerum lacerigine querere et.

pl. S. R. Qua donant
pl. felle propta quam copiam.

1ma illud Horatio in eodem adversus Sophistas, q^{ue} sunt
 doctrina p^{ro}dicti tanquam q^{ui} per se ista deponere poss^{unt}
 q^{ui} Rapi: sint utilia. 2^a q^{uia} p^{ro} doctrinam arguunt duob^{us}
 aut 3. modis q^{ui} p^{ro} usum lapsa tota vita mea discurrunt
 quanto q^{ui} Sa q^{ui} p^{ro}ferior tanto melior est via; 3°
 q^{uia} magis periculum administrando discessa qua p^{ro}ceptis
 neq^{ue} n. medicis ignoscimus si nos videndo medicinam
 discessa velint, ita neq^{ue} iudici si damnando innocentem
 aut patibulis replendis eo velit pervenire, ut eos di-
 cat damnare, quanto q^{ui} doctrina ferrior, tanto p^{ro}fer-
 tior est quam us^{us}: 4° q^{uia} p^{ro} doctrinam latius se
 extendit sua gubernandi quam p^{ro} usum, usum n.

Diss: 13^a q sunt optimi Resp: moderatores. 38.
in unig aut altis loci et regionis distat, at per
doctrinam quicquid in toto alio sit miris intelligit,
unde quare facta tuam gubernare distat Resp:
5° Ceterum est ratio doctrina quam experia, cui saepe
subest haec et pro diversitate ingeniorum diversa:
sum sunt profectum et ament neq, mille virum
prudentiam unig feminae futeh³ aptissq, experia:
randis sufficere, qbz tibi succurrit doctrina, ut
pinde et cetera sit quam usq.
Ex his apparet scdm qdam capita vincere usq
scdm qdam a pstant doctrinam.

S. Minus.

Usum et doctrinam in pfecto
gubernatore esse coniungenda.

Art. 10. Eth: c. ult: ~~ut~~ alij q, vult affirmant
in eo q pfecte nult administrare Resp: utraq,
parit. Sed adiumenta tam usum q: qua doctrina
negri. Dixi in pfecto, aut q pfecte
nult administrare, si n. de impfecto sit scmo, sunt
q malint eum q experia modiorit est instructo,
quam q sola doctrina armato paxet ignorat,
m. forte aliunde tam felici sit ingenio, ut ex
prie desit facile pparat, et certe aliquando
incipit id est impium, quod si inuicem q
experia non pfectit meli q sunt saltem doctri:
nam pcedere.

Ut a summi viri publicari gubernatores tanto
excellentes essent pte usum sibi et doctores
apporterunt, ut et Semistocles Mucophilu, Pericles
Anaxagoram, Dio Platonem, Philippo Macedo
et Epaminondas Lylin Tarentinu, Alex: magnu
scdm, Ptolomeu Dem: Vatoru, Scipio Polybiu
et Panoru, alij alios, et eodem de pntis qus:
tudo ac egresso politician de quo Plutarch⁵
lib: an sit boni gerenda Resp: mag, ipse va

32. Lib: 1. Pol: Disp: 1. de vita in gaud.

vel sola docet sicut p[ro]curare. debent in Reip[ublica]
administrare, ut sicut q[ue]stione, ex: et meritis,
doctorum et p[ro]p[ri]et[ar]um h[ab]ere instituant adolescenti-
ores, sicut n[on] solum q[ue] sunt opportune - sed
irrigat atq[ue] alit ut adolescenti ita isti doctrinam
velut fructus accipiunt a s[er]uicib[us]. q[ui] eos suo ex
sistent et attollunt vel sola ex[em]plo, vel
plura dictum, neq[ue] n[on] tot municipiorum iura aut
q[ui]dam in sola additum nausea et solitudine neg-
ligabit, nunc p[ro]p[ri]etate op[er]is est, et calidissimis
eximentis, q[ui]b[us] inuadere letis aut opprimere
possit.

Quaestio 14ta

An hoc sit n[atu]ra alia vite.

Sicut q[ue] an s[er]u[us] ex n[atu]ra sua stat inclinatus ut
sabit in vita, et difficultatem facit, quod multi
malint sabitare extra vitam aut potius uagari,
solitari n[on] item rustici, item tabollarij, item m[er]i-
dici sicut n[on]q[ue] sunt, et t[ame]n in vitis sabitare non
cupiunt.

Philomine recte affirmat sicut s[er]u[us] n[atu]ra sua
appetere lectem vitam idq[ue] p[ro]bat t[ame]n ex eo q[uo]d
ex[em]plo esse vitis abhorreat ab s[er]u[us] indigente
alioq[ue] auxilio, t[ame]n ex eo q[uo]d ipsa vitas sit
vitas n[atu]ra ut supra est op[er]um.

Ad eos q[ui] obli sunt n[atu]ra sabitare in vitas
et id illos agere non s[er]u[us] n[atu]ra qua s[er]u[us] s[er]u[us]
sed vel i: ob fortunam q[ui] aut sunt expulsi
ex vita ut exiles relegati deportati in insula
aut q[ui] paupertate excludunt ut mendici, aut
q[ui] offit et necessitas alia eos in aqua deti-
net ut colones, agricolae, gregu[m] custodes, vel
et id eos facere ob q[ue]stionem q[ue] est altera
quasi n[atu]ra adeoq[ue] non ex uita n[atu]ra, sed ex
depravata ut q[ui] in uia nati aut filia p[ro]p[ri]etati
quales multi uagi mendici, quales item p[ro]dones

Et 14. An hoc sit nalis animal civile. 33.
 latrones indi qdam sine legibus, et q septiam
 potius quam sum utu mittant neferentes suare
 et pacifice et amice agere, unde g. Plin: Noster
 apud Rom: nihil sedde flagitiose ququam auer:
 pig dicere posse existimavit, quam si eu sine
 tribu sine lege sine laus utiqz utu foram
 vivere proutaret, q n. solitarie est eundem
 et simul sanguinis avidum et cadis appeten:
 tem esse ac veluti animum instar soluti suo et
 illuc errare et vagari est necesse ait p. et
 in eandem sentiam p. et tunc lib: 6. c. 10. in n. Pl:
 di caa ingt suos letum et suis inuenit et
 sanguine letos illud inter suos a p. p. orto
 su initu aut violare aut non q. sinare sumu
 nefas et putandum et mag. suo vero q. se
 ipse dissociat ac seerit a corpore th. in utu
 suis sed forane more vivendum est. Vel 3.
 alig extra vires Sabitare eligunt, q a exel:
 lationi aliquo dono divinitus sunt insigniti, et
 n. sup. nam suis alijs suis non indigent
 si qd go alijs suis adeo exellat, ut lib. 1. p.
 ipse sufficiat adeoq. non indigeat auxilio suo
 unde hoc ipse p. sit quam hoc et veluti qdam
 p. p. p. p. extra vires Sabitare ut p. p.
 doct. ubi ipse fortasse p. p. intelligit et
 ditor et p. p. in dolio quam Alexander
 in regno, ille n. q a nihil cupiebat, nulla re
 agebat, nro a tempore non nisi dia in qdam
 a con. sum q. p. p. aulli. p. in p. p. p.
 abunt quales sunt exomita et alij, illud p.
 exempl. unde apud p. Cantiprat. lib: 2. apu
 c. 10. l. 3. 4. 5 et 6. et in Viridano Raderi.
 Quare si vel malam leturam vel depravatam
 q. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
 vel suffiam remoueamus suam p. p. p. p. p. p. p.

34. Lib. 1. Pol. V. sp. 3. de civitate in gmo.
principia quiderimus et sequenti nos placet suum
a nra esse aial civile, nempe qd solo suo a
nra est ut possit loq atq aliter p verba indi-
care qd utile qd pnciosum qd sonant aut in-
sonant etc. effi n. alig auct sua verba non
non tn intelligunt id quod pferunt, certe belluam
nra factio pgressa est ut inuadi et molesti-
feru ac nothiam stant sag, intra se uoce vel blan-
diendo vel ciulando significant, atq suo se amplis
et veru utilem sonantem et qthariam sensu ex-
primere pnt cu qd solo suo a nra accipit sonum.
nam et nra nihil frustra faciet si sonum tam
ob quam illa sui sermonem dedit cetera a aialia
sola uoce qthata adeoq muta esse iussent nullam
aliam inuentionem quam quod suum ualid fecerit po-
titione in uoce n. uocu utilem ac sonantem ciuitas
qthituta qppe cu id significandos affe selecta-
tionesq et tristitias pfferisset sui uoce sonit et
alib aialibz q uariis garrity indicat Lib. mutis
affe suos suis sermonem dedit nra ut ex cog-
nos boni et mali et manifestos sac int se ci-
uile minora possent, unde colligit suum no solu
magis sociale aial esse quam apes, gruos, ser-
micos etc. et alia gregaria aialia, de qbz pnt
in Syst: aialium, sed solu pprie esse sociale
aial.

Aegidius Columna lib. 3. de regimine
principum p. 1. c. 4. suum nra civile aial esse
ita placet quoniam nra sui uitam dedit, dubi-
tari non pot, qn ciuitem et qthnanda def-
deru ingruant, melio a et sancti qthnari no
pot quam in ciuile. forte, in qua ea aia q ad sig-
qthnandam pertant pfectissimo ingruant; Latatio
n. ait datum pnt cetera nobis a nos sunt
pietatis affum, ut alii alteros tuamur, dili-

Maec 14^a. An hoc sit nobile uel simile. 35.

gans, fuscans, et quia uia pericula et accipians
et ostendit auxilium, nos n. quoniam pig. et, aial
nos uoluit esse sociale, itaq. in alijs suis nos
iplos cogitare debens, non merum in pericula
liberari se no. puerum, int. et n. suis suum
affici beneficio quod sit in ante, th. n. infirmi
con. ope iuuant, et q. se regere nequeant, re.
gunt ignorantes institutum legibus atq. corrigunt.
idem sentit et satyram scripsit Iun. Sat: 15.

Mundi Principio fidulit conid exiter illis
Tantum aias, nobis aium quoq., matius ut nos
Affato potare auxilium et ostendit iuberet
Dispositos habere in populi, migrare uolupte
De nomine, et panis habitatus lingua soluas,
Aedificare domos, laibz giungere nris
Tactu aliud, tutos uicinis limine Lemnos
Ut collata daret uicinia.

Amor uitae q. seruanda quod a. nra sit et inde
ostendit quod amor nobis sit et post exantam
uitam cadaver q. seruandi, ut Plato in Phaed: de
Aegyptis docet. Portum illis ex quoru. corporibz
Pissaphellu. factum seu munia p. dit, qua. de re
et Prius in Hierog. Amorian. Marcell. Lib: 19.
Herodoty in Tabia 20. q. multo magis amor
nobis uitam ipsam q. seruandi.

Habet deniq. hoc in seipso n. sit ex. hunc totis
mundi, atq. et in toto mundo exempla satis, corp.
n. physium et uia membra n. sit unita mansatq.
quid. q. sociata, mox aia. d. g. hunc et corrunt, p.
oluita quoq. radices, trunci, rami, folia, quoru.
giunta manent, non sicut sunt aut uicinis
diuilla p. sent, bestia. sed n. summa sunt ad.
gunt eam totam seruant, ut uicinis p. soci.
nulli morant; caler. stellarum, mira. Repul.
quoru. ordinata manet mundum q. seruat, turbata
turbat et ouertit, Sine n. p. p. Sine temp. g. ates,

36. Qd 15^a Sit ne civitas prior an domo.

Sine similitudine; Domus qd Angelum discipulorum
quid inf. autem qstionant.

Quaestio 15^a

Sit ne civitas prior quam domo,
et singuli S^ubs.

Affirmat Philo. Porro duplici modo vel aliqua
prior dici potest, 1° nam ut sit idem prius nam magis
perfectior est nam, quicqz à nam intrinsece; 2° idem
nam, ita tñ ut sit idem prius nam quod est simplicius
et tanquam pars alterius, quo est perfectior id, quod ordine
generis in tempore est prius, atqz ad id est imp:
fictio. Prior qd civitas non est sic postea re
modo id est ordine generis cum domo prior sit qua
civitas domus estant, quia longe ipse Philo 8. 28.
c. 12. et in illis lib. p^{ri}o cerni: et hoc lib. dicit domus
est ante priorem nosqz ex longe civitas prior est quia
domo qd idem nam priorem arguit qd simplicior
nam à domo ad autem non quoniam simplicior
qstione, ut n. recte - infero hoc est qd aut est
ita est recte - civitas est qd domo est, non tñ
vice versa, prior qd est civitas nam id est p^{ri}or:
tñ fore p^{ri}or modo à nobis indicato cum ea
sunt posteriora generis. Sicut prius perfectior et vice
versa, et ratiō potissima est quod totū prius sit nam
id est perfectior et ad id est intentio prius qua partes
atqz civitas est totū, domo à et singuli S^ubs
sunt partes qd, maior à nonnullis et inae qfirmat
sa partes separatas à toto non remanent nisi. qz.
non - talis cum careant v^{er}itate et hoc ea quam
Sunt in toto, non n. oculi elato retinet v^{er}itatem n^{on}.
vi aut ped ambulandi cum qd suam perfectiōem
Sunt à toto legit ipsum quicqz totū esse perfectior
et sane - et prius intendi à xda qd hoc ipse legit
qquid in qstionem scripsit scilicet. Cito in h^{is}.

Et 16^a q¹ p¹ S¹ in c¹ib¹ Sabitare docuerit. 37.
cecon: C¹: 1. c¹: 1. q¹ 2.

20

Quaestio 16^a

Quid p¹ S¹ in c¹ib¹ Sabitare
docuerit.

S. P. Vithunij ea de re
opinio.

Apud eos qui sanarum litterarum suam non saluam
uaria fuerunt opinioes; p¹ est quam refert M. Vi-
tunius lib. 2. de Agric. c. 1. ubi inq¹ S¹ ueteri
more ut fero in syluis et p¹lumis et nemorib¹
nascobant¹ cib¹q¹ aggregati uelociter uitam exigebat
futura quodam in loco ab tempestatib¹ et uentis
densa crebritatib¹ arbores agitatas et int¹ se trahentes
ramos ignem excitauerunt (q¹ eadem a Lucretio
tradunt) ex eo flamma uoluenti p¹teriti q¹ ora
eum locum fuerunt sunt fugati postea ne q¹ta
p¹p¹is accedentes cum aduertissent commoditatem esse
magnam corporib¹ ad ignis teporem ligna adijc¹tes
et cum p¹seruantes alios adducebant et nutu mos-
trantes ostendebant quas S¹ant ex eo utilitates in
eo S¹m q¹gressu cum p¹fundebant saluta et p¹re-
uocet quotidiana q¹uetudine uocabula ut obtingant
q¹stuebant deinde significando res sapie in usu
ex uente nari fortuito ceperunt et ita sermones
int¹ se p¹seuerunt: Ergo in p¹th ignis in:
uentum quento initio apud S¹os et q¹ntu et quito
esset nato, et in unum locum plures quemerunt suber:
tes ab naa p¹m p¹th reliqua a¹alia ut non p¹oni
sed nati ambularunt, mundi; et astroru magnifi:
cam aspiciant, item manib¹ et artib¹is qua uellet
non facile tractarent ceperunt in eo catu alij
de fonde facere tecta, alij p¹olunras foderi sub
mentib¹, nonnulli Syrnidinu¹ m¹dos et adifones
eum imitantes de luto et uirgulis facere loca
q¹ subirent, tunc ostendentes aliena tecta et adijci:
entes suis regib¹ res novas efficiebant in dies

38. Lib: 1. Pol: Disp: 1. de ante in som.

meliora quā casarum, nō essent a suis imitati:
li dociliq; nūa quotidie inuicib; gloriante alijs
alijs ostendebant ad se uenire offe, et ita exoriente
ingenia ceterib; in dies meliorib; indig; effluibant
innuq; furis oratis et uirgulis inpositis luto
parietes tegebant, alijs luteas globas ariscentes
Amabant parietes māa eos ingumentante uitand;
imbres et affe tegebant arundinib; et fronde
postea quoniam p Sybrenas tempestates tota nō
poterant imbres sustinere fastigia surientes luto
inducto p colonatis tectis Allicidia deducebant
Sic a ex talib; originib; instituta esse posse nō
inde auctentore ait Vitruuius quōd ad suis diem
natisib; extens ex suis nob; adificia pstituant
ut in Gallia, Hispania, Lus: Agt: Scandinu nob;
teis aut fragmentis.

Hec Vitruuius scripturam lumina destituta
notib; affirmat fieri potuisse quam facta esse de:
monstrat, uel certe non loqr de j: Sabitum
pstito, qd at n. Adamo suam lumen huisse
neq; ignorasse quōd ignis esset, q oīum rerum
nam ppositam Sabebat, offi n. nō sit multos
Anum quōd Indos ita Sabitare, tū id ptiq; fa:
ciunt offerati quam a nā instructi.

29. S. Alia opinioes,

Et uera sententia de j: autem auctore.

Autō de j: autem origine nihil aliud tradit p
quōd supra disputant nūa ad ante prob esse suis:
Horat: Sane eundem tribuit pōtō in arte poetica,

Syluestro suis sacro in pōtō; Deon

Cudib; et uide foedo deterunt orpheo

Pitō de hoc lumen Tygris &c.

sed poetica hoc fide a poeta dictum est nulla n.
unquam atq; tam potens fuisset ut suis in suis
cincum quasi carcerem de flam amicum suauitatem

40. Lib: 1. ps: Disp: 2. de dno ac seruo.
qstibatur, quo igitur pacto Disp: 2. dicitur accep-
ti jam fuisse et antiquissimam urbem, Ceteroq: u.
pprium equalis fuit Moyses, Phoromei a
etas plane - inedit in etatem Isaac Patriarcha
q: temporibus multa iam et magna ciuitas
Sabtabant, et igitur alia quida antiquior, neq:
aliam fano - rep:ans quam Hierachiam a Cain
extructam et nris filij ipjis Heros appellata
gen: 4. Sane refert Annis q: Bors: nris
circumfere fuisse qditum circa Libani monte
q: est ad orientem qparit rogoris Damascena
fuisseq: amplissimam urbem et Sababam gy:
gantum, additq: huc et tempore illis ciuitas
ciuitas eam in monte Libani mea et in:
gentis malis fundenta, et vulgo ab incolis
eis rogoris vocari ciuitem Cain. S. Augusti
Lib: 15. de ciu: dei c. 5. scribit in terrena
ciuitas auctorem fuisse paricidam seu fratricida
patris sicut et mea Roma idem intin dedit
q: sui suo inter finem dedit; unde lib: 7. c. 1. c. 1.
in genesis Bors: Dorij, et Jac: Simanusa
lib: 1. de Bop: nate - instituta c. 3. -

Disputatio 2da. De dno
ac seruo.

Et ja quid sit uel reipsa uel
uolte dno esse serui.

ing explicat dno
serui.

Seruo est instrumentum dno creatum actiuo no sui sed
alio inuis quod ut dno existit.

Dicit j. instrumentum q: dno uel possessa a dno
domo est instrumentum eis, et dno non tm possidet

Ut I. qd fit vel nascitur vel tollitur dicitur esse *seruus*. 45.
seruus aut *peruena* accipitur ex. sed de *seruo*
 qd, minor est aetas, loquimur n. de *seruo* *seruus*, no
 de illis de qbz utroq. potest ait.

Libero pfecto nullus est mortali, *seruus* est fortuna
 aut *peruena*.
 Et quauquam et uide dicitur p. sapiens libere
 esse *peruena* et pultus est esse *seruus* quo sensu
 plures scilicet quam liberos afficiat, et *seruorum*
 numerum ne tarenting qdam Aristoteles teneat.

Quem maris ac terra nuncq. carentis arona
 Messerem appellauerunt,
 Ex neq. isti completo ac politico - loquendo sunt
serui, cum in foro civili ind. sui non amiserint.
 Maior inde patet qd nra intentio intelligit
 esse id quod est necessarium ad uitam, at *seruus* est n.
 cessarius ut supra uidemus qd.

Dicitur 2o. instans in aetate alia n. instans
 sunt aetate ut bob, equo, et. alia inia, ut mulles
 radis, *seruus*, ita in nauigibz gubernaculi sine
 temo est instans in aetate. Sed mouens temonem
 ad gubernaculum impium est instans in aetate,
 ita in domo *peruena* supellex et. sunt instans
 inia, *seruus* aetate, unde dicitur instans in
 temo, qd mouet instans inia qd p seipsa
 non possunt moueri ad impium domini, non n.
 humentum et seipsa p seipsum facit parum, sed
 pistonesque *seruus* quauquam et *seruus* ipse, ut instans
 in aetate mouet, moueri debet impio
 domini sui et ut instans in aetate nim oem firmo acci
 pient a principali caa ita *serui* officariam sua
 a domini prudentia habent, quemadmodum in
 Luculento exemplo ostendunt *serui* Tyrium apud
 Iustinum et alios qd sensu domini est oppressu
 inuere nisi quod unius Stratonis domo suo et senti.

42. Lib: 1. Pol: D. sp: 2. de dno ac servo.

Libro domi occultatis peperat quoru postea ope
cum de rege eligendo ageretur ipse estlin rege
dignissimum in medium attulit.

Dicit 3° Instantium actiuu seu efficiens, qdam
n. instantia non sunt actiua seu aliqd efficientia
sed ad solum uerum ut ita dicam passiuu destina-
ta, ut lecto, uisito, sella, mensa, q nullam sicut
oporem p se qdam a instantia sunt actiua qd
dno non tm utitur sed ipsa et oporem sicut et aliud
faciunt ut mallos clauu, dolabra, radij, alia; sicut
qd qa dno eo ita utitur ut et ipso opando dno
prospiciat dicit instantium actiuu.

Dicit 4° alieni iuris q uera est seruum
nota, atq, p Sano distinguitur seruus a mercenario
et alijs oparijs multoq, magis a libero uel eo q
sponte in domo ministrat, et a alieni iuris, qa si
aut se sibi uel possessa ad possessorem, pars ad
totum, ita seruus ad dnm, et uel possessa non est
huiusmodi sed possessoris et pars totis, qd nec seruus
est huiusmodi sed iuris alieni qa acquisitus est uel
emptus uel bello aut alijs modis, talis maior
detrahenda, et in casu ingit, et in tribu, quoru
utrum ut opinor deprehendi in seruo pot, qua de caa
Ulpianus lege 40. de iure scripsit seruus seruus quasi
dotem (non dotem ueram) dare et Paulus lege 48.
de pœculio, pœculu serui quasi patrimoniu appellauit.

Dicit 5° instantiu separatu qa sine adminiculis
aliam partium uel totis sui munera p se fungi pot
qd ubi et seruus distinguitur a patre in Redit
filij, item a parte q non est separata, uel si est
separata ut v.g. oculi non est nisi agnoscere pars

Et 1. qd sit vel rapta vel nullo dnm esse servu. 43.
et pfecto manu dmi non est servus dmi.

Deniq. si servus suum à servis bonis aut aliis aial.
qd voluit distinguere, adiciat in qbusdam aut.
tantiq. illa (quod ut scō existat) neq. n. bod exist.
tit ut scō iō pōtō, qua et particula satis admo.
nente q. servitutis qdōm iniquorem facit quam
rās suatis int. brui et dnm cuius existit cum
p se teste Cic: j. de offis sit infima pōtio
et fortuna servorum caput n. servile ait Pauls
lege 3. de capite diminitio nulla iud. sōt caret
noia, censu, tribu, atq. ad sac. accedit sentia
dnorum, q. servitutem immenito miseriorem
facit, de qua s. sequenti.

S. 2dus. Quam
inhumano servus subicit dmi.

Ut summi olim iuris ita et summa iniuria
dnium in servos erat, j. qe perinde pōtis quam
suum ritu resorbant, ita n. ait Cuius lege 11ma
ad j. Agliam, servus nris æquat quadrupedē
q. perindum nris sunt, et Sen: ep: 47. alia
intym. crudelia et ingua pteo quod nōt tanqua
suebs qdōm sō tanquam iumentis abutimur, et
nolo in ingentem me loci immittere, et de usu
servorum disputare in quod supbissimi, crudelissimi
et qumeliosissimi sumo.

Unde 2. eorū miseria ostendit et gravitate sup.
pliciorum et lenitate culpam, ibum adnuere,
sac. onerare, tardis domū redisse, rurs. att.
flagellis expiabat ut reversos Plutarch. in
not: de ira resorbenda de Loranis Gellio lib: 10.
c. 3. et Aristop: in raris catalogis servitū tormō.
torum reversos extensam in tabula, suspensam

44. Lib: 1. Pol: 1. p: 2. de dno ac Leno.
fonticam o polle Serinara aut ffricis, uerba
torturam, areti in nare infusam, et lateri in:
posum, ubi notat Scholiastes Liberos Porri et
Gythij caule eadi gherisse, dixisse sed penito
dno pfectos ffricam ffricam, adeo illis alte-
infoderat oia ffricam pta esse aqualia,
nideri ffricam ffricam Lib: 3. de ira c. 28. Proty
Chryologo ffricam: 141. et passim Plautus ac Ter.
apud quod illa ffricam uulgaris et quotidiana
cantio. Herg ffricam uideri uolenda uel in pfricam,
Vapulandum, Sabenda qd dicit, opp ffricam facundia,
Eundem ad latomias ubi candela dicitur ffricam,
et apud ffricam: lat: 6. Si ffricam ffricam uel illa
flagello Hic ffricam.

45. de ffricam supplicium ffricam ffricam illi.
nati sunt ffricam tituli, ffricam, mastigia,
flagio, verbero, curia, stimulum leges,
corruum pabulum, Inro. &c.
46. ga potestas dicitur nesci ipsam ffricam
qfricam, ita n. Caro lege 1. de ffricam qfricam uel
aliam sunt iura legi, nam apud ffricam ffricam
gentes aduenerunt possunt dno inferno uita
nec qfricam potestatem ffricam, de hoc et more
apud Germanos tunc: in lib: de morte ffricam:
et apud ffricam ffricam Lib: 28. meminit,
quare vfricam ffricam lege 18. de qfricam et
dno ffricam morti assimilant, imo in
leges ffricam tit: 23. Sae est, quod ffricam
ffricam ffricam, ita uno uel duobus ffricam 3. possunt
mfricam est, sed in ffricam ffricam ffricam
id est 4. denarios qfricam: ffricam ffricam Dom: vfricam
lege 10. de pfricam in qua illa ffricam manant,

Et 1. qd sit veritas vel velle dicitur esse verum. 45.
 Licet ore ferus natus in sui corpore ferire, nec
 n. ulla tanta in ferus iniuria esse potest, qd illud
 vita corporis sui dñs faciat, aut ignora dñs.
 ludenda quodam.

Cum hoc talia nimis inhumana essent, voluit apud
 Spartianum Hadrianus Imp: ferus à dñs occidi, et qd
 iussit damnari p iudices si digni essent, quod et stat.
 nio pio Hadrianus successori placuit lege 1. et 2. de Sid
 q sunt sui vel alicui iuris. Constantinus a sub cuius
 Snao impio immunitatem pout abis Romano lege in:
 de emendis ferus in cōd: rescriptit non Samiadij
 fore q ferus barbarum sententiam imitatus in ipsis
 adegit cruciatibus vitam relinquere, et ab Snao
 sanguinarijs q fame verbis et acerbo dñatu
 familiam suam negarent ne oblata recipiat opus
 ferus admonet Clement lib: 7. cons: apostolicam.

S. 119. De singularibus
 quibusdam feris supplicij.

Præter reposita prædente S. supplicia, habet penultima
 qdam sic subterre à qbz feritibus infolitas
 et dñon crudelitas cognosci potest. At i. Donato
 gramm: ad aliam paroniam tenent: In me
 fuisse dicant, flagellis interfectas ut nos pollulas
 inferius, ipse tñ scilicet quosdam quoniam male-
 costam fabam et q non maderit supra caput coqui
 saxo in farinam comminuerit.

2. In lib: 8. Inlegram Villig dixi nudum ac tñm molle illud
 ferus alligavit arbori fœculosa, cuius in ipso cario
 stipite inhabitant ferus nidificia perisabant
 et alio atqz quæbant, multinga scaturigine
 q simul dulcem ac mollem corpus nidoram pfer.
 tificavit parus qdam sed nidorosus et qñm mō:
 fœculis peritis infantes p longi temporis

46. Lib: 1. Pol: 2. de dno ar Leo.

curiati, ita carnisq; atq; ipsi uiscerib; adfecti, sine
sumpto membra nudarunt, ut ossa tñ nudata pulpi-
nitore nimis candentia longa cohareret arbori.

3°. Capisling ait. Dns adeo affecus fuisse ut
sape manebat sine domo sua circumstante sangui-
ne nuncularum. 10 nunciat Severa p[er]

de uia c. 40. et de letitia c. 18. de immantato

Phedj Polkonis quam Augustus fecit talione punit
nam diomedes inter bellicos similes anteposuit, imo
similes bellicosos punitur. 40. Galena de di.

profundis & maribus morbis 5. Galeni de dig.

tum calatq; appetitus tum grauius acriusq; sit

confractos d'itos, oculos p'os et calamo oculos

gladio puffed, et ut multitudine ira sua nobis
proximum relinqueret

specimen relinquere furor anillas morfu dnam
cruentatas laceratas et lb. 12. 12. 12.

de Platoni dno Ingitivoru cura aduere

lacrare, lura idem mang, dacin a uentrem.

garrulorum linguam torquere quessisse. 60
 Alij Nigrike nos leuissimos esse dicunt.

teratos fecerunt, & ad litteras non uenerunt.

infamē q³ illas litteras inuenerit C.F. id est rane hinc

in die septi sunt 7. aut 8. nals pbalorios inte.

pro frontibus levioribus inessent ut q. mendaces
esse querebant postea fronte placent. 10

ad latomias confis poplitis damnatos redit

Et 2^a per sint aliqui à nāa serui. 47.
 sufficiunt, breuiter illam felicitatem attingit Lippij
 in Saturnalibz.

Quæstio 2da.

An sint aliqui à nāa serui.

S. jmg. Quæ pro parte ne:
 gante faciant.

Repugnare nāa ut sint aliqui serui demonstrari
 uidetur sequentibz: 1° si aliqui à nāa ad serui:
 endum essent facti sequeretur nāam non esse æqua-
 lem parentem sed quendam nouercam se ex si:
 bore sed ~~per~~ quærens uidetur esse quædam seruus
 Unde et Iulian: Sat: 6. ait, o demens ita serui
 Sō est: 2° quid Sō pōditur et à nāa
 arbitrij libertate, et Sui repugnat seruituti, et
 ei à quo ista libertas pmanavit. 3° fōm qñ:
 natū autē, nam Sen: lib: 3. de beneficiis c. 28.
 subit eadem tibi propria, eandemq; esse origi-
 nem, neminem alio nobilitarem, et c. 31. quid
 est inqt equus Romano libertus aut serus
 nōa ex arbitrio aut iniuria nata; D. Aug: lib:
 19. de ciu. dei. c. 15. de seruitute agens ait, mo:
 men istud culpam meruisse non nāam, et qdē
 seruitutis iniure intelligi impositam peccatori
 imāq; seruitutis, eāam potest esse. Deniq;
 Iureconsulti et isti afferunt iniure nati. Sō
 liberos nasci, et non uis nati. nōa Sō
 appellauerunt iniure gentin 3ª esse capisse, li:
 broz, seruos, et liberos Vlp: l. 4. dig: de
 iustia et iure.

S. 2us

Cur plerūq; dicat
 quidam nāa seruos esse.

Opposita in iustia et iusto, quem et uis iura
 indicauimus q ut defendi possit, aduerte

48. Lib: 1. Pal: Disp: 2. de dñm ac Lau.
nāa memm aliquando accipi pprie p id
s: q omnia sunt nra peria, aliquando com:
pprie p id q rōe temperanti et dñm
vel singulis tm singulis vel et pluribus que
nunt, pici mōdo si nāa accipiat negari
non pōt, q a ei aduerset et repugnet sentit
Soc n: qua Soc libertatem appetit, id est suo
mult iure ac more non aliam vivere arbi:
trio, atq Soc tm sensu oia arguta pcedē:
tis paragraphi pcedunt, qua de re plura
videlicet apud Franc: Piccolominū gradu 10.
pñāa moralis - 6. et apud Holoff: in finit.
iuris lib: 11 et 14.

Si a posteriori mōdo
accipiat nāa stat oia fctis fctia et iāo,
sunt n: qdam ita fcti et alii: ai ut non
neq se neq alios regere possint, alii tm
facile et aequo iāo pareant limites rectae
q curui giunta et ab auiqua quodammodo qu:
benata recta pcedit orbita ab eodem tm
curui libera et excludit, sine lege currit et
cadit p denia et pceptia dñm frangit.

His talibz dicit Plato lib: 6. de legibz ex pōta
Dimidiū mentis ademptū esse ab ōne. p id est
ut illum Platonis lōm sic intpretand fctis aut
rōem participant tm ut sentiant, nō ut ſabōat, ſcñ
n. morientem dñm intelligunt et loquunt, quāuis
ipſi ſua ſponte q recta ſunt non intelligant.

Porō quōdam nāa ſorūſ esse ita et pbat fctis
in alio rebo id quod deſig est, paret meliori et
pstantiori, quōd ipſum inducē pbat fctis, et qdā
ſum nāa alijs alio excellentibz ſunt deſigioribz
minor prob: qdam n. talibz ſunt, ut ab alijs nulla

Et. 2. An sint alig à nra leui. 49.
 utilitas p^{er} corporis ministeriu' capiat q^{uod} sunt
 detractiones p^{er} à g^{lo} p^{er} ai bona ut sunt prudentia,
 fida ex. p^{er}ueniunt, imò sunt q^{uod} det qua m^{od} sapienter
 feruor uocent et aiunt adeo p^{er}uagati adeo non
 ratione esse p^{er}hibitionem, ut utramq^{ue} paginam faciat
 idcirco Damascip^{er} in sermone quidam facit q^{uod}
 lat^{er} stertit, q^{uod} male re g^{lo}ta ai uellet mit.
 tere opto se capite in flumen dextor p^{er}stitit.

Et caue facit et e^{ss}e g^{lo}quam indignu', pudor inquit
 te male urget. Infans q^{uod} int^{er} uocans infans Sabari.
 ois sunt sic aut morbi moro n. sua
 carit^{er} p^{er}turbat, et eatens digno et eo detruendi,
 ubi lapis lapidem tenet, hoc argum^{en}tu plumbis
 p^{er}sequit^{ur} f^{er}at Balaratig p^{er}flau^{er} in captiuos Planti
 op^{er}andis singula m^{od}ia s^{ed} autane sapiam
 et idcirco ex libero leui facere, captiuumq^{ue}
 uocari posse.

Et ita sic eadem f^{er}at p^{er}lat^{er}, q^{uod}q^{ue} p^{er}ut
 ex plumbis q^{uod}stituta, in s^{ed} n^{on}alib^{et} et aliquid
 d^{ic}ant et aliquid quod subij^{et} p^{er}salute illig quid
 et q^{uod}stituta ex multis, atq^{ue} s^{ed}um locut^{er} et ex
 multis q^{uod}stituta, et s^{ed} sit n^{on}alib^{et} s^{ed}al poli:
 tici et sociale ut supra p^{er}lat^{er} et, q^{uod} quod
 q^{uod}dam s^{ed}um d^{ic}ant, q^{uod}dam subij^{et}ant n^{on} s^{ed}u
 ex Coe uel uolentia s^{ed} et s^{ed}um n^{on}am et,
 mixt^{er} et clara, maior op^{er}andis inducere, s^{ed}
 ex aia et corpore q^{uod}stituta, illa d^{ic}ant est, s^{ed}
 s^{ed}um et ob^{er}it, mouet n. corp^{us} et partes
 sig ad impium aia q^{uod} despotie - d^{ic}ant m^{od}ibus
 quoad motum localem, m^{od}is s^{ed}um inualida aut li:
 gata, sicut n^{on} d^{ic}ant d^{ic}ant politico appetitui
 sensitiuo p^{er} n. appetit^{us} q^{uod}tr^{er} d^{ic}ant et m^{od}is
 impium s^{ed}um sicut aiunt q^{uod} liber et p^{er} q^{uod}tr^{er}
 d^{ic}ant rectori aiunt.

50. Lib: 1. Pol: Disp: 2. de dno et seruo.

Corpo et caput est cui cetera membra subiunguntur
et in exercitu quoque duo regunt, in musica
harmonia dat vox principalis Vg. basso, cui alia
correspondent in ceteris grauitas predominat terra
in leuibus ignis, in bestijs leo, in uolantibus
aquila, in aërialibus leo tanquam princeps pponitur,
unde ea cunctat, facit eisq; ducendo pdest,
liberat n. à multis malis q; ipsa euadere nō
possent. Deniq; in ea specie in qua instat seruo
maior est melior, sicut agens est melius patiens,
et est q; regat feminam, ut in brutis clare apparet
ita n. cornu suat, et equi syluestres itidem suat
q; paros ducunt item apud eos greges (muli alij) extra
ordinariū faciat aut greges aut optentia supbia)
uir est caput mulieris, q; et q; parando int se ip:
sibi uiros n. inuenerunt alios alios greges suos, et
ob effeminatōis indicium debent illos ad ducendū
natos ppos n. ad parendū.

Hac in dca intelligi debent de aptitudine ad
seruandū et seruitute uelut in actu i. iustum
n. est dicere in actu rē. Sed int libertatem
Soc ipse amittere q; a minis sapib aut ingeni
Sunt, imo q; obij sunt cum sint seruis suis p:
brijs minis intelligentes Soc ipse seruum serui
officiunt, quare et infra disp: 3. q. 1. 56. q; tra
Alm negabimus licere barbaros q; seruis resoluat
Soc ipse bello subigere, si n. q; et sic p. nā
seruos intelligant illos quos infra in seruitute
habet abducere, nequaquam nā serui parent
et cum bello uicti et reges ipsos facit
ingr subigere.

D. 3. 1. 9.

Quoniam nā nō desinit
ad seruandū.

Paulo loco 5. de q; tractu emptoris aut diffinitio

52. Lib: 1. Pol: Disp: 2. de dno ar Lano.

Dixi multis plerumq; aut saltem sapig, tu
qa ut in parentib; indicari et robusti mente
Sabuerunt. Porro, tu qa puerib; indicat,
Sape Sabitare sapiam in fidei palliatio
factumq; est ut et in Asopica deserte aig la:
tenet a sapia formosissime, et uine uela in
corpore delicato aig Sabitare supra dñter:
libem monstris, exempla Sabam apud Suet:
passim, itemq; Iulii Barbarani, sed hoc
non obstat quomin; dicam nati in corpore
pulchro pulchrū aium Sabitare, nam ut i. phys:
docet ut aliqd sit nalo non est nesso ut semp
et infallibiliter fiat, sed sufficit ut in plurib; ali
q; non daretur casu aut fortuna aut end p accid:

Indicari a corpore signis aliis ad dñum ali:
os ad sanitatem a nra destinatos esse docet
Ato de ex eo, quod nob sum sit ut nro fine
pstantionis dñe tanqua dñe quadam imagine dñat
sum nati esse ad impiū, et cui ceteri parere de:
beant qñ aientes exellentiam ai ex corpore ex:
cella, rursi nro infmi in dñatu pstituto dicat
ut tali monstro ceteri subijciant indignū esse,
quod si uerū est in elegantia corpore ait Ato
multo instig est id putare in ai pulchritudine
at dñe qa aia pulchritudo non cadit sub sensu
de corpore sua indicant, quanqua iudicare tñ
de corpore ueritate non sit signū infallibile
qua de cāa recte ^{int.} Scaliger ex ar: 295ta recte dñ:
putat qñ Cardanū cuius Sae erat Ato, multi
dñe impiū quod fere idem indicat puerbum
suppetos faveris quod nra notauit, tanqua si
ex stigma inuisset, ait n. Scaliger recte intem

De 2. An sint alij à nāa laui. 53.

Proposui de hinc octavo quorūq; et mīma, atq;
mutilo fuit corpore Epiteto, idipsum uerficulo
testari, cui tū audacter appropinquit et cū applausu
potentatis, nō loquens tū sed Dīs immortalē
amici, deinde quing; ingt uir fuerit mutilos
idemq; pig appellat a Cardani tuberali ad nāam,
ea n. aliud iudiciū dedit sctm tabulas sapie in
qib; scriptū est, uirp; aīa famulari, nō illi sct
anollari, et aliunde qstat sanguinea penitē
à mīa periosa sūas nāas, et multo mīma
sūas immāales, super digne est iuxta uulgatū
dictum q gibbosam aīam in humo sct Romo putat
esse, quod si Romo nequā est pessimo fuit Cato
q tū uir erat, pēies igr ut exierant tūm
ita exierant ab eo, siue in domo pulgria siue
in dñi aut exierant aut exierant, nam
cum integros gignant manū, nentiquā erit
defecta nāa qn laui sape uident ingenio
mundiore, sicut nūm ingt Scaliger mōa ex
parte sunt furacis prudentiores, temperantes,
fortiores, neq; u. mīpū laudare pūes qppe
et in sct extremis armis mōa fero cū pēri:
tate uoti corporis pēiem aīam, ut uidet
sua à nāa tardum, quando non potuisti tuas mōas
subtilitates pēuēre mīsi.

Quod a multi
et aut plures in de hinc corpore ignauo sint aīo,
cūa est ingt Scaliger, qā imph; pēne totū
p suam quing; longe sunt plurimi, nō qō
est mirum aliquot sct imph; manū aut
extortos esse aīad ueritū a tales atq; notant
qā suauē miseriam notos sunt nobilioris et cū
Cardani caros esse dicat quorū cerebrū nāa

54. Lib: 1. Pol: Diff: 2. de dno et lauo.
deserunt, addunt seu longe-ingenuissimū,
imo n. adducere potuisset pluresq; caros.

Questio 3tia.

An iustum sit aliquem sibi lauo.

S. j. q. b. vobis ostendat
iniustum esse.

Non quia de eo quem nāa lauo id est minus
in animo valentem fecit, iustu n. est ut infe-
rior imprudentiorq; nāa, subiecta superiori pōden-
tiorq; cum in ei nāa nobiliori ignobilis subiecta
sed pōdit q. d. de eo q. e. lege est lauo aut
iure, duplici a iure lauo fiebat olim, i. a
q. maior 20. annis pōtj participandi caa se
venire pōtbat, 2. iure gentiu quando quis
vel ex amilla nascebat, vel bello capiebat,
et de hoc ultio servitutis q. n. est difficultas,
sint laui sōu a q. b. sunt uidi, dicit q. ex
Epitome iuris civilis lauo: Pignori, s. m. de
servit, quomādmodum inde dicunt laui quod
capti uidentur et p. hoc servient, dū non uidentur
ita appellari mancipia, quod ab hostib. manu
capiant, q. lauo antea laui n. erant, a militia
n. laui arcebant, et q. d. em p. p. capitali
poena ut sōt servis lib: 2. Aenoid: et Mania:
lege 11ma de re militari ab ei militia ingt laui
p. libentib. abq; capite puniunt. Et traiano
apud Pliniu lib: 10. epist: 39. de lauo ingt
tyrones uictis hosti si sunt ingt, ingtiter pō-
mittit, si uicarij dati poenab. sed culpa eos culpa
est q. d. d. erunt, si ipse cum sōt sōt q. d. d.

De 3. An iustum sit aliquem Sine Leui. 55.
 sua q^untam uenerunt, aduocandum in illos est
 quod adeo receptum fuit, ut et infirma iustitiae
 Leui. ad militiam non adlegerint nisi pro lib.
 nos factos teste hinc bb. 22. ex q^uo intelligere
 q^uod nullus militis Leui fuisse, sed Leui factos
 postquam uicti fuerunt et capti q^uia iure et lege
 gentium Leui ipsa captiuitas. faciebat.

Quidam q^uo Sane Legem iniquam appellant, q^uia
 imo iusta est t^um ad fauorem Belli t^um uel. m.
 lib. acrio pugna ut, im. fructum induit atq^{ue}
 Sine non colligit. Iste iustum cum Sine Bellum
 ipsum sit iniustum. 2° p^{ro} q^uo q^uo infirmi.
 nio p^{ro}de etc. infirmi, ab alio uicti, cuiq^{ue}
 uicti ipsa uincit, q^uo non iuste Leui et illi
 cum non sit infirmus sed superior tam quod lu.
 p^{ro}dam quam quod eam ad uictos. 3° q^uia
 Sine uincit q^uo est robustior, ut no. daret robusti
 tiorem corpore illo d^uari q^uo est adu. robustior
 q^uo non est iustum esse lege daret ut uicti
 feriat uictos. 4° quod in p^{ro} et iustitiae
 quam uicti et b^untia q^uo est, p^{ro} no. p^{ro} iustitiae
 ut feriat q^uo bello est talis q^uo.

2dg. S. Cur et quomodo
 sit iustum ut aliqui
 bello capti Leuiant.

Contra p^{ro}dicta t^um affirmat Acto a sapientibus
 doceri iustum esse ut ex bello Leui fiant, hoc ipso
 q^uo legitimum est lex n. ius quiddam et ut Acto
 et ut pacti est quo bello uicta ad uictos
 p^{ro}tinere, aiunt et iustam Sane Legem esse inde
 deducit q^uia finis ois est bono sc. ut milites
 non fortis pro patria gerat.

56. Lib. 1. Pol: Diff. 2. de dno ac laico.

Quare ad jū pte & accidit esse quid bellū
sit aliquando iniuste, cum de hoc legē nō loquat
servitusq; ex bello iniuste ne ex parte qdā
nec scdm qd sit iusta, sicut int̄ xpianos ad
ex ipso belli nunc nulla est servitus ut qdā
Iure tradunt & Geologi in mārē de bello, et ex
Jurisconsultis Alijato ad legem 118. de verbō
significatiōis ac De Sol: in syntagm: iuris lib.

14. c. 3. Sed ut filio Italia recte intelligat
affirmandū est iustū aliud esse limitē, quid sc:
ab ipse nān est iustū v.g. ut filio servitū p̄tium,
suo subditū sit deo, nec paria deo sentiat, aliud
esse iustū scdm quid quid sc: ordinatū ad eūdem ubi
libertatem suā quam legē respicit ab eūdem n. eūdem
utilitatem ponit leges esse multa p legem in
dehimentum privata p̄sona dēviantē, quod
si legē suā carnare potuisset qui essent exel:
centiores dō illis utiq; nōp̄a loquens nān
dicit instituisse, qd a illū dignoscere nō po:
tuit, accipit aliud signū sc: victoria & plorū,
causā ab iustis exalta p̄quirā, licet et hoc
signū sape fallat, servandū tñ est hoc statū
et a iure p̄so et p̄stantiōis ai, qd a bonū cōs
sit meli⁹ quam p̄viationem, nō est violandū quod est
statū & bonū cōm, licet sit in dehimentum
privata p̄sona, et dicit Crystost: p̄monia p̄stentia
de servitute et libertate docet servitutē jam
originem esse ex belli lege quam Cys apud
Xenoph: lib. 7. vocat aīdior aīnā. Dion. Hal:
carnassēs lib. 1. legem cōm mortaliū de eadē
Jurisconsulti in legem qd dicitur de agnoscē
vōū dno d. item ea qd ex septimo capitulo,

De 3^a. An sit iustum servare servum. 57.
iustitiam de re iudicata.

Premissa hac distinctio dicenda est servitutem
ex lege non esse iustam simpliciter sed factam quid,
i^a ratio est quia quid cuius potest ex principio iniusto
non est iustum simpliciter, atque servitus induta ex lege
cum aliquando ex principio iniusto, bello scilicet in:
iusto go. 2^a ratio quia non potest dici quod sit
sit iusta servus simpliciter loquendo & est de nobis
littimo quia et simul nobilissima indole, atque
talibus si capiuntur bello ex lege hoc sunt
servi quod indignum est ex natura servitutis go. atque
hoc sensu i^a sententia salvatur.

Quod autem sit iustum factum quid probatur i^o quia id
lex cuius statuit, i^o quia id utile est, et iustis
et victoribus, illis quia hoc servatur unde D. Aug.
libi 10. de civitate. 15. monet servos dici, quasi
servatos ut supra docuimus, quia potuissent occidi;
victoribus autem utile est, quia hoc multum obli:
bit adulationis, servitij n. quod potest servum
quam liberi. 3° quia cum nobiles et ingenui &
de eis quod sint facti servi, non debent
si a barbaris capiuntur dici quod sint facti servi,
quod indicium est illis factum quod esse servos, non
factum legem cum natura essent liberi, sed a simpliciter
dictum vir nobilis non solum domi, sed quod quia
terrare esse liberi, barbari autem ubique, etiam domi
servus, quia nomen vera servitus simpliciter dicta et
nobilitas et ab eis parent.

S. 3° tit. An
et alij sint iusti tituli servitutis.

Diximus procedente s. aliud quod, inter quod quod servi
sunt, i^o igitur alio iure id est iure capiti sunt

58. Leib: Pol: 1. Diss: 2. de dno ac lauro.
ampliata ab Imp: Constantino q. gstituit Sines
liberos si ingratu sint ueridone in seruitutem
quam euassissent lege 11. cod: de libatis et con
liberis. Qua in re Claudiu imitato est, ut
ex Suet: c. 11. est colligere, quid et Hieronis
impio agitati gstat ex Tacito lib. 13. annalib.

2. Et eadem aule lege lauri sunt, q. fut
in patriam ingratu, qui olim militiam debuerat
ad solatu non respondentu, ut p. diores libatis
in seruitutem redigebant lege 4. de re militari,
si quis, ut priores iusta seruituti adducebant, tu
qa lege, tum qa poena.

3. non solum ex culpa sed et exegitate q. d.
seruituti libati sunt, gstituit n. idem gstantino
lege 11. cod: de patib. q. filii distinxit, licet
patrib. filios distrahone impia raa sine nomen
antiquissima a Romulo inuenta patria potestatis.
cuig. meminerit Dion: Halicarnassus lib. 1. Lic.
lib: 1. de orat: Dio Chrysost: orat. 15. isti tu prohi
ant uicarium offerendo uindicabant in libertatem
quam p. p. sorem sustulit Valentinianus Imp: quod
seruitum diceret ingratu et minimi temporis
patib. remunerari p. p. sorem fuisse satis; Idem ius
uideb. fuisse obseruatum apud Bythinu in exposit:
tis libatis quib. Treptus appellabant, eoru n. liber:
tates meam rem sabendam p. p. sorem Treptus
Imp: apud Pliniu lib. 10. q. 71. docet tu Mar:
cellino cum anno d. n. 447. famos uisam Europa
affligeret Halicost Sines filios et parentes uideri
disse quib. Placidio Valentin: uideri p. p. sorem sub
sa adiacet nouella p. p. sorem Valentin: q. b. tu opti
mum Imp: p. p. sorem male Sine mercuria non
satis est repugnati cum ut Cassiodoro lib. 10. na:
riam habitum docet in Iuliano questu

Inuoluntaria natali. D. Egypiani i parentibus liberi
 1. diffrazunt.

Quaestio 4ta.

An sit qdam nobilitas nra.

Re dat Sca qto qto a et pto postqua dicit
 quidam copiri qui plano et ubiq; fiat formi
 alios nesciam (simpti intellige) ne si bollo
 qdem capiant, ostendit qd nobilitate esse a. gura,
 alios simpti et uero, alios ex parte et opine
 simpti et ubiq; nobilitas ab uocat, q legib; et mo:
 ubiq; cum gentia nobilitas appelland, ut q regib;
 aut aliis antiquis clari sanguine sunt pgnati;
 nulla n. gens est q non sed nobilitas ex pmet,
 ut n. ex bestia gnat. bestia, ex sua sua (nisi
 p atus ex aduerso pderu influu, aut praua d.
 possit fieri fiat) sic putant ex nobili nesci no:
 item, ex domo bonu si id fiat quod nra intodit,
 nec n. imbelliam pgenerat aquila columbam,
 et nra nra est a simili ad simile pcedere.

Ex parte et opine nobilitas illos appellat q pinate
 et peculiari sua gentis more instituto; nobilitas sit
 quam explicam pfirmant et loci ipse pto et
 sustant q apud Hier: opine leguntur lib. 1. de
 nobilitate auli. c. 3. potant igr inquit ad sua
 et modum didici ut alia sit si ex parte absoluta,
 alia n. domi. dn. loci erat ex. Sano nobilitatis
 diffrazem obseruauit et alij scriptores, Sallust: in
 Catilina, adser multi ex coloniis et municipijs
 domi nobilitas ex. Iust. lib. 5. Erat inh exiles
 Trazibulo nra pman et domi nobilitas; Cuius pro
 Flaco, Caty: Sna apud nos nra inh nobilitas
 plura de his pto: Trazibulo de nobilitate c. 3. n. 3.
 et legg: et c. 37. n. 157. et legg: opine: dicit lib.

60. Lib: 1. Pol: Disp: 2. De dno ac Seno.

Franci Patitio de Rep: Lib: 6. t. 1. Henrici Tanc:
fig: Lib: 3. de Simulacris Reip: c. 9. & seqq.

Amsterdam hoc loco neq, sed eo ad regendu
aptos q regibz orti, neq, sed ineptos qui melius
sunt originem, Agathodol regnu in Sicilia obti:
nuit ingenio, cuius pater regulo erat, et e Roma:
mis quoq, 7. regibz jo. Romulo et s. e. Tello
Hostilio utroq, ex pastore, et à pedo ad septim
peruenit, s. e. Targis Dufos e peregrino atq,
exule in soliu evecto est, s. e. Servio quod
ipsum nomen pferat e uernula seruo purpura
gestare capit et senes s. e.; Caius Marius ex
Summi et populari ad p. consulatu puenit,
quod olim iuveni in agro apricanti aquila 7.
pullis in sinu iacentibz portendit. sed neq,
q. blandiri libi aut corona capiti pmittere
debet eo quod e regio sanguine sit oriundo,
neq, n. sine caa à sapientibz indutū est illud
quoribz (Seron filij mox) et videns e
fermosa arbore stipitem nasci, neq, Cic: ta
disertus fuit ut filio p. suadere posset fuga:
litatem, quam neq, ipse qdem calices d. p. th
loneo.

Quaestio 5ta.

Situe in rege aut principe
eligendo sua pstantia
pstantia.

Id subindicat p. th in sine cap: 3. du aut in cor:
p. th pstantione, pstantionem animu inesse, ac d. th:
Sunt iudicibz non putans iudicibz semp impo dignos
indicatos qui sua quadam dignitate et maiestate
corponibz alijs pstant, ita apud Indos Catiaon

De 5a. An sit in principio eligendo sua patada. 61.
 gens, apud Hethiopas Maribus regnū delulerūt,
 ad eum q̄ integri corporis sua ac viribz catibz
 antiserit: Strabo lib. 16. Pomp: Mela lib. 3. et
 crateribz et ac poeta viris principibz sua dignitatem
 silent tribuere, q̄a gratior est pulchro uenire in cor:
 pore viris, Sine jo. Aeneid: Aeneas ipse ob Summo
 Deo similis dicitur, et idem poeta p̄ se profficit quiddam
 roge Saulo scriptura p̄dicat dum cecinit, Summo
 supeminet oibz, de st. Corona Claudiano, tam tum
 conspicuo, iam tum venerabilis etas, sponde
 batq; duem colli inter ignes ois, Membrumq;
 medz: Hic autē Euagoram p̄stet sua elegiam
 p̄r cathod ad regnū p̄ductū esse ait, Zenodotus
 affirmat a Quidis regem creari eni q̄ sit inter
 ipsos quam mōs corpulentz; Syriacis coronam
 deservē illi q̄ p̄eritate corporis reliqz antecē:
 Cat, atq; ut p̄am addunt, cui caput sit longissimū.
 Anter Panegyrii Constantino dicit et eam reddidit,
 cui tales impio digni Sabarū, q̄a corporis
 pulchritudo in pulchritudinem referat exprimatq;
 non frustra inq̄t doctissimū viri dicit nām ipsam
 magnis meritis domicilia corpori digna metari,
 et ex vultu Suis ac decore membrum colligi
 posse quanto illo caligibz p̄o intant Sabitar
 et patat in Paneg: ad Theodol. Siste augusti
 sua quaz p̄stet inquit p̄tum credi habere
 de celo, siue n. dīo ille aīo venturū in
 corpore dignū p̄is metat Salsitū, siue eni vene
 rit singit Sabitarulū q̄ Sabitu suo, siue aliud
 ex alio crepit, et cum se paria iuxerūt utraq;
 maiora sunt, et infra Virtū tua meruit Impium
 sed virtuti addidit sua suffragiū, illa p̄stitit
 ut oporteret se principem fieri, Sic ut decorat
 De Xorae scribit Herod: lib. 7. in tanto ipso
 exercitu 1000000. erant virorū millia tpe

62. Lib: 1. Pol: Disp: 2. de dñs et leu.
Iust: Lib: 2.) nominem aut sperie aut pulchri:
tudinē corporis fuisse q̄ cu eo posset q̄dendū;
Scipionem quq; Afric: memorat ea fuisse digni:
tate fuisse, ut int̄ quoscuq; viros esset, solū
Ph catōd impio digno esse videret; Vide plura
apud And: Tyragnellū Lib: 2. quibaliū n. 54.
Fram: Palutū Lib: 3. de regno tit: 3. Is: Ant:
Viperam de rega et regno c. 8.

Hac quamquam ita sint et licet venustas ex corpore
corporis bonis int̄ p̄ssima laudari solbat, quod iustum
mixtū significet, tamq; Plato idē offerat, ut dā
comitatus imaginem appellat, ea tñ fallax subinde
sit, uti et dñitas non semp̄ benelem aum in:
dicat, dñitas n. fuisse Pericles Philopremē, Age:
Llag q̄ t̄p̄e Sordoto Lib: 5. apud Lacedamonios
licet claudē ad regnū tñ vocatū est, et comitia
Hungaria j̄gentū Colomanarū ptulerūt Alino
sū fotogenito, quamvis ḡllosum, claudum, lufum,
et balbum, ut auctor est Michael Ric; neq; est
Volatrans Lib: 18. andropologia sumnota regina
Aethiopi Candace à seivē quid esset capta altero
oculo, ut et Philippus rex macedonū dextro t̄p̄e
Iustino, et Antigone itidem rex Macedo apud
Plutarchū in sympos: et Macrobi: Lib: 7. c. 3. atq;
Lycurgo Lacedamonū legislator apud eundem Plut:
in Lacedoniis, itē Sesostris Aegypti rex apud
Diod: siculū, et post Sesostrē rex filio Pharon,
ita et Phineo Paphlagonia rex apud Apolloniū
Rhodiū Lib: 2. argon: et Isob Tiska rex
Bohemie apud Vulgosi Lib: 2. cāc fūere
Ingo fūat: Hyberni regis Norwegiōm filius
quamvis Atlanticū instar non collen sed cillum
in Summis portare videret, tñ p̄mū regni
tutatus est q̄tia magnū illum q̄ regnū repetiuit,

De 6^a An et qualis dñm et seruum, de h^{ic} 63.
 apud Sax: lib: 14. et Cranciu lib: 5. Noruogiae
 79. Carolo 8. Galloru regi: totis corporis offi:
 gies dñm est apud Pontanu lib: n. 134. et
 in nouo dñm se terron passo est, quomodo
 prudentia se iporu cederet, et sano pstat
 sub gibboso aut raro principe esse, quam sub
 sermo pulso, ment n. pulchra non dñat
 à corpore inuenerit.

Quod si n. fua sola sit nec ceteram uirtutem
 quasi comitatu ac p^{ro}fido muniat, Sane mag:
 nū efficit momentū uel ad parandum, uel ad
 seruandum impium afferet, sed erit illud
 quod Proptio de alio gñe pmentiat:

Sunt apud Inferos tot millia seruorum,
 Quare totū dñm uolumus, si ad cetera tū corporis
 tam ac bona pulchritudo quoq; accedat magna
 principi autem, et mixtam amore ueterem
 gaudere.

Quaestio 8^a An et qualis de h^{ic} fua dñm et seruum.

Dicendum est qd non idē appellari aliquem dñm aut
 seruū, qd est suam dñandi aut seruandi; rāo est
 qd uel à nāa eam p^{ro}celliam accipit qd dñg uocat
 ut sit apto regere alios, uel qd lego accipit
 potestatem dñandi ut uictor in bello seruū
 id dñat qd uel à nāa merita est minutionem
 ut ad id op^{er} ebat ex à quo regat, uel qd legis
 instituto etiam si à nāa sit nobilit altri sub:
 iace ut capti in bello qd efficit seruo capientib
 ex q^{uo} efficit non ex fua dñandi aut seruandi
 fieri aliquem seruū aut dñm, etiam si dñg
 contes aut dñm suam dñandi essent dñi
 et cum dñm ipsi potestatem nūc inuenerit alijs

64. Lib: 1. Pol: Disp: 2. de dom et famo.

sepe accommodare, adeoq; et servine mōe possit
mōe - Servi essent, quod est int̄ absurdissimū.

Dicendum est 2. siam dñatū esse illam
qua aliquis sit bñ: uti servis ad utilitatem domo,
non a eam qua qd sit bñ: acquirere servos, har
n. est distincta et multiplex scia, p̄cipui tñ
modi sunt 2. scilicet scia quorū alii dños, alii
servos respiciat, scilicet: bello et venatione, iusto n. bello
capti servi fiunt, et si qd stat artem venandi
aut fortunam ut loquunt̄, iurisi, bonos &c. servi
eig fiunt, illa a scia qua qd sit bñ: uti servis
iuxta philosophi doctrinam non est mōi p̄cipi, aut
necesse est cum tota consistat ut qd fiat bñ: servis
impare eod q; utilit̄ occupare quod nō est magnū
aut gloriosum q n. gloria servū mittere ad finem
curri aut agro injicienda licet utilitas inde re-
surgat, item nobiles et ingenui quante possunt
se expōdiunt a cura et regimine servorum, eamq;
vel uxoris suis vel curatori domo committunt, ut
ipsi negotiis civilibus litteris studendis, libris
legendis, et nova p̄p̄a politica utari possint,
qd signū est sane sciam non esse ad modum
nobilem aut gloriosam alioq; eam ipsi exerce-
rent nobiles.

Dicendum 3. cum scia sciam
servilium esse qua docent alii obire servilia
ministeria, q a sint p̄prio familia fuso dñi
putant capta, iuxta sciam et rei veritatem
aliqua familia quā sunt mino ignobilia, el:
qua magis infima, magisq; utilia, q qd addi:
aut et exerceant viliora, viliores ceteris servi
ut hospitales, caminipurgi &c. nam et in proverbio
est non om̄ servi sunt aequales, polliniores q;
cloacarii, pariteres seu parimentum opifices
et q Vg. Roma circumest non tñ a p̄p̄a

De 7^a An sit inter dñm et servū fideles amicitia. 83.
 parvos calores &c. sed et solus patriarchas
 supponentes inter nobiles putant, et sine quibus
 illud Martialis, utilitatem approbantis:

Disceam si tu Philadi. Pitaromatella
 dignus es, aut potius pascere Pinguini.
 post eos in utilitate sequuntur, honestate quidam:
 modo pudent, fabulari, tum lutores, lutores,
 tectores, tum sequuntur piores, ceteri &c. Syracusis
 pretio aliquid ducobatur & pueros docebat serui:
 tutam id est opa familia, et sedie quoque alij
 desunt ab eis requere, alij panis pinguere, ser-
 tasse - nonnulli famam pinguere sed à tergo.
 Quia et sic sunt opa ad servos pertinent, dicitur sine
 aut artes illa appellantur serviles, ad quam diffiniam,
 alia ad liberos spectantes iisq; digna, appellantur
 artes liberales, ut Grammatica, Rhetorica &c.

Quaestio 7ma
 An sit inter servū et dñm
 fideles amicitia.

S. j. q. ostendit non esse.

Inter servū et servū nullam esse amicitiam saltem
 fidelem (ne n. si q. de amicitia fidei supra,
 quam inter solos aequales esse aint, servū a et dñm
 non esse aequales facile videri potest) quinque videtur
 i. quod servi seros molestant, atq; amor cum timore
 non potest misceri; 2. q. a non est verum aut de mi:
 solo naturam puerbum, quod Sen: c. 47. et 2. eo
 refert Macrobi: lib: 1. Saturn. c. 11. totidem nobis
 servos esse quot servos, nec à vero abhorret quod
 idem Sen: sentit c. 4. non pameses servum ira
 videri quam regem, ac lib: 3. de confis. c. 19. —
 cuius esse similitudo odium. 3. q. a ex p. a id docet
 et exempla, si n. annaliū fidem spectamus, tantū
 fore inter servū et servū amicitiam respiciemus;

Q^ua sit int^{er} dñm & serm^{us} fidei^{us} amicitia. 67.
 in serm^{onibus} q^{ui} amant dñm ut diligia, obedi, industria,
 unde cum se vident amari & non negligi. Seru^{us}
 missim amant dñm: 3.º q^{uia} multi manu mitti
 noluerunt ob amorem dñorum, ut ex lege quoz su:
 daica q^{ui} stat de p^{ro}fero auriculam. 4.º q^{uia} non
 desunt exempla rara fidelitatis & amicitia int^{er}
 seruos dñoz Sabita, q^{ui} ex Sythia p^{ro}ffm Romana
 collegit Seneca lib: 7. de beneficiis c. 23. & Sapp.
 Val: max: lib: 6. c. 8. Macro: lib: 1. Saturn. c. 11.
 quare merito dñi attendere debent ut Summanth
 seruos stant, noq^{ue} q^{ui}mittant ut dum timen ipsi
 nolunt efficiant iniusti illosq^{ue} ad ultam adigant
 deppam, qua in re Vedio Pollio apud Sen: lib: 3.
 de ira. & idem Sen: op: 47. Iouano Pont: lib: 3.
 de otia c. 10. Frax: Patitio lib: 4. de rep: t. 2.
 videndi sunt, nob^{is} sic alia annotabim^{us}.
 Tuballo q^{ui}dam cum eis Sog^{us} lacoz seruio depota
 a Murate p^{ro} Suis no^{is} Turcio Imp: in phycapto
 coactus q^{ui} esset in carcerem mori vel ut annales
 Turci^{us} Sot post plu^{re} fustulatione q^{ui}o fuisset
 maluit sese p^{ro}ter certissima morti denotare qua
 principio sui mortem inultam relinquere, captata
 n. o^{mn}is Muraten pugione q^{ui}edit cu^m regnasset
 annis 23. ut Iouis in elegio illust: uirum lib: 2.
 refert, ab eo tempore metu infidiam Turcio supp.
 nisi medium int^{er} cubicularios suos brachia legati
 implicata suis tenentes, ut Angerio Bussat^{us}
 refert in itin: Anasiano, Sec. n. & lib: q^{ui}gisse
 cum mandata Casarib^{us} expositur^{us} ad Solimanum
 Turci^{us} Imp: ad mittend^{um} affirmat.
 Simile q^{ui} narrat Lini^{us} lib: 21. A Turbulum n.
 gnum Amulanti barbar^{us} q^{ui}dam d. iram int^{er}fecti
 ab eo dñi obtulerunt, q^{ui} p^{ro} sensuq^{ue} a circumstantib^{us}
 Sand alio quam si nasc^{us} pot^{est} uultu tormentis quoz
 cum Cacerar^{us} se fuit o^{mn}is Sabita, ut sup^{er}ante

68. Lib: 1. Pol: Disp: 3. de possessio et argute reru.
latitia dolores videtur et periculi p'buant.

Quare ad ju quod S. p'cedente objiebat R. non
o'm timorem obfusa amoris sed fructum tm, fructu
a vocari non o'm q'cumq, est in se, sed soli q' et
metu pena incusse, quem plurimi ferri s'nt, fer:
m'dine pena duntaxat non po'cantes, et ad oculum
tm fidelis, non a aio, unde quamprimum p'p'et uiam
apit. Non fuga sunt, bonos q' esse feruos, non
q' simili timore sed qui filium instar d'ni p'os
motuant, non quod punire possint, sed quod offendi:
Ad 2^m. R. totidem S'p'tes nobis esse, quod p'p'et
inuiti, at q' non videt plurimos feruos, quot p'p'et
videlicet aduocatus se intem ab iniurijs deservit
ante d'num, et utilitatem capere, quo pacto et
equis dim dicit p'p'et p'p'et, ut eis d'netur S'p:
tem assequeretur: Ad 3^m. Exemplis etempla rep'et,
neg, n. negare uolo, int' plurimos feruos et d'nos no
admodum suauem intrudere amicitiam: Ad 4^m. R.
et certe si utinq, agb r'bo p'p'et utinq, t'ne
amicitia, tam ga d'nm, quam ga p'p'et rep'et,
quid igr num ea ca' sua p'p'et effu p'p'et.

Disputatio 3^{ia}. De possessio et argute reru necessarium ad uitam.

Disputat Sar d'no p'p'et idem, q'a paulo p'p'
agit de feruo q' et possessio d'ni, p'p'et donatione
et familiaris, artib, et sapie mentionem i'cit, de
q' q' n'cessaria sunt ad uictu, uestitu, habitatu, caput
num quoq, s. agit de tota r'e arguendi quasi p'
digressum aliquam, ac ju' diuidit r'em illam
necessariam in naturalem si: et artificiosam, naturalem ite:
rum sunt tripartitam, pecuariam nimirum, Venatori,
et agrolam, deniq, subiungit cum indicasset modu
d'netur arguendi p' commercia et q'ntitates S'm
ca' cia esse facta.

Et 1^a. De sua acquirenda et possidenda bona vite 69.

36

Quaestio prima

De sua acquirenda et possidenda
alimenta domui nostra.

S. 1^a. An sua acquirenda

sit eadem cum oeconomica.

Oeconomica sumitur pro arte gubernandi domum
cui utiq; nostra est sua acquirenda et possidenda,
quando n. possit oeconomico dispensare bona in
domo, n. acquiret et possidet, quib; tu an
sua acquirenda portia sit eadem cum illa oecono-
mica vel an sit pars eig, vel ministeria eig, nec
n. idem est esse partem et ministeriam, ar. n. Vg.
Catonica sunt architectonica, nec tu est pars eig,
tunc n. una ars dicitur alterius artis pars quando
facit eiusdem artis partem seu eam rem quas
facit altera ars, ut ars gladios q. sciendi est pars
artis ferraria, q. et ipsa sunt gladios, sed non
solum in, et cultros et pugiones parat, ars a
ministra est q. agit aliqd. que inuat altera seu p-
parando illi instrumenta, ut q. pedes facit, tectoria
sunt seu maam suppeditando ut ars fundendi
ad statuarum maam subministrat, et ars q. latens
est architectonica, lapides pbat, quo posito
Dico 1^a. oeconomicam non esse eandem cum sua
acquirenda et possidenda bona domestica q. ratio est q.
aliud est acquire et pparare bona q. dispensare in
domo quod facit sua acquirenda et possidenda et aliud
est uti seu dispensare acquita quod oeconomica facit
et q. firmat q. et in alijs artib; non eadem ars
utiq; re q. rem facit p. se loquendo, nec n. eade ars
navem fabricat q. gubernat, sed alia est ars q.
navim facit alia q. regit, in q. sunt distincti actus ac-
quire bona et uti. sunt et distincta artes seu habitus
pbati et inde q. inveniunt q. boni acquirent possunt
sed q. oia ligantur malo dispensant et mire usque
nonnulli opto dispensant, sed in acquirendo sunt legnes,

70. Lib: 1. Pol: D: p: 3. de reiposses et acquies.
qđ non est eadem ars agendi et disponendi.
Dico 2° sciam agendi esse partem qđ bene muni:
ca et politica subministrat, sine pecunia sine victu
sine amictu, de pecunia postea videbimus, nunc circa
alimenta pbat, qđ ad economiam p̄tinet si domū
gubernare velit et ad politicā si eandem regere
cupiat, agere res illas qđ sunt vitæ necessar.
qđ scia qua dicitur agere est pars economica et
politica, cum sine acquies reip̄ sam nō possit
q̄servari aut gubernari domo et ciuitas, sicut qđ
ars factuaria est ministra equestris artis qđ
sine hinc qđ gubernari non possunt, ita res acqui:
endi est ministra economica et politica.

S. 2. De modis
reos agendi.

Quoniam modum multas sunt rerū species et
varia mundi res, ita diversi quoq; sunt modi et
p̄tia reos agendi, et qđam si de animalib; loqua:
mur qđam sunt gregalia qđam solitaria, qđam sunt
qđalia conuocant animalia ut leo, lupus, uulpes, canis,
felis, uultur &c. et sunt pugnaria et raparia, nec
ita multa capiunt, qđ alibi difficulte arguit, quare
singula sibi p̄vident, alia a animalia comedunt fructus
et herbas et sicut gregatim vivunt, qđ alibi facile
parant, ut formica, apes &c. rursus alia animalia in
drem vivunt, alia gregant pabulum et capiunt ut
simi, muses, apes, formica, &c. alia animalia como:
dunt tñ certis reos, alia comedunt et fructus
et carnes et pecore &c.; qđam animalia carnes como:
dia delectantur non oīs carnibus sed alijs et alijs
magis delectantur, ut leo bone, lupus oue, uulpes an:
sero aut gallina, felis mure, quoniam qđ in
animalib; ita et in hīs in hīs in hīs nūq; sunt
ali, quare et nūq; modi reos agendi, sed ad 3.
reos (magno) et p̄da, que utuntur hīs p̄gatiōni aut
Artib; qđ cibum capiunt ab animalib; manib; et lac

Et jam de sua agrorum bona iustitia. 71.
 casum ex quo in quibus sunt pastores & pascua labo-
 rant, nisi quantum opus est ut oves loca mutant digne:
 se tempore, ut pascua idonea inveniant, nisi in pla-
 nities nunc in monte, tunc non transiit: ipsi in grege
 quem colunt et curant velut agni scissum montem,
 idcirco non pastoralis artem scire esse ait otiosum
 atque innoxium, quod illis sedentibus et lassantibus vic-
 tui alimentis, afferant pecudes et armenta. Ita
 quidem scribit, Varro a lib. 2. c. 10. de re rustica
 scribit inventum olim in saltibus fore semper arma:
 tam fuisse, et in Asia regni liberos in sylvas ad
 armenta tutanda obligatos, ut ibi quasi in bellis ty-
 rocinii pascunt de Aeneas, Anaclyse, Endymione,
 alijsque nihil attinet dicere, Paris Priami filius
 non aliam ob causam dictus est Alexander, quam quod
 ut est in Graecorum commentis in iam aetate ad armenta
 missus esset, Alexander id est de seditione incursus latrone,
 et infideliarum gladiis solus est, quod quid Maximus
 senior et ipse pastor iam pueritia nonnequa fuit
 & latronibus infideliarum Capitolinus in Maximus
 ubi per eum eum appellat, quod pastorem ad pugna-
 tione latronum adunatum ducem ageret, ut ex
 Herodiani lib. 6. fime, De Romulo et Remo
 pastores Liv. lib. 1. Dec. 1. De Daphneide Sil. Ital.
 lib. 14. plura de laudibus pastoralis artibus Varro
 lib. 2. de re rustica c. 1. Peris commentis ad caput 4.
 in interea Cairi agros pascere dicit, et agricola
 ritu degere.

2. modo est quod quidam ab-
 spiciant per eam exercendo, vel in saltibus, ut fures,
 grassatores, pyrati etc. vel in aquis ut piscatores,
 vel in agris, nemoribus, et montibus, ut venatores,
 vel in aëre ut aucupes, sed de his modis infra.

3. modo est et sonans labore ab-
 ut faciunt & terram seminant, coluntque ut agricola,
 quod rati colunt terram et Graecorum opinio Al-
 monibus a Triptolemo iam est tradita.

72. Lib. 1. Pol. Disp. 3. de rerū posses et argos.
Hi 3. sunt summi modi, alij n. non sunt veri
sunt, ut negotatio, qmutas, qmercia, q a
non tam paucis q sunt sunt summi, ut si una quasi
Saba alant, idcirco multifarios modos simul
exercent, vel certe qmutas aut mptas utitur
ut ea sic argant, q ipsi immediate capere non
possunt. Dicantur apud Varionem c. 1. lib. 2. de
re rustica ait i. mta gradu fuisse nalem cum
minuerent summi ex qd q inuoluta ultra ferret
terra, 2. ab hoc in aialia ad mta affinis.
vont, 3. cum a gradu pastoralis ad agricultura
defenderent.

S. 39. fitio abom

Afirmat, ita fitio, acqfitio nalis.
Fitio non minus quam catib. aialib. statim in ima
gnis de quoniam alimento, qd et postea gnus
pfecta est, qlogua patet, qd alioq nāa impleta faceret
aialia si solū ab puidet in ja gnus et deinde
genita distineret, non n. hoc pte ad pfectam suā
viam ueruerit si alimento caruerit, atq tpe pte
nāa quantū in se est nōl impleta facit, antequā
p. copia oium aialiu, alia n. oua pariet, et sic
cum foetu ipso tū alimenti pducit quantū satis est
ad nutriendum aial quod ex ouo pducere debet quādiu
non egreditur ex ouo, ita Hippocrates o luto pulu
lioni ab albumine pulu abū esse existimant qha
fitio ex albo nasi luto nutri, atq id ita molis
qportū est ingt Scaliger exordio 188. qquid
Cardano dicat ex albumine catu corp, ex utro
alio et cura nasi, quem ibidem refutat Scaliger
saltem qstat sine ex luto sine ex albo pulu
fiat principium aialib. et nutrimentū in ouo a nāa
simul poni quid ad ppositū sufficit. Illa a
aialia q pfecta parient ut equi, afini, et alimēti
Sunt quod matres in lippis gnuant q nutrimento

Quia de sua aegritudine bona nostra 73.
 foetu donare possit feliciore cibo uti, sic sanguis
 mensurus Socrum in utero, lac ex eo sanguine mensurus
 pectora parit, extra uterum alit, eodem quoque non
 quia in ipso quibus sanguinem et lac per cibo geriat
 et plantam multas propter Socrum iam adultiorum, quod
 si quoque natura facit propter Socrum, eloquens est, quod et
 eorum acquisitio sit naturalis, legimus a vi de acquisitio
 alimentorum in quibus, non de pecuniam adeptos,
 quoniam non sit inuenta a natura sed perita ingenio,
 Socrus (non enim natura donavit prout) sit ut natura ipsa
 sit naturalis. Confirmat idem de arte pastoralis
 quam docet Aristoteles esse agriculturam minorem, ut enim ex
 fructibus victumque capiunt, sicut quoque agricultura
 est naturalis, ita et ars pastoralis.

Illud quidem debet esse cum eam videret non quod terra
 frugibus et arborum fructibus ultis ac sponte naturalis
 esset verbo tamen insinuat Aristoteles: Neque enim iocundum
 voluisse artem quibus Socrates alunt, et illud non tam
 artis aut quam facilitatis, Plato enim in politi-
 co postquam dixisset iuris temperantibus a Deo pas-
 tos Socrates esse prout ut nunc ab Socrate causa per-
 eunt naturalia addidit fructus a uloribus et copiosius
 Socrabant, tum ex quibus, tum ex alia sylva
 non ex agricultura nascentes quas terra sponte
 sua faciat fructus et modo, tamen in diffinitione de
 amore Socratis pinebant a iuris Socrates ingratum glori-
 tum terram fructus tulisse sponte sua venientes
 quia nihil eis opus erat agricultura aut labore respu-
 re cum videret viderent sponte sua nato omittit
 de politis dicere quibus per modum
 Ante Iovem nulli subigebant aera coloni
 Quod sol atque imbres dederat, quod terra crearat,

74. Lib: 1. Pol: Disp: 3. de rerum acquisitio et possessio.
sponte sua satis id placabat pectora domi,
gladio ferat intercurrent pectora quorū.
q. n. ex Xpianis et scripturis, videtur in paucis in
sa esse sentia ut putent post diluvium Sines edendi
carneis initium fecisse, antea u. plantis alijsq.
terra natib. victitasse, plura Peri: Lib: 14. comm:
in gen: Disp: 1.

S. plus

De Venae seu captura.

Huius Artib. sunt 4. genera, Latrocinium, piscatio,
amcupium, et venatio proprie dicta, id est captura
ferarum. Latrocinium inter venas peries vocat.
Sed Artib. non quod illi rei quondam modum simo:
ut iniuste appetat, sed quod ex multis gentes
non ignobiles sint. et de gravib. antiquis testat.
Thucydides Lib: 1. de Spanis, Melleis Lib: 2. c. 10.
de Germanis Pomp: Mela Lib: 3. Tantiq. Lib: de
monib. Gern: Caesar Lib: 6. de bello Gallico,
de manib. et Ciliatis Dio. Lib: 55. et Amm.
Marcelling initio Lib: 14. Codic. ex genere, utitur
in Syria et Aegyptis Arabes, in Scythia Tars
tan, in India deniq. Cassus de glo. Ptolemy, Mass.
ultimū Lib: 5. Ind: Latrocinium Ind tan:
quam barbaram et iniustam modum mittit inrogat.
cum de natib. modis rerum quendam differunt
in lege in dig. de arguendo rerum dno et adu.
da aialia q. terra mari caelo capientia id est
fera bestia volucres et pisces capientia fiant
et s. fera igr. inst: de dnto rerum, fera igr.
igr. bestia et volucres et pisces et oia aialia
q. mari caelo et terra nascuntur simul atq.
ab aliquo capta fuerint iure gentium Natim
illis esse incipiunt.

Ex glo. ultionis quia an glubilibet ubi libet

Quia de sua aegritudine bona domini nostra. 75.
 unum licet: Re neg: Dicitur enim quod si
 unum vel aliaque alicuius deum esse non iure com-
 Re dicitur una non comia non quod proprium sit iure
 non ut dicitur in sententia, sed quod ipse proprius
 sit aut impedita ratione diuina sed quod res a deo
 creata sint subiecto indistincto utque promissum tradi-
 ta, idcirco contra ad eas pertineant nisi eorum ipsorum
 arbitratu quibus uoluntas sunt diuidantur inter ipsos
 et propria Regulorum efficiantur, quia contra rationem
 instituta et legitime instituta (uel ab Adamo
 uel a Noe post delictum patria polytate, uel delati-
 to a multitudine ad aliquem unum de iuri arbitrio,
 uel cum summi ipso, ut de Abraham et Noe re:
 Leuit. 25. littera 2 parte et potestas facta est
 magistratibus et principibus ut in sua quibus dicitur pos-
 set eorum personis aut temporibus uenandi licentiam
 dare, uel sic uel ex parte tollere quibus a deo cau-
 lunt. Molina de iustitia et iure disp. 46. et
 And: Vaghius lib. 1. p. 1. contrari: inuicem c. 1.

S. hinc sententia
 oia hominum ratione facta.

Ida docet Aristoteles c. 1. de autem principibus auctoritas eorum
 dicentes a deum esse, ratio est quia si non nihil
 neque imperfectum sunt, neque frustra uoluntas est deum
 eam sicut in se habere naturam, tract: lib. de ira dei
 c. 13. si consideret aliquis inquit usum mundi admi-
 nistrare, intelligat perfecti quam uera sit sententia
 stoicorum quod auctoritas nostra eam mundum esse perfectum
 oia n. quibus quod stat quod quod quod ex se mundo ad uti-
 litatem solis suis accommodata sunt, pergit deinde
 per inductionem docere eam totam, et quod si dicitur
 sum eam oia esse facta quod Cicero: quod lib. de natura
 deorum facit stoicorum circa finem inquit uoluntas
 ut docent ad aliquando ponem oia quod sunt in

76. Lib. 1. Pol: Resp: 3. de non posses et argso.
hoc mundo qbz utuntur Sibi sum ea facta
esse et parata etc. Plin: inst. lib: 7. principum
aut iure tribuit Sibi cui ea videtur tanta alia
geruisse non; Philo Judg: lib: de reo mundo.
non reddens cur Reg. Suium postumum creant,
qa ingit sup sua illu qstituit, et cognos fieri
id est non participem facit, voluit igit illu de
creant ulla re ad vivendum et bon: vivendum necessaria
indigere, cu eo sit hoc cum perfectissimu Sui
mundo, imperfectiora a ordinari ad ea q maiorem
Sui perfectionem nescit est facit hoc ordinari ad
Deum, ita contra ordinari ad Suium. Ex qbz
colligitur autem esse simpliciter. cum q motuunt
vivere bestias aut corpore luto qbz Sibi
nutriantur, cum plane Sibi sufficit in sac.

S. 6. An Anusium

q accipitur fuerit tempore filio
in usu.

Cum filio anusium mortuum facit, illud planeq intel-
ligit, quod est plebsionem Sui, quam intra reba disse-
minantur, aut cum usque aut caput, non parulo
q stat de 3. genere anusii, ad quid instituitur accipitur
q id efficiunt, ut aut intra nuda quop, ipsa non sunt
sola, de hoc genere dubitat, aut etate filio
fuerit in usu, non fuisse in usu docet Marcial:
lib: 3. art: gymnast: cult: et non sic esse effi-
mat, qa utroque illi usum non esse dederunt
quo corpore non poterant et ad bella facienda as-
suferat, atq cum accipitur unguibus aut in aere
capitum magna id sit poba subito venantur et quo:
dammodo tunc spectantur, cu a obiecto Marcial: quod
filio lib: 9. Syst: acalio c. 36. et alibi in admiran-
dis auditis itaq Plin: lib: 10. c. 8. aliquis parte
Sui venis nominaverit. Redol non dissimilem fuisse
a ma nasse, nam filio imbi innuere videtur suo

Et jam de aegros bene datur suffragia. 77
tempore accipitur, potius hinc auro boni tenuisse
ut in noctua, vclula, hinc exemplo videns quam
peditricis, nam auro ingesta accipit, et ad captum
vident non fore immutabant atq. circa noctuam,
et videtur q. fixum digne ex sid. Apollon: in paneg.
ad Aug: ubi tanquam q. non et admirabile re-
completo quod auro capiant, p. auro in auro.

Sed utique distinguunt apud veloxes, notam quoniam sui.
Sane & accipitres amorem, non tamen apud magnatibus
usitatum, quod id exprobo. ex Aristotele quod loco citatur: ut
et in admirandis auditis affirmat apud Thracum pres.
vos non tam libenter accipitres aduocare, atque vix
ope autem ex avis dicere non quod inaudite sunt
quamvis nam et ob hoc ipsi sunt admirabiles, neque
Mercurialis ratio addenda est Roma, licet enim non
magno labore autem cupiant accipitres industria ma.
ior tamen deo est labor quam si quod tamen ad usum possent
aut ad cassos, atque hoc in more sunt apud antiquos,
quod et illud, si aliud nihil obstat quam paritas
laboris, et quamvis non negarem et accipitres
hic loco esse posse, vix tamen ita ad eos amullos
aduolabunt uellitandos, ut ad nocturnos, nocturni enim cum
in luce vel nihil vel parum videant defendere se
non possunt, accipitres autem tam stupidi non forent
quod aliquando in uolatu uocantem percutiant, illud
concordat: reges mobilioresque non ita editos fuisse
Sunt aucupium generi quo pacto non sit tempore
Ptolemaeo in Gallia ubi nemo est qui non erubescat
ignorare Sane artem, pueri enim ante in conuictis aut
inso aut Panthera quod grandi gloriose putabant,
non existimant periculosae.

ss. 7.25 2mb, mod-6

anoxia (p. acipitnes) ex revent.

Præter modum ut sapientia instituta, in illis
est circa Amplificationem Substantiæ, servati deest Actus,
ut Sines et Anticipatus, et quædam accipiantur.

78. Lib: 1. Pol: Disp: 3. de rerum argos et pessa
ita ut accipites i^o e- huius et futuris exitaris
amulas easq. nullo deorsu fugaverit ad Sues a q^o
cum capto essent deinde tangua cuius pda par:
te se: eam pmi loco in sublimis iactata, h^oq. ab
accipitibus accepta qui deinde quasi munere suo p:
functi et expleta gula liberi alio volavit.

2°. Aelianus lib: 2. de animalibus c. 42. scribit acci:
pites in Thracia acca ad Sano rion in Sibus p
salidam sectam aucupandi circa Sues explicatis
retibus q. osere, accipites a supulstantes exterius
aut et intra retia q. pollere, Thracas a Li quas
aperiunt aut et accipites partiri, easq. tu ad aucu:
pi sectam fides obire, sin in his eam partem quas
ceperint animi no roneaverint differant atq. distrah:
sic 2°. modo a i^o no alibi differt quia quid aut
retibus capiunt deorsu fugata, in i^o vel iaculo
feriunt vel canibus deponunt, vel manibus, vel
si et retibus no distinguunt.

3°. Item Aelianus lib: 4 c. 26. docet ab Indis
corum ac miluon pullos mansuetos reddi, atq.
ad copore vulpiumq. novum sic institui, coporem aut
et vulpem corum carne appensa ad cursu dimittit
et mox immittunt aut carnem eis qua appetunt
adempturas, illa q. quanta possit voluntate vel se
vel illi q. secuta carne laborit sui pmo potius
sic institutas ad pdam aut damose in montanos
copores et vulpes ferat immittit, quos illi itidem
pe solida esca psequunt, et mox captos dms
adferunt loco a carnis appensa usque captum eis
in robur pmittunt, int q. usura nulli dubi
est et cor esse, quamvis n. fides docent acci:
pites nullo alio corde usi, tu no tm Albo
sed et copia q. tranie docet, neq. eas esse videt
ulla si copore usum aut pulmonibus aut alia
carne in corde usi no debeant, in nequaqua
tam multum distet.

De sua arborum domo infra. 79.

quo oppiano q. scilicet et aut accipitru aues ai-
pant, eos mira inundaq. uili, aucto accipitru
circa aliquem arborem truncum deponit, uel pti-
alligat, suis aspectu metu quicula sub frondib.
se occultant et timore adstricta tanqua snes
in itinere cu subita apparuit latro nullam in
partem quolare quident, tu aucto sic perturbato
et attonito paulatim ab arbore detrahit.

Non tu q. minor ars ipso accipitru capiendi,
nam pti illum modum de quo Varro lib. 3. de re
rustica cap. cum uirgis inuictatis intrinsecus de
munem aut carnem sequit et illum modum quo
rete sublimis tendit et post alligato gravulo
aucto iuxta lateris in trigonis foris fistula
accipitru alligat donec id efficiat facto gravulo
efficiat in quem aspectum mox inuolans intri-
cat et capiti, refert et Demetrius suo modum q.
accipitru ab suo summo capiti sumi iacente, ita ut tota
palleis aut serbis integat ne effici possit, namq.
q. accipitru cape cogitat ita sumi iacens manu
nista aucto gallinam se: aut columbam tenet et
fistula inuitat accipitru q. cu ad sinistram aducla:
rit pda infidens a dextra iacentis apprehendit.

S. 8us De Comitate

Accipitru.

Stampsig. obseruat accipitru manem rapere posse
tu cum coporem q. ad mediam corpore su magni-
tudinem exoruit, foeminam u. et aducllo copore
potiri, et aiunt unis, rogois accipitru longe esse
stantiorum quam alteris, cu q. tanti accipitru
cape fiant ut uno soo aucto snat ois ppatat
ad oecorum q. coemare tales uult aucto eandem
bonitatem exploratam esse.

Igr indolans accipitru, id est q. ad suu in mdo
immatu capti sunt mino pstant aiunt quam
ramanos id est q. iam in ramis oberrantes capiunt
est a q. ornitum id est q. anno capti sunt et aliqua
die extra modum circumvolant cum exallatissimos

80. Lib: 1. Pol: Diss: 3. De rem posse et
esse si antequam desuperant ad manifestudine
durant, limi, pimi et. si capiant et q. iron
pennas in lenitate mutant ad obliqua rursus
redigunt, et plerumq. sunt legitimi, si in q. tin:
gat eos domari q. tunc suadent, q. a iam uenit
affuerunt et quidam modo opifici sac. de exerce
nae didicerunt, capio Lunensis in lib. de accipit
traria ait in pbo accipitru rogi collu. longu
et non nimis dease, naros amplas, lingua et ois
intiora nigra, alas pennas et breues, modice in:
flexas earumq. pennas ualidas cura magna
q. uerso, copas angusto distent intervallo magi
no uerso pedes, caudam oblongam ruffam aut nigra
pbari maculas in postere infas pennas dorsi
purpureas quam echinoma albirent: Demetrius
Const: ait oem laudat accipitru pennas 13.
in cauda genere et indigito pedu ueluti qua:
mas instar opprimi possit.

Summa. aut est sanus ab agnis dignoscere, alb.
subit agreste pennas et alis inornata et in se
alas dependere, clausa esse. p. lassa doloris,
rebum capio rogere innotu, Dem: Const: q. de
accipitru educe atq. cura ad Imp: Const: q. de
re luffit, ait; Accipitru sumi p. oem innotu
pedes et manu qua raro tenet quam nullissime
elocandam, uocanduz accipitru, q. si q. tinus ad ma:
num aduolant sanum esse iudicanduz, si moram
ferent quanto longiorum tanto agnorem, tar:
oius q. llo in lib. de accipitru ad Caroli 8. roge
Gullia, sac. sanitatis signa tradit, si sup. p. lora tu:
quelle-la gesserit, si uetro alas suas respurgauerit
ab infusione parte ad summam, si pennas eig. uelut
uncta p. lora uenerint, si copas aequaliter tenuerint, si
uena 2. q. in radicib. alam sunt mote moderato
pulsauerint, q. tra u. si lingua tenet et anulo
sit si oculos claudat p. oem alth. claudet morbi signu
et quod si ob clausu fuerit et alas dependant ne:
bisq. p. naros respiret non morbi signu est p.

Q. i. De sua agnitione nostra domo. 81.
defatigatis denique mortis vicina signa est si alii
exemplum mirum reddat et in ipso ipse no.
latu se elocare non potest.

Quand' autem non ad aquilas ad veniunt adhibentur. R.
duabus de causis id fieri, i. q. a ob nimiam corpore po.
de manibus portari non possunt, itaq. ita incedentes ven.
dunt ad venandum; 2. q. a nimis feroces sunt ingenio
ut adeo ad disciplinam assuescere non possint quamvis
nonnulli iuniores tenerioresq. aquilas ad venandum
erudire venati sint.

S. Quis Licentiae
barbaros cum feris negant,
venari et tolli liberos.

Affirmat Aulo G. ait, Sunt et esse modum rei Grae.
da et stat q. a tales feris sunt naa adeoq. in sui
nulli stia videntur sed inuis et mancipij esse alieni
unde sunt feris p. agui licet et capere inuisq. non
facere, ita suis naa feris in ingu detrahant ac
mis cogere et diti impisq. non subicere possumus
ait. Dicendum tamen est solum vel lapsu, vel intel.
ligentiam de q. barbaros qui nocent innocentib. ne.
cosimilib. tamen est errasse illum adeo barbarum afflicta
graciam inuicem, utraq. uari rectiq. sine offe.
tum, quamvis n. utile et expedient esset, i. p. et
barbaris quos naa feris vocat solum sibi a pruden.
tiorib. regi et gubernari paterent, ut id tamen faciat
nulla in aut armis regi possint, nisi illa sua
libertate ad primum sum innocentia abstant
quod cum saepe fiat, saepe q. tra eis pugnare licet
quando q. tra et cum xpianis licent pugnare
q. tra infideles docti amosq. disputat solum i.
casta de novo orbe.

Ad non Aulo R. disparum esse bellum et
barbarum non, bellum n. ad liberos carere an.
bitio negant stia in et omnium, quare nulla
sit eis iniuria. si rapiant et interficiant, barba.
ri q. naa sunt liberos arbitrium, eaq. p. p. inuis

82. Lib. 1. Pol. Diff. 3. De rebus passis et actis.
et dñi sunt capaces quod illis sine iniuria auge-
re non pot, plura Luc: Molina lib. 2. de iustitia
et iure diff. 28. et 105.

S. 10^{mus}

An acq^s sit rem ad vitam suffi-
am sicut terminu.

Con^o nota res ad vitam suffi^a dicitur ap-
pellant^r, dicitur a. 2. sunt g^{ra}, una est rem
natura^m alia mercatura et rem artificialem, his
positis. i^{ma} Concl: Dicitur ex thesauris et pecunijs
aggregata non sicut terminu^m seu infinita sunt cas
est q^a desideriu^m finis in qualibet arte est infinitu^m des-
iderat n. medico v^g. sanare infirmu^m tñ quantu^m pot^{est}
et si posset cum sanare sine mensura et favore aliu^m
id non omitteret, q^a limitas quanto maior tanto melior
ita in thesauris pecuniam colligendis nuqua^m satiati
sunt appetitu^m, quomobrem solon dixit dicituram nullo
finis q^s situs est finis, sicut n. dicitur finis mercatura^m
in q^o cum artia^m suad^{et} sint intinuatⁱ et mercatura^m
finis talis est non n. loquimur de dicitis q^{uam} salien-
et finita sunt, licet Ciceroni^m adsequant^r sed de dicitis
typ^o pot^{est} appetunt, q^o n. unqua^m appetunt nisi admodu^m
moderate quia pl^{us} appeteret, atq^{ue} docu^m eleganti^m cum
Hydrus querant^r op^{er} de quo mori^m g^{ra} illud dicit^r
que pl^{us} sunt pot^{est} pl^{us} sitis aqua, atq^{ue} ad illu^m fiam
acquiri^m pecunias docuit fide multos videti^m nullu^m esse
finem acquiri^m dicitur, q^a nullo est finis acquiri^m
pecunias, et tam^{en} fiam acquiri^m pecunias arbitrant^r
esse eandem cum fiam acquiri^m alimenta ad vitam
suffi^a, cum n. sit illi^m spingua^m q^o sitin^{et} esse eandem
certe pecuniam cumulatⁱ est finis principali^m intentu^m
in arte nummularia, q^o est infinita in quantu^m numm^o.
Cui^m sine termino atq^{ue} mensura desiderat ex pecunia
pecunias acquirere, q^o s^{ed} illu^m crescat amor nummi
quantu^m ipsa pecunia crescit, et q^a nemo est ut ing^{it}
Cic: tam^{en} senex qui se admodu^m annu^m se putet vivere
posse, docu^m ne q^o unquam vita^m desit sine mensura

maiora eandem temp. quib. unde recte de a. Ciceri:
in Cat: min: respondentur, sed ab avaritia, q. de
necesse tantopere laborant, ut illis tu jam n. sit
reliqua. 2^a de Concl: Dicitur q. ubi n. sufficit et
sua indigea sufficiunt, ut q. possident in aiallo,
agris, fructibus etc. sunt finita, sicut, terminum;
sed et q. nullis artib. infinita est infinita in mag:
titudine aut multitudine, alioq. nullo unqua illis actio
fieri posset, nam si v.g. ars fabri gladio infinitis
malis fabricare deberet quando q. tandem gladio
fieri, ita dicitur acq. sita q. n. sufficit vita, cu. sint
infinita artib. economia et politica, q. utiq. ad
ad q. servum domo et civis non possunt esse infi:
nita, sed sunt terminu. in quo sufficiunt domui vel
civitati, q. servant, atq. ex hoc ipso q. sunt finita
colligitur esse dicitur, ut ab, q. tale sit in tanto
termino et mensura tollunt indigiam, et sufficiunt
eas habent.

Eadem et sic de q. firmam def:
deriu. per q. est ad finem sicut terminu. qualem exi:
git finis, ut in medicina, modico non cupit per:
vigere infirmo tantam medicinam quanta potest, sed
in eo pondere et mensura qua expedit infirmo,
et non ultra, atq. dicitur et ars q. mutandi. ut ad
vitam necessariam sunt ordinata ut media ad finem
id est ut p. ipsa p. videat domui et civi, q. non
sunt infinita in pondere dispensati q. tanto sit
tantam sive pecuniam, quanta sufficiat ad domum
sustentandam, aut ad q. servandam Remp. quare
ut ja. Concl: de desiderio dicitur p. dicit, ita
2^a locu. sicut de sufficientia dicitur, sufficiunt
n. finita, desiderant a. infinita, utamq. legem
nam Sen: ep: 16. ita q. firmat naturalia ingt. def:
deria finita sunt (q. ibi terminant ubi sufficiunt
reperiunt) ex falsa quia natura ubi desinant non
sunt, nullo n. termino falso est via certi aliquid ex:
terminu. est, sicut immensu. est.

De et economi sicut augere nummos in

84. Lib. i. p. 1. Diff. 3. De rei acquisitio et possessio.
infinitum ut res ad vitam necessariam non deficiant
non unquam dicunt sufficit iuxta per Clovianum
quod de falsa est, quia aliqui isti frustra appetit
sunt sicut. Sed et istud hoc finem non cadere
in economiam in quantum economus est, quia ut econo-
mus debet quod sufficiens esse sufficienti quantitate perni-
cia iuxta qualem domo cui quod, quod et infini-
tum sicut cupiditatem augendi periculum inde pro-
nit quia Sicut non volunt solum modis legem
vivere adeoque quod sufficiens esse quod sufficiens ad vitam
sufficientem, sed ut infinitis cupiditatibus satisfaci-
ant pecuniam sine fine appetunt, vel certe alio
modo abutuntur economi sua arte non ad domum
vivandam, sed ad proprium maritimum impregnandum.
§ II. De vera avaritia. Descriptio.

Quaestio 2da.

De pecunia acquirenda rei.

§ I. quatuorplex sit pecunia
rei acquirenda.

Hic pariter deest § 2. deus paragrapho.

Cum quatuor rei per se et pecunia
et rei et quod ordine inducitur.

Per §. inducitur ab initio quatuor rei per aliam
Vg. 10. ovium per uno bove, 10 gallinam per una ovis, &c.
et quod alij plura quam indigerent, alij pauciora in
sufficientibus annis respirant, adeoque originem pecuniae
fuisse copiam et impiam, ita n. et multi frumenti
quod erat et parum vel nihil nisi quatuor abbat cum eo
qui parum frumenti et multi vinum in apotheca Sa-
bobat et sic modo quatuor quatuor pecuniam ingit
fuit apud multas gentes barbaras quod carere usu
pecuniam vel quod non tunc sicut pecunia quantitas
necessaria ut de Sedita in Vallesia alij modis alij per
quatuor rei necessarias quatuor et per exempla

Procedente S. allata subit de Britannia Solus
 c. 25. nundinas ac nummi refutant, dant res et
 accipiunt, mutatis restia potius quam pretio parat.
 de Indis. Paulinas lib. 3. idem tradit Ex sac
 rum pmutas facti est, ut et ubi pmutare p
 vendere usurparent boni scriptores Plin: lib. 35.
 de Nundis de postea donare. opa sua instituit quod ea
 nullo satis digno pretio pmutari posse diceret, imo
 et mutare sall: in bello Inguetis: ad eundem sensu
 usurpat, licet pmutis et mancipia pmutas certum
 agitare, eaq; mutare cum mercatores nunc aduen:
 titio et alijs talibz Virg: lib. 3. Georg: exanimis
 meliora magno Vellone mutabit: Videri pot
 ibidem senu et Tirag: in comen: retractu tit:
 l. 5 30. glossa v. n. 10. et seqq.

Hac qmutas est nalis cum fiat in rebus quas nra mi:
 nistrat et in suas indigias auxiliu, pmutatis a sing
 nullu esse usu in p: puto id est in domo aut filio c. 6. so
 quod in ea sint sua conia, ubi a est conio, bi nulla pro:
 prietas distincta et pmutis nulla qmutia aut mercatura
 loci sibi in vicinitate n. et ante pmutam esse necessariam
 tradit idem filio qd non dicit sunt distincta qua re
 fieri ait ut sape sic sibi quo alij eget et qtra unde
 adducit ad eandem necessariam esse mutua pmutati:
 rem seu mercaturam.

Reh 2. p esse temporis cum ante Sabitari co:
 tissent regibus, a se Ergo distarent in quam una
 parum, alia illam rem abunda inueneret nec res
 quidam transportari possent q qmutari debebant, qd n.
 sufficientibus bonis q pipere in Indiam mitteret ergo:
 qutasse Sicut mercaturam id est aliquid quod quantu
 parum, valore magnu esse, ut facile qmutas fieri
 posset et p rebus magna quantis, quales sunt nummi
 mole parui, pretio magni, nam magni casus erit
 p uno paruo nummo auro, atq; Sac mde qmutatio
 ad economicam spectat, non item illa q nummularia

86. Lib. 1. Vol. 1. Diff. 3. De rom argenteo et posito.
dicitur. Observandum est ex his nummos ioh. de p.
se signatos, sed annis et argenti et ad appensum
et expensum ad libellam fuisse quo parte et Sedie
apud Sinas expenditur, intanto et tanto pondera
ga et facile portari poterat, et ob raritatem preti:
osum erat, postea a c. dno a missis et labore
mensurandi liberari vellent invenirent rariem sig:
nandi monetam ut ex imagine, caractere, et
inscriptis ipsa colligeretur qd qd nummus valeret
in nummo a Besoe tauri effigie esse notatu dicit
et Plutarcho Epistola 1. p. 1. lib. 3. q. 1. in lib.
14. tam de eius origine quam valore disputat, sicut et
Att. Sic. et 5. 88. c. 5. ac Paulo Juris. Leg. 1. dig.
De gradendis emptoribus, origo ingit emendi, vendi:
dig. a pmutoribus caput, olim n. ita erat numus
neq. aliud mare aliud pretium vocabatur, sed unus:
quisq. iton missam temporis ac rem utilibus utilia
pmutabat quando plerumq. evenit, ut quod alteri sup:
erat alteri defuit, sed qd non semper nos facile qua:
rebat ut c. tu Sabores quod ego desiderarem, invenire
Saborem quod tu accipere vellet elata mea est cuius
publica ac ppetua aptimas difficultibus pmutatum
a quattuor quantis subveniret.

D. 3to Quando et in quibus

perunia & perunia caput.

Commuto perunia & perunia a nonnullis perunia:
tina nummularia vocata, et in Campensibus cetera teste
Att. introducta est. Simpliciter et quasi in p. dicitur. ne
ut a casu v. g. cum ex aliqua regis alig deportaverint
nummos quos p maiori pretio expenderint in alia reges
et sic nummo arguntur nummo, quod nunc in philippis
et aureis passim reperitur. Hoc a quod a p. p. p.
fuit q. p. p. facti est tandem in artem et dolorem
desierit cum intelligere cepissent mortales nummos
in diversis regibus diversa pretia submissa, adeo qd
copiosi luri omnem offerri & transmissum est

Et de sua agenda rer. 87.
 correspondiam numerum unde docet satis nummularia
 artem nos necessari circa argenteam et quae pecuniarum
 opusque specie nummulariam esse ut intelligant unde et
 quibus modis possit pecunia crescere.

S. Atus Sinto pecunia et
 diuitiae idem.

Nummularia autem dicta passim non solum augere pecu-
 nias sed et quae eloquentur diuitias, unde quid quomodo
 pecunia et diuitiae inter se distinguantur, cum videantur
 esse idem, nam et quae pecunias non sunt se pauperes
 vocant, adeoque sibi diuitias deesse significant;
 accidit quod floribus quiescent diuitias nihil aliud
 esse quam multas pecunias, et quae nullo celeritate comple-
 tari exerceat nummulariam artem per quam secundum
 suam multiplicentur pecunia, eo si ditari est multipli-
 care pecunias seque idem esse pecunias et diuitias.

Dicendum est nihilominus diuitias a pecuniis distingui,
 sicut includens ab inclusis, ratio est quia de gregibus
 ovium, bovis etc. agri, fumentis, gemmas inter ueras
 diuitias habent et aliam ante usum pecuniarum
 erant suas diuites, quod diuitias non consistunt in salis
 pecuniis, imo si fructus legum uelimo pecunia non sit
 uera diuitia cum tamen greges, fures etc. inter ueras
 diuitias merito censentur, quia illae non sunt uerae
 diuitiae quae mutata sunt uoluntate non inueniunt indigia
 sua, sed tales sunt pecunia non a causa rerum, nam
 si res uel uirtutes mutant legem, et uolunt tales
 pecunias non amplius ualere, tum uita sua nihil
 quod afferent, quod a magistratu punitur de
 pane et fructibus, de lege et gregibus etc. tamen
 se semper ualent suam lucrationem, quod sunt hoc magis
 cum Monedem et Alepiadem inuenerunt, et Athenienses libi-
 nequaquam a pecuniis, sed a panis opulenta laudat, quod
 illi a pistore nocturna opera praesentis reportauerunt;
 Accidit illud uere diuitem esse non posse

88. Lib. 1. Pol. Q. sp. 3. De ratione arg. p.
qui cibo indiget et fame perit queli et tantale
in aq. sitient, sed aliq. ut 19. Mudas per abun.
dant. pecunia et carere cito, q.

Deniq. non solum causa sunt nalia pecunia a se
sua instituta, sed et nisi pecunia q. mutentur in res
nita nstia non possunt dici vera diuitia, q. p.
seip. non sunt idem alimenti, sine q. ad num.
mularia recte dicitur accumulare pecunias quam diui.
tias, diuitias n. non nisi ex q. frequent. cumulat q.
p.ستا lege et q. consuetudine de usu nummorum pec.
n. causa ad vitam nstia arguntur.

Quaestio 3tia.

De nummo.

S. 1. De appellatione nummi.

1^a opinio est nummus ex Numa Pompili. 2^d.
Rom. regis appellatus dictu, ita Eusebio Cedreno,
Hid. alij, sed non recte. figden ab inlatio,
Signatu fuit longe antequam urbs Roma q. dicitur
et q. d. a Saturno ut Eutropio p. dicit, et u. Marob.
a Jano q. saturni navi aduentionem Iulio Cae.
parat. 2^a opinio est Julij Pollucis lib.
9. c. 6. graecum nomen esse nummus, ita n. ille scribit,
nummus u. Romani videt. numismatis nomen, et u.
graecum Dionysiu q. in Italia et Sicilia habitant
q. firmat id tum Epicharmi ueteris poeta, h. testis
testimonio q. in Tarant. Rep. testat. fuisse apud
illos numisma quoddam quod v. p. novos appellabat.
Attis et Soc loco et lib. 5. et 5. c. 3. si dictum
esse scribit q. non n. sed v. p., id est lege
ualeat, quod certe uari est nummi pretiu figden
atq. affirmatio non ex n. et pondere, sed ex
lege atq. auctor. publica Sodiog. pondet.

S. 2. De materia nummi.

Si nota saeculum respicias quod ad m. nummorum
attinet, q. dicitur q. plerumq. ex metallis, auro
p. p. m., argente et laeo, feru et adhibebant sed

De 3^a De nummo, sigis, affatis. 89.
 raro partim qd fieri ubiq; exodit, part
 qd facile non fuit, uti in ea sunt Laced:
 ut auctor est Xenophon et Byzantj ut Plato scri-
 bit ad Lysandru.

Dixi pleriq; ex metallis
 qd etiam nummos, qd non negandū est interdū numos
 ex electo ut scribit Lambicus in Alex: interdū ex
 Cupris aqua maceratis factos esse, imo docent
 Sytharum de corio, corticem, papyru, itemq; salom
 miam fuisse nummos, de corio testat Savi: lib. 5.
 de his c. 14. ad alienū tunc dicit et qd aureos
 debet et qd corio sua publica pessi, quale
 apud Laced: fuit quod ipsum nummatus pecunia
 erat, tunc in de r. Aug: cum id in obside
 Taurantia rei diffilis nummaria laboraret neq;
 erat unde militib; stipendiu numeraret, e corio
 nummos signari iussit sua imagine in eis im-
 pressa, quon singuli valebant aureo nummo,
 bello deniq; effecto integra fide qd coriarioris to-
 tidem aureos reposuisse refert Collon: lib. 4.
 Syst: Neapol: Ex cortice u. mori vel ut ali-
 j dicunt ex papyro regis insignib; impressis signat num-
 mos Sytharum, quon magnā Cam vocant, Lugduni quē
 Batavorū. e papyro moneta facta in ea urbe obside:
 vel anno 1574. narrat Bud: lib. 1. de monstis c. 1.

Ex sale a signant nummos incola regis Camila
 cuius rex ut Paulus Ven: scribit parit regi Sytharum
 salom qdem corti in mas infundunt et massulas
 efficiunt qd ita signatis p nummulis utunt, alijs
 magis in nummos effusis alia atq; alia subinde gela
 utuntur sed min; qstutis, Savi de maa nummorum
 sufficiunt.

De 3^a De sua seu
 figura nummi.

Figura sua Saverat in nummo nullo fuit ad initio
 sed magnitudine et pondere simplr fovebatur, post
 u. accessit Saverat ut mercimonia tractantē a di-
 monso laboraret, ut non sola Savi et infra lib. 6.

90. Lib. 1. Pl. Disp. 3. De argenteo et metallo
dicitur Plin. et quodam pondere usus fuisse in
Romanos primitus, quod ex Plinij Lib. 33. c. 3. et ex
Varonis Lib. 4. de legibus sub finem quod stat, verum et
notissimis temporibus Sabados desinunt ex c. 23. Lib. 1. Georg.
ubi Abraham legitur cum emerit agni appendisse 700.
libros argenteos, quia vero utitur et Sedit Sine ut dicitur.
et n. propterea rem metiuntur non moneta nummifera sed
georg. mos argenti pondere, atque in id fortiter et
Sablon trutinam lignosam inclusam theca infusa et
conferunt, ita n. Petio, Mass. sub in: Lib. 1. Synt. thec.
necum n. in esset molestum ut supra docui quod trutinam
trutinam semper atque pondere seu adferre, et ea se ap.
pondendi molestia liberarent lignosae nummos caperent
publica finis; Constabat a finis et plerumque res,
in officio auctoris, non auctoris nomine, deinde inscriptio
potius ligno aliquo seu nota eaq, vel recta vel
arbitraria, atque sine monetam dictam putat, quod se.
vel auctoris vel loci vel temporis quo fuisse est
nummus, vel proxi, vel ipsum diem simul ea nota
nobis admonerent, atque quod i. nummus fuisse sit,
innotu est, si cui in nota cura est a quo in apud na.
vix gentis nummus signatus sit Cogit Georg. Agnoscere
Lib. 1. de pretio metallorum et monetis, quantum a trutinam
pullulet si nummorum pretia intendunt docet ex pia et
rem publicam querela essentem in tam diffinita sit
in viam et ad ipsum pretium semel exorbitante vero.
care de quo magis ad comitia finit agere quod ad
soludos.

S. 46. Sitne melior rem
mutatio an usus moneta.

Hanc questionem movet et solvit Georg. Agricola: it. Lib. 1.
de pretio metalli: post modum, ubi viget in auro si se
erat, in ea quod erat utrum rem mutatio sit opportunior
sum quoniam an moneta eam pretium, nam alio Sane alio
illam rem in emendo et vendendo the placet, qui
maluit res in res mutare quam nummis uti, et
dico quod sunt in aurum mixto res indicant, nec n.
argenti quare rem mutatio inter se moneta Phel
docent, et disputant, sed aut optant ut aurum ad vita

p'ncipium ut in Plin: Lib: 33. c. 1. aut raphi e' utat' h'it
 abieci' aut id'ip'um magnis quib' q'betat' et felio
 eum appellat cum res ip'la p'mutab' int' se, neq. n. ta
 pecunia culpa est quam auaritia si q' auo abieci' h'it
 apud Horo: Lib: 6. mammae matris Alge: Imp: q' suc:
 cessit Antonino immensa cupiditas auri argentiq' q'ue:
 gaudi boni filij nomen q'taminavit, quod ille in Libe:
 Etatem expositus fuisse, quanquam nonnulla exempla
 industria potius sint quam auaritia tribuenda, ut quod
 Polyeno Lib: 6. Stratag: tradit, nam Leonon pecunio in:
 digens Hippiam in mutanda pecunia imitatus sed cautio
 pmulgant se aliam monetam passum ac p'inde adferi
 ret q'libet suos nummos ut signati alia essent f'ma
 valerent, q'ls de q'quid Sabobant frontib' aliud
 Legu' imp'essit dupliciq' esse p'otio un'quor'q' numm'
 inessit, quare dimidiam partem eoru q' collegat
 lucrat' et et n'eminem in ciu' d'anno afferit, quan:
 quam hoc Stratagema magis ad Hippiam accessit qua
 f'it Lib: 11. xron: Atheniensem esse affirmat q' ad co:
 parandam pecuniam vendebat emensib' sup'iori tabu:
 lator' in u'io publico ap'asso p'fructos' portas q'
 ap'ebant f'ori, putabat n. ita publica loca esse occupata,
 et sic ea vendendo auxit nummu, ac maiore q'su sed cu
 mo ing'modo p'inatoru nummu Atheniensem f'it imp:
 bum et ad se eoru argenti q'fuit p'otio adferi inessit
 et postea signatam pecuniam nouo Sarcote ex eo ar:
 gento dedit similia reuocet Plin: Lib: 33. de Rom:
 bello pur: i: q' Libe' auri pondere imminuto 5. partib'
 Lucii fenore, ad q' alium diffalare, postea Ann:
 bale urgente 5. Tab: mo Dictator pond' eoru
 imminuit et dimidium luata est Resp: Sae taliaq'
 exempla nihil p'bant q'ha nummos inis magis ex:
 mant eoru utilitatem cum tempore inis magis ex:
 imminui aut intendi vel certe si q'qua p'bant
 p'laront et aliqd exempla q' q'ha res ip'as afferi quunt
 nam et Cordelo Manselij regis Caria Legato, ut de
 eo tradit f'it 11. xron: donata sibi a'alia

92. Lib. 1. Vol. 2. P. 3. De rem agros & poss.
donantibus relinquere postea multo post ea in facti-
bus et fructibus repetebat item fructus arborum imperdium
in maris rogiarum pretio adderebat & militum decedum
deservientes corporibus, denique Lycios gaudentes capillis
permixtis tendere iussit à Marcellio fuisse, nisi & capi-
te certam summam penderent, sed ex his res ipsa
capillos, neque ipsa fructus aut soto aut arborum quae
quam geliditate, immo & magis pstant moneta, quia
verum in se permixtam vident istos quod non intelligant
quod statim quia ex pecuniis percipimus, 3. n. de causis
possit moneta opportunior est sum quam quia verum
inter se & mutatio et quod ad pretia verum ad aqua da
magis accommodata sit quam res ipsa et quod miro-
ratis plurimque imperitis pecunia parva et parva portari
atque usque possint quia merces multa et magna et
quod nonnulla gentes nam morum non indigeant, non
in eam merces carere non possint, sed fore in eis Agri-
culturae & moneta, possunt n. u. affari et exempla ex
globis elucet quam longo & medio sit uti nummis quam
meritis & solum tempora belli, ita Heracleus, per
via egentes ad belli apparatus sic & in foro uenerat
olam vinum humerum emoluit accepto ad pretium sol-
vendum tempore et deinceps ipsas res emptas ante tra-
ierunt sic pecuniam ante bellum receperunt et usi sunt
ad usum ipsas Sextus Sextus pecunia, Prataena hoc est
dit quanto pecunia in bello utilior fuerit quia merces
cum merces Sextus dederint Heracleus ut pecunias ab
ipsis acciperent, et sicut et ab Sextis cum extor-
querent ingeniosa machinatio ut dicebat Gratiano, Val-
ent: et Theodosius: Caesaris in lege 29 de mercenariis et
mercatoribus lib. 4. cod. et aliud Prataena subtilis
reverti ab Hortensio Armento in Sexto de Taurulano,
is n. si quando dederint aliquant inuadere autem, an-
tequam detegeret ipsam utque aurum et argentum struit
(et quod magis sollicito erat quam & mercede) et res
quodque eis pro subiiciat mercatoribus & eam loqua-
bantur cum pretiosis pollicibus alijsque rebus et ita instructos

in illam mittobat autem iubebatq; uti et potius vendere
ut facili q̄pararet, postea a reuerſis mercatoribus
cum pretio inuadebat eunt, et suas pelles it̄u recipi-
ebat, q̄a q̄parat Sababat nummos q̄dam illos potuisse
in obſidat elare et infodere, cum q̄o magis de nummis
ſollicito eſſet quam de pellibus catiſq; meritis ſuo
uſo eſt arto, ac q̄latum pelles tam facile calari
non poſſent quam pecunia, ſed exemplum nulli ſit
ſimile.

Quaſtio 4ta

De varijs particularibus modis, q̄b;
pecunia acquiritur.

Huiusq; dicta ſunt q̄ ſeruo ad ſpeciem ptinent, prae-
terea t̄n et in particulari quoq; q̄o eſt aliquot modis
q̄b; pecunia q̄parat, ſi in ḡnere ſunt duplices, ali-
q̄ ptinent ad migratoſ et principes, aliq̄ ad priuatos, q̄
ad principes ptinent faciunt ad augendū auaritiā et
completandum ſc̄m, de qua re agere n̄ eſt hic loco,
ſed indagamus cum ſc̄le eſt modis q̄b; priuati ſc̄m
cumulant.

D. 1^a. Documenta

q̄ modis acquirendi pecuniam.

ſc̄le 4. d̄nta tradit q̄o q̄ emphaſe aut uenditae
rem augere uolunt, j̄ eſt ut legant lib. de agricult.
et arte ſerendi arborib; it̄nq; de cura uicini q̄ ſcrip-
tib; quales reliq̄t int̄ Graecos Charides, Varro, et
Apollodorus, Lemnii int̄ Latinos Palladius, Columella,
Cato, Varro, l̄t̄e n̄ ſon̄ d̄ſunt ſc̄m multipli-
care ſucto et ſic uenditis pecunias, aliq̄d p̄nuabit
ſc̄le, aliq̄d p̄luio ſed ſc̄m n̄o ex tota l̄ d̄el Sabo-
da ſicuti maḡ ſupradictis ſc̄b; dum ſup̄ ſc̄b; non
raro app̄ant ſua d̄nta, quod et ſic ſentientiū eſt
de Ioan: Bapt: Neapolitano à porta atq; Cardano
item de Latino Lemnio et Mitato et Paſſaenſi
artiſtice lib̄o et ſimilib; q̄ quauis nonnulla uia
ex citatis adm̄ſcant d̄nta, t̄n induunt laborem
eo ut non t̄n ſumpto inutilis faciat, ſed et

94. Lib. 1. Pol. disp. 3. De usu rerum.

Si ipsis cedat namque sese offerunt implere.

Cum autem dicitur ut studemus esse pot. potiorum
in rebus naturalibus q. quando et ubi rarior aut minor
pretio vendantur, hi n. emenda sunt ad domum suam
tandem regressa ubi perveniunt et eo tempore quando
maiores sunt in copia. Quod dicitur affine est
procedenti ut sc. et etiam ubi et quo tempore res magis
abundant, et vendamus ubi et quando rariorem invenimus
copia n. res facit meliores et penuria rariorem,
ita autem fitis talidem Mithridatem unum e. 7. sapientibus
cum ei obijerent studium istud inutile esse et non de
pane lucrando moliusq. esse negotio incumbere et
dolari, apologia auxilio esse perisse futuro anno
ubertatem olivam cumq. paululum penuria egre-
gasset omisse multum olei ad hunc libano tempore
sedisseq. arad q. olivis futuri anni, ne go olivatus
fieri olei tempore venisset ipse solo quanti noluit
oleum vendidit ostendens facile esse potius ad
divitiarum pervenire si nollent.

Ad dicitur
ut id efficiamus ut parat nos solos sit alius rei
venditio in civitate vel regione ut salis v. g. vini &c.
ita n. augeri q. libitu possunt pretia, alijs non
venduntis, si n. soli fecit p. dicto Baldo M. li.
sed. et apud Athenam alio effusum in Sicilia coeunt
quod fieri solent aut in canonicis mortem inveniunt
erat, atq. ita ex 50. talentis 100. efficit, ob quod
factum tunc Dionysio Syracusis pati noluit quod
tale licum regi officeret et q. h. fandi monopoli-
lia tunc Calista habuit tunc fustis clamant
si sine auctoritate publica vel a privatis in privatum
civem fiat.

Quia tunc sic sese infirmat ut dicit monopolium quod sit
tale aliq. quoniam illud sit p. monopolium p. p. dicit
cum unus vel pauci efficiunt ut ipsi soli aliquod
mercium genus vendant eo pretio quo ipsi libenter
quantum et monopolium latius accipi solent fit illud
q. modis, 1. cum aliq. efficiant ut h. de pretio ut
nemo vendat minoris, 2. cum aliq. agant ut ipsi soli

Of 4. De modis acqrendi pecunias. 93.
 certas merces vendant, idq; vel privilegio principis
 vel industria, cōmendo et sēs merces salsū suppi:
 mendo donec cūment potius, vel deniq; impediendo
 ne aliunde importet ab alijs, quando sās sint licita
 non n. semp sunt illicita si non sint supra legitimū
 potium vel si ex principis privilegio iusta rō con:
 cedant ac q̄sertim cum potius taxat: Vide Less:
 lib. 2. de iure et iustitia c. 21. dub: 21.

D. 2. ⁴ Variae spēs
 lucrantiū pecunias.

1^a est p̄ emptōem et venditōem, venditō n. naa:
 libz rōbz acqrit pecunia, sed hac ipsa q̄ venditū
 prius acqrit debent p̄ se p̄sentat modis.

2^a est p̄ culturam terrā agrī vinearū, hortorū,
 pratorū, olivetorū.

3^a est p̄ culturā animalū
 ut apī, bombycū, gallinā, piscium, ovī, caprarū,
 anatrū, anserū, boum, equorū &c. 4^a est p̄ ma:
 caturam q̄ est triplex, navigatio qua p̄ mare merces
 aduesunt, denotio qua in terra p̄ immoda et di:
 tellarios afinos, omnesq; merces deportant, et nego:
 tiatio qua nec mari nec terra merces p̄ducunt
 sed in ipsa ante ā mercatoribz adducta emunt, et
 iterū veniunt, q̄ spēs est magis tuta sed minus
 lucrosa quam navigatio et denotio.

5^a est p̄
 est eorum q̄ merces acqrit pecuniam cū labores suos
 locant q̄ spēs est itidem multiplex, q̄dam n. p̄ merces
 laborant cura magna, magna arte, q̄dam parva,
 q̄dam nulla, cum arte acqrit illi pecuniam in q̄bz
 fortuna nūm tōt locū, q̄a fortuna sine rō et
 p̄ intentionē opat ut in fuitilibz sartibz luforibz
 aphagelibz, arā q̄a est rōta rōo factibilis cū rōo
 opat Sicut opa fabri ad fabricandū pictoris statui:
 arū &c. sunt modis artificiosa q̄a sunt ex offe:
 cū rōo, sine arte vel cū parva arte acqrit
 illi quorum eventu est plurim fallax et venator

96. Lib: 1. Pol: 2. Sup: 3. De usu rerum.

ancusatores, putatores. In artificibus quoque
grande est discrimen, quodam n. sunt libere opem
et abiectam qbz corpora multa desecant, ut coq
lanones, carbonarij, Intores &c. quodam magis facile
exercent ut q corpore mte laborant ac paim ingeni
adjuvant ut onem bauli, curant, qda ignobilisimo
se exercent q artem sunt q nec multa virtus ex
parte ac, nec multa roboris ex parte corporis
exigunt, ut lanam purnare, fila ex colu deducere,
texturam exercere &c. Ita ptes est usura
quod homi usura dicitur ideo, qd ex usura ideo usura
parum alibi mutatur puenit, de quo gnu dicit
qz quod magis fertile sit qua pratu pparam, de
quo illud dictum est, et tunc anno uno mille 500 pphippod,
ex parvulo amplio, na ampli, ex usura et tunc, licet
no sonetis, sicut neq, illud nate landah quod refert
Long in Pompeio Colina de qflata pecunia qda ex
tui satisfacti est cu Carulo 50 Romam intrasset.
Deniq, 7. a pte est p Cambie, Cambie a est pnu:
tatio pecunie p pecunia seu ultra citio, p datus pecunia
p pecunia, Cambie n. est pmutare.

S. 3. Vnu macatura, an
Agricultura plz Reip: pfit.

Si quoniam de nisse facile qstaret agricultura
antecellere, sine n. Sar nra pagi no pnt, cu sine
illa possit, atq de utilitate qrit, et Sano litem do:
adit Hiron: qforis lib: 7. de regis institoe ingos
multum qdam afferunt et utilitatis dils Reipubli:
navicularij atq mercatores, ea namq, qbz regio roon dat
oportant, et ea qbz indiget important, multas q nias
dant qbz sum aliam more et instituta rognoscimus
sed illa no cito utiles esse possunt, at agricolam labo:
re et industria cum nra qline et illi multa quosq:
q dnt effeminant, at agricultura nra corpus et
ai qfirmat, deinde qmescit cu qstus sumo civin
aio qstus moribus obliuit at agricola nra pndit antiq
moris simplicitatem incorruptam et integram ppetuo

Et 4. De modis pecunias accipiendi. 97.
 q̄servat, ut à nihil aliud dicam agricultura vitam
 om̄m q̄tinet, mercatura u. eam vita laetitiam q̄ntum
 pl̄ damni aut utilitatis inuenerit Sane satis dici
 nō igitur immortali fuerit poeta à int̄ minorem
 atq; Neptunū orta esset q̄stio ubi eam Atene
 muner imponeret fuisse Deum iudicio eam Minerva
 adiudicatam, illa namq; terra colorata eam, Neptunus
 navigandi maris artificum tradebat, et illa frumentū
 et oleum et alios h̄c, Neptunus u. naves et pere-
 grinat̄ marces ostentabat, Sum̄ filius loci de lauda:
 bili estu agricultura, itemq; de altero Sane aq;
 laudabili mercatura, Dini quosq; Ambrosij verba place-
 illustriant, lib: 3. de offit. c. 6. Fertilitas bona q̄dam
 agricultura q̄ fructo ministrat cibis, q̄ limpidi indol-
 doli insperos, deniq; si q̄d utiq; fuerit pl̄g diffendit
 et, q̄a p̄bri alioq; fuerit melis inest, et si synonam
 titur granū seminaverit puriorum ac symoniam
 messem colliget, secunda terra multiplicati reddit
 quod accipiat, fideles ager fecerit atq; solis uti:
 tuere p̄uente, de redditib; igit uboris soli uti:
 tara debet tui mercedem laboris, de q̄stia expe:
 quid soli iusta sperare q̄pendia. Sicut de alio
 Inno q̄stio cur ad fraudem quatis nra indigiam, cur
 inuidet usq; Deum publicos partz cur populis minus
 abundiam cur assat̄ insipiam cur optari facit à paupib;
 fertilitatem, cum u. nō fertiam inficia fecunditatis
 te auctionante potius, te q̄dente frumentū optant
 potio nihil nali quam te de sanne publica negoti:
 ari, ambob; frumentū indigiam alimentorum pecuniam
 ubores soli partz ingemiscit, sed publicam ferti:
 litatem sanne linguā plena deplorat explorat
 quando ferilior p̄uente sit, quando optior partz
 notis tuis gaudet aruisse maledicta, ut nihil usq;
 nascere, tunc messem tuam uenisse Catervis, tunc
 tibi de sum miseria q̄gand opes, et Sane tu.

98. Lib: 1. Pol: 2. Pp: 3. De posse iem.
indusiam vocat Sane in deligiam vocat q. cal:
ditatis versutia, q. astutia fraudis et et lor tu
remedium vocat quid est q. marti negotia, latroci:
ni lor an seeng appellon captant, tanqua latroci:
ni tempora q. in infora, Sotum dno infidiator
Chopab: Ex sit spicium et vero sic dno
iste filum agricultura esse filum naam, q. tu a
mercatura aduorsari. naa p. bant et idiffu qui
in agricultura colobus et simul et in Rep. fuisse
sic ab aratio ad dictatura principatu vocato. Q.
Cincinnati et ea deposita ad illud idijt, sic et C.
Fabrici, C. Marci, Curio Dendato, Porcio Cato,
Soranus et alij depositis publicis curis ad rusticam.
Syrus, sed et Saul ex agro veniebat et sequebatur
Boub et Noe vir agricola fuit, quin et imitator
offum fuit opari paradysi, sunt sine et immu:
nitales agricolam apud fides in arma Septimij
grossi agricola intacti immolatiq. fuerut tan:
quam civitatis utiles ministri, q. plura volut
tam de mercatura qua agricultura legat. Petm
Tolof: de Rep: lib: 4. - 7. et 8. Andream Tiney:
de nobilitate c. 32 et seqq:

Questio 5ta An sita agrorum prouincias sit SONGTA.

Ima Comel: Pitia agrorum prouincias probo
ad civitatem necessitas, id est q. aialibus, q. nutritur et nutritur.
est laudabilis adeoq. SONGTA; nam est q. a
naalibus rebus orit ut ex venditis fructibus, terras
aut aialium itemq. adinatur ad domos aut iudicis
q. p. sionem q. sic civitas est res SONGTA, et

id Songtum erit quod ad cunctis personis pti-
net, quod a Sac. titia quam aliqui pecuniariam
mutatariam vocant economica et politica sit
natura supra vidimus, oportet n. in domo aut ante
esse pecunias qbz quidem res nesses ad vitam
quando dispensator in domo et gubernator in cunctis
illis antea non est.

2da Cond: Est si scens tam apud sacros quam ppharos
auctores sapere q. iusto lucro seu interesse accipiat, hi n. i.
mularia si est honoraria seu usuraria eo sensu quo cunctis
accipit meriti tanquam in Songta vituperat; res est q. fac-
torator nult et caput ut nummo augeat bisse et seipso
quasi. Est in bisse virtutem generatam et fructificationem
sicut terra atq. arbor et animalia fructificant atq. bisse
multiplicant, unde Soc. cum gratia. Toxos id est parte
latine scens quasi sceto denarij dixit tanquam si denario
denarij pareret scq. ipsum multiplicaret, de quo Legat.
S. Amb. in lib. de Tobia c. 12. 13. S. Basil. Hom. 2. in
ps. 14. disputat, atq. Soc. auctores docent esse q. tra-
nam et merito, q. naa querit ut denario 19. accipiat
ex rebo nactis aut ingenio aut artificio aut labore,
nequaqua a ut fiat denarij ex denario, quemadmodum q.
est q. tra nam ut parit pariat, ita parit q. tra nam est
ut nummo pariat nummum, Basil. Dc. ait licet pecunia
sit naa sua parit in avarorum artibz vincere scru-
ditate via vitia, sine rebo in Songtu verset, ut
usuris discedere cum art. naa vim inferat, quod a
iure nacti usurae sint illicitae et inde patet, q. est
q. tra id naa ut idem bis seu duplici pretio vendat item
ut vendat id quod n. est venditio, ut si q. pallium
non suu vendat, atq. id q. usuras capit, vendit unam
et eandem rem bis, item q. id quod n. est suu, q. q. tra
res accipit vel accipit sed pro sorte et sic p. eadem
re duplici pretio accipit, nempe summa sortis aequalis,
et in usuras usuras vel accipit sed pro usu sortis et
sic vendit alteri usu rei suo suu sed ipso, nam p.

100. Lib: 1. pol. Diff: 3. de accipio et usu rei.
p mutui translatum omnium in mutuatariu et quodam
et usui rei, item usui illius rei non distinguitur a usufructu
rei si a tempore habeat, nam usui illius est alienatio et
quasi consumptio substantia eo p usu rei et p substantia rei
non potest distingui potest accipi, sed quia factum est
de hoc argento disputat, et usui quoque frequenter id exigat,
pariter distinctio non inficiens duobus locutionibus quod: tu
liberum sunt tractatumque totum fuit ad solvendum.

Questio octa

De Lectione seu usura.

S. iunior Quid sit mutuum.

Cum usura pueniat ex usu rei mutuatæ, quod quod
sit mutuum, et per aliquando esse idem cum re illa quod dicitur
in tractatum mutui, ita non quod dicitur dare mutuum et
certe mutuum dicitur quasi ex more tui, ita non a me
tibi datur ut ex more tui fiat et aliquando esse idem
quod est ipsa mutuatio, et in hoc posteriore sensu
de quo pripue quod mutuum est traditio rei numero
pondere vel mensurastantis facta ad mentem, ut
statim fiat accipientis cum obligatio ut similis pro
et comitate restituat, ita fore infitios sit: quod modo
verum quarto obliget, et in pandectis, si certe potest
lege 2a. Dicitur 1o traditio qua particula excludit
dum tractus et verba pferunt, ut emptio, venditio,
locatio, conductio etc. Dicitur 2o rei numero pondere et
mensurastantis, in his non rebus existit quod numero pondere
re et mensurastantis, ut in vino humore, aere ar-
gento, auro pecunia, in quibus est verum mutuum, unde licet
mutuum ut plerumque existat in re usu consumptibili, id
est cuius usus est consumptio, ut olei vini etc. vel cuius usus
est alienatio ut pecunia, attamen non existit plerumque
in re quod est usu consumptibilis Libera non autem est verum
mutuum magis. In usu non est consumptio, vel alienatio.
Dicitur 3o cum obligatio quia hoc traditio non debet
non mutui si non fiat cum obligatio, atque hoc

parte exclusiue donatis. Dicitur qd ut si mutui
in spe cc. qd si res alteri per sit vendenda, no
est mutui sed pmutatio, si u. eadem nro no est
mutui sed qmodati vel depositi; Deniq, ut lo.
not equalitas debet vel q reddat esse parit boni-
tatis.

Quod An sit pmutatio si qd
alteri det onem aut bonum, recepturo alia onem aut
bonum, resp. neg: rdo est qd hoc no est tant par:
dare nro vel mensura, unde no est mod dicere
mutui nisi onem, sed est qd actio innominata, sicut
si qd det facculi pecunia no numerata, ut alium
recipiat similem, quemadmodum inqt glossa Cr. iust.

D. 2.º. Quid sit usura.

Si usura non est qd actio usuraria qd est mutui exposita vel
impleta in parte alio vendente supra sortem (sc. mutui)
non est mutui sed qd actio, sed qd hoc ipse usurarius su-
marit. Dicitur qd lucrum, qd in lucrum sit acquisitio
non supra sortem pecunia estimabilis et aliis inest, ita
sit ut si qd alii mutui det 100 flor: ea qd ut de:
linat inque more ut alius debet, ut reddat depo:
siti cc. non possit esse usura, qd talis in se ac:
qut supra sortem nisi quod alio titulo illi est
debitum, item si qd det mutui ut qd loquatur amici-
tiam vel favorem no est usura, qd amicitia non
estimatur pecunia quo refert et illud lucrum de quo
Joh. Ballard. lib. 2. - 72. in parte florum neg. n.
pecunia alia pecunia est acquisita sed lepid. firmo
dolo aia ludi.

Dicitur 2.º immo: na hoc lucrum
perveniat ex parte mutui, si n. mediate
alliciendo mutuante ad continuandum mutui no est
usura, ut a corpore ex in mutui pervenire
nlla est ut mutuator intendit mutuaturum

102. Lib. I. Pol. Cap. 3. de accipio et usurariis.
ex in parti mutuo obligare, obligare iusta seu iusti-
tia qualis et paria iudici solent, vel saltem ut mu-
tuatariis. Sane mutuantes fuisse mentem exigitur.
Prout ex quo mutuo pueniens quasi quod usurat non
sua supra iusti pretium lucrum quod puenit, sed
non est tale lucrum usuras, in quo ex in mutui pueniat
sed ex iniqua venditione, paria duplex.

Prout duplex est mutui ex quo lucrum pueniens
usurarius fit, aliud explicitum, ut cum quod expresse
iusto vendit et dilatoem solutois, aut emit
mutuum iusto ob anticipatam, nam dum venditor
dilatoem prodat implicitum illi mutuat pretium
usq. ad tempus solutois et dum emptor anticipat
solutoem implicitum mutuat usq. ad tempus tradi-
tois rei empti.

Observandum est a vero
sortem quia titulus quo usura accipitur specie est us-
permuta ad tempus quodsum, et vero temporis nihil
accipi potest quia hoc nihil esset aliud quam accipere vero
usq. tanti temporis. D. 3. ius.

Num foene et foeneratores in
Rep. sint tolerandi.

Prout illas causas quas supra diximus facere ut aut foenerari
si sit insonata nomen quia a natura est venetissima, ut in nullo
sit similis cum tunc. Secundo ratione constat quod si non
potest ut affirmant et Jurisconsulti et negant pecunia, olei,
vini namque et huiusmodi fructus et istius posse, ardo:
non non posse pecunia usum et proprietatem separari, lege
si vini dicitur de usufructu, quem in sensu de istis ait fons
est nummus nummi et quasi loto pecunia ut ostendit Gellius
ex Varro lib. 16. c. 12. Plurima iniqua sane etiam sunt in
quod apud Aristoteli in nullo deservit totius esse
bellum quodam quod ex prope temporis argenti tempus au-
mentatione lectura pgenerat, et id claustrum apparet.

in Ex: quod anno 1608. contigit dum macephidi Castri
Bulloniensis qdam equum medicorum vendidit, quem licet
tanti obtulit pretio unus grani fœnimenti totius duplicati
quot in eo pedibus clavi erant, in singulis reperi 8, in
unum 32. imo clavo attributum est granum 1. id. duo,
etio 4. etio 8. et sic deinceps nimis semper duplicato
infinito quasi factum est nimis ad eundem n. fœre. mo:
dum pecunia fœnori data aliam parit cuius deinde ip:
sæ usura exigit et sic in immensum protinus augetur, q
vel in Rep: intolerabilis est, de Platoni numus
qmeriorum cau lit repto, sed et Plut: integro libello
fœnerandi rationem damnat quod qtra nra regula sit
q est ex mēto nihil gigni quod paupertati unum eis
solatium, nempe cū fœnositatem auferret, quod ad:
dum natus fœnito demoret, quod q accipiunt sub yfuid
fœfuram ex fœfura facientes nunquam se extricant
quod similes Phineas sint, cui Sargia nicti demorabat
quod ut plurim ex hunc ad illud alienum qtrahat, et
silitq, pte Sarodin quodlibet uiderendum quia mutuo
atransa qffam accipiendum, Sat ille: si ex pla
quimo illam q fœno aut ignorauit sic aut e res
publicis sustulerunt in qffu sunt Indu pecunia fœ:
nori neq, accipiunt neq, dant, Solano lib. 4. uariam
ci. In Germania fœno agitare et in usuras exten:
dere ignoti sunt olim Taciti auctore, Cato de
Romni: ita scribit in lib. de re rustica, maiores
ni se Sabauerunt et ita leges posuerunt fœnem dupli:
qdemnari, fœneratorem quadrupli, quanto peiora
ciuem existimarint fœneratorem quam fœnem, Sine
liet Colligare Agid Laridam morum ræ ut collapsi ci:
tatis moris in psum rethueret singularitatis et parum:
ma gradu qgatas in fœm debitum singrassas es:
cremant, qm tempore Agosilas et ipse magnus are ali:
eno oppresso fœneratoribus tanquā illudos negant fla:
mam luculationem a se unquam esse usam, Plut: in Agide.
Deniq, Platonis est lex nemini liceat fœnerari,

104. Lib. 1. Ed. Diff. 3. de negotiis et uxoribus.
Cicero si qd in foeno accepit nec usuras nec loca-
tionem reddere Lib. 5. de Legib. plura de hoc argumto
habetur Pet. Greg. Thel. in Syntag. iurid. Lib. 22. c. 3.
et And. Alciato ad Legem 121. de uerbis significatis.

Quaestio 7ma De Cambio.

S. 1us quid sit Cambium.

Sicet Cambium idem sit quod permutare, adeo qd cam-
bium in genere sit permutatio ex consuetudine tamen uelgitur
usurpat et permutatio nummorum, quare dicitur cambium
esse permutatio pecuniae et pecunia. Dicitur permutatio
quia more in genere eadem significat quid contractus esse.
Vobis cum in his actibus ut 1us in emptio in mutuo in
locatio etc. sit quidam permutatio, sic tamen permutatio sumit
Aristotelem ut differt à contractibus mutatis, ut nihil sit aliud
quam ultro citroq; datio rei et ne vel pecuniae et pecu-
niae sic non est genus ad cambium et permutacionem uerum, atq;
ita distinguitur cambium à mutuo quia mutuum non est per-
mutatio, non enim est ultro citroq; datio scilicet si eadem
traditio solius rei, et permutatio non consistit per se
nisi utriusq; scilicet sit traditio, quare pactum tamen est
et quidam inchoata permutatio cum rebus personis traditis ali-
tera ad huc absente, uel non existente ut in titulum
Personae permutatur cum eo quod in prima messe colligitur
est neutra existat non potest autem inchoari permutatio
quia nulla potest fieri traditio licet fieri possit questio
de permutando.

S. 2us Ad quaerendum

speciem pertineat cambium.

Potest ad varios contractus per se renouari, primo uero in rebus ad
contractum permutacionis; 2° ad contractum emptiois et uenditionis,
ita non mercedem pecuniam absentem spectant tanquam
mercedem, tamq; presenti pecuniae tanquam pretio emet et
uidentur pecunia non solum est pretium et mensura
uere uenaliu sed et potest esse merx uenalis tamen uere
maior qd melior uel deterior, tamen uere quod uenditoris con-
seruandi defendendi numerandi, tamen uere loci à quo distat.
3° renouari potest ad contractum locacionis et conductus
etiam in illo modo casu quo campessor accipit prior

De 7ma De cambio et gharib. alib. 105.

ut alibi reddat, tunc n. constat pecunia alterius ex
hoc loco in alium transire q. opa est potius digna;

S. 3^{ius} quadruplex Cambiū.

Aliud cambiū est reale aliud fictiū hoc vocat quod fit
reale sed fingit esse eo quod similitudinem aliqua fiat
cum Cambio, ut si habet sola rae temporis, alit cum
fingit alibi: solutio facienda est sit eodem loco in usura
vocat fictiū q. caret Summe seu iusto titulo ad parit.
cum lucu, reale cambiū est legitima pmutatio pecuniam
ex qua iusto alio loco capi pot est q. vel minuti vel
locale, locale qdem quod dicit cambiū p litteras
quando pmutat pecunia pmut. cum absente, minuti
a cum pmutant nummi diversa rae et spec. ut aure.
onū cum argenteis antiquum in mudo etc.

Disputatio 4ta

De 2^a et 3^{ia} parte domo.

Quaestio 1ma

Sitne sint in gbinis dñi et fami,

ita et gbinis viri et uxoris,

itemq. filij et patris qda
principate.

Reh 1mo non solum naturalit. servus, sed et
viri uxori, et patrem filio dñari; rae q. qd
est principalis pfectio nāa, naturalit. dñat minor pter.
to, at licet femina nāa sit superior quam vir, vir
tū p se loquendo Calit n. p res. Et si sit effeminatus)
pfectior est quam femina et principalior nō solum
physice sed et ethice; uti et pater filio tanquam
antigor iunior et rae eff. pter, qd sicut dñi pter.
tor mente dñat servus, ita vir pfectior latia et
corpore quoq. pstantior femina dñat, itemq. pater
filio. Reh 2° non tū eodem modo dñari viri
uxori et patrem filio quo dñi dñat servus, rae q.

106. Libri 1. Pol: 1. q. de 2^a et 3ª parte domg.
Dñe Sane Dñat despoticus - at pater filijs et maritis
uxori dñat dñio liberorum, quod est dñum potitui
et regale, sed de impio hoc in uxores et liberos ac:
curatio agit filijs lib: 7. et 8. pol: ubi de ipsa reru
publicam institutio tradat, cuius uxor et liberi sūt partes.

Quaestio 2ª Qualis aut cui similis sit principatus paternus et regalis.

Re imo dñum patris qd filios simile esse im:
pio aut principatus regio quid filijs docet tam sic qua
lib: 8. et 10. ima ratio est qd pater sūt potesta:
tem plenariam in filios sicut rex in regno, alia
ratio est qd in hoc dñio sunt duo qd in rege reg:
iunt, pater n. dñat filijs p. amorem qd eos gerunt
et q. uat, item p. maiorem aetatem quasi sicut qd
ipsa aetate quandam prerogatiuam in filios, qd 2. et in
rege sunt, quomobrem rex solum pater appellari
apud Hom: et latinu positam dñi pater atq. Sicut rex
et Sicut pater atq. pater, quod a rex dñat p. amo:
nem inde p. b: qd sic distinguit a tyranno qd obedi:
quodum p. pium nō amore sed timore subditos re:
erret. Ex qua disputatio licet intelligere desam
in liberos potestatem sed tyrannica non iuriam fuisse
illu. ut lib: 8. aut filijs liberos sūt tanquam seruus utq.
tatem qd in liberos tanquam seruos in uxorē utaq. si:
bebant ut testat Dion: Halicarnassus lib: 14. ubi
ingit Romanoru legislator nem ut ita dicam potes:
tatem patri dedit in filiu idq. toto uita tempore
sive in carcerem eum mittere sive flagitiis reddere
liberat etiam filijs tractet Remp: etiam ma:
gistratus gerat iudex etiam liberalitatis laudem
publice sit pmeritis, n. sūt hoc potestate Brutus,
Marius, Torquatus, Spurius, ut idem narrat lib: 8.

De 1^a & 2^a An id sit principatus et qualis. 107.
 q^{ue} adde Tulium de quo Val. Max. Lib. 5. c. 8. et
 e^{ss}em illu Rom: q^{ue} Augusti sacula filius flagellis
 occidit, unde Sen: Lib. 1. de clementia c. 14. et seqq.
 Apud Gallos quoq^{ue} eandem potestatem fuisse parentu
 in Liberos. scribit Cæsar Lib. 6.

R^{es} 2da. Viri in uxorem principatu no esse similem
 regali, q^{uia} vir no s^{ed} p^{ro}curariam potestatem in uxore
 quæ ad aia sed tm s^{ed} leges p^{ro}gij, de q^{ue} s^{ed} s^{ed}
 triaq^{ue} in legibus q^{ue} nubialib^{us}.

R^{es} 3^a. Viri in uxorem principatu similem esse
 politico principatu, ut n. q^{ue} post cultu electi in
 gubernatorem s^{ed} potestatem in ciues iuxta de:
 creta ciuib^{us} s^{ed} vir post uxori s^{ed} legem q^{ue} mi:
 b^{us}alem q^{ue} leg et Lib. 7. et in ceteris explicari p^{ro}:
 let, ut et magistratus distinguit a subditis ornatu
 seu cultu oris (nam grauior et honorior est
 magistratus ad p^{ro}curatum, blandior et submissior
 p^{ro}curati ad m^{ag}istratu) Honoris et obsequia, ita et
 aliq^{ue} est m^{ag}istratu ornatu, alia oris, alia obsequia
 et honoris, Cæsar Lib. 6. scribit apud Gallos, viri
 in uxorem s^{ed} in Liberos iuxta m^{ag}istratu s^{ed}
 potestatem, atq^{ue} et apud Mosonitas refert S:
 g^{er}manus Baro comm: r^{es} Mosonitaru, idem fu:
 esse in more positu.

R^{es} 4ta. Viri tm principatu in uxorem no mis:
 a politico principatu differre, q^{uia} in pol: prin:
 cipatu s^{ed} s^{ed} transmutant iⁿ q^{ue} d^{is}cretu cu id
 q^{ue} subditi sunt, q^{ue} n. p^{ro}stant uno anno, alios pa:
 rent eam ob causam q^{ue} principatu politica est int:
 illud q^{ue} sunt n^{on} aequalis et aq^{ue} liberi, aq^{ue} nobiles
 et diuites &c. Unde fit ut no debeat esse p^{ro}positus
 sed ad temp^{us}, quo tempore ut a subditis distin:
 guent q^{ue} p^{ro}stant (cum id distinguant n^{on} a)
 inuenta sunt privilegia, q^{ue} m^{ag}istratu uterent
 tempore p^{ro}curati ut fuit singulares tituli,

108. Lib. 1. Pol. Disp. 4. de 2^a & 3^a parte domo.

magis quales Roma toga plebe, ita in:
figura ut fides, comitatus lictorum, sonitus, Regia,
q^{ue} cessant cessante principatu, et transportant ad
eum q^{ui} int^{er} principatu, quare ait filio ex dicto
fratris postea lictorem p^{ro}prium quantuvis uilem
si tu staret p^{ro}dicta privilegia n^{on} salubrem diffiniam
a principe civis, q^{ui} p^{ro} mutuo n^{on} q^{ui}tingit in uirum
et foemina, nunquam n^{on} ex uirum sit uxor, n^{on} alio
tempore d^{omi}nati uxor ex sua rei, quamvis n^{on}.
aliquando d^{omi}nati foemina v^{el} aliqua Xantippe,
vel Messalina, sit tu id uel ex abusu suad,
uel ex imperfectis uiri, uel ex captivitate qua
tenet uir a foemina, uel caritate quip^{ro}pterea
ut Antonio in Cleopatra q^{ui}ngit: Sed Sic nova
existit optio.

Quaestio 3ta

An Viris magis quam foeminis
principatus debeat.

Dicendum est melioris, ego meliorem esse principatu
immo filio deest scripti foeminas ad imperium admittendas
n^{on} esse et si q^{ui}da accideret aut fieri q^{ui}da n^{on} n^{on}; p^{ro}b.
1° q^{ui} uir ad uirtutem et ad regimen est nato. 2°
q^{ui} a^uto corpore ut et uoce est robustior, 3°
q^{ui} uirum magis ueretur et ueneramur, q^{ui} oia in
principate debeat esse; 4° q^{ui} foemina q^{ui}da sit
bonis mobilis a n^{on} magis timida qua timenda
ut adeo eas auctoritas deficiat; 5° cum in uirum sit
prudens et q^{ui}da, in foemina calliditas et ambages.
Libas iudicij et in decessibus Eurippo q^{ui} iudicio mutat
nam uarium et mutabile semp^{er} foemina; 6° q^{ui}
foemina raris altis et senectute p^{ro}curat sed sunt
in uirum et uirum uirum 7° q^{ui} iustitia et fides
q^{ui} sunt ja principu uirtutes uir formit in foeminis
reperiunt n^{on} iustitia q^{ui} facile misceant in
p^{ro}prium deberet et q^{ui}da aut affini obscurat

non fides q̄a mobiles sunt ingens et mutatur ut
 ventus et eam quālibet p̄p̄ia est verba et q̄ponere
 laudes et in nulla p̄ndere verba loqui; 8.º q̄a
 nec cloniam et in illis q̄ tū mōre esse putatur
 cū benignior ille vultu sepe sanū autem et vin-
 dicem etolat, nec n. nane dicitur à senare Coim:
 na mulierum sepe p̄licentia adfit sanū esse
 sepe t̄arto, lib. 3. et lat. 13. Juner: Vindicta

Nemo magis gaudet quam foemina: et docet
 Syphoria ois dūi; q̄m q̄a castitiae et lucis fuit
 mōre opportuna; p̄m q̄a q̄a q̄a facile opes ac
 p̄uorū p̄p̄ia p̄stet in p̄uorū ac p̄stet
 licentia non s̄nt quod adstringat; 11.º q̄a q̄a
 pla infelicitatis imp̄i mulieribus docent lare-
 q̄ de ois p̄mittere nobis debeamus, egregium
 exemplū fuit gubernatricis infignis Eliabeta
 Anglia p̄tis furia quam regina, plura ex-
 mōre possit apud Justū Lippū in montis po-
 titiois c. 1. Vbi et q̄am exempla narrat solius
 imp̄i mulieribus, q̄libet accidit instituta quam;
 dam gentiū ubi foeminae succedūt in regno
 et nonnāquā solich administrat, et pulcherrimū
 quod Barone narrat exemplum et in Pulcheria
 Colligit nō q̄am ois foemina absolute et sen-
 p̄ attributū esse imp̄i infelicitatē, in q̄
 collata exemplum p̄ utraq̄ parte in Syphoria
 Sabitoni recte colligit p̄mple mōre mōre
 credi potestatem quam foemina, inis et illius
 amonet sufficiens debet foemina obsequi gloria
 plura de hoc arguto P̄t. Greg. Solofang
 lib. 7. de rep. c. 12. tractant.

Liber 2us Politicū

Artis st̄nta.

Elegantissimū sic iuxta atq̄ utilissimū Liber et ob Syf-
 tiam et varietatem rai publicam quā instituta

110. Lib. ii. Pol. Diss. i.ª de Rep. Platoni et
Phalea Cortag.
in eo q̄siderant nam s̄cūm qui de politia dispo-
nunt s̄ntia legibz in illo r̄consent et in tutinam
mittunt quod et nos agens sequentes disputabz.

Disputatio Prima.

De Rep. Platonis et Phalea Cortag.

Quaestio i.ª An filij
et uxores in ciuitate debeant esse cōtes.

S. i. mus Cur Plato Sed cōtes
esse uoluerit.

Plato lib. 5. de sua Rep. sub nōie Socratis consuit
Remp. tum fore beatam si in ea tam liberi quam
uxores sine discrimine oēs cōtes forent, r̄ad illis
fuit q̄a in ciuitate debeat esse in ciuitate, q̄t n. ciui-
tas q̄dam ciuitas s̄q̄t uel opo esse ut in ea cōtia uel
nulla uel aliqua sint cōtia, nō nulla quomodo n.
alioqn esset ciuitas, et cōte saltem loci ciuitas opo-
tet s̄tra, cōtem, an a aliqua tñ ut f̄tci uidet nōi-
pe loci, libertatem, magistratu, iurisdictionem, iudic.
an potis cōtia ciuitas in ciuitate esse oporteat q̄t nōi-
f̄t, igr Plato saltem quoad liberos et uxores et pos-
sibiles cōtes esse uoluit, fundmtu illis erat, q̄a cō-
fuit optm esse ciuiti si quam max. foret unita et
pacifica, atq̄ ob uxores filios et possessores si nō cōtes
fint sed sp̄rij existunt lites et discordia q̄o confuit
melis esse si liberi cōtes essent liberi et uxores.
domatim matrem familiam agerent et q̄q̄, alioris di-
uitijs opulenti foret, q̄a ad Socris nōis ut sp̄rij
deseruius erat opes nō q̄squa alibi dictus erat
s̄cū est mori et non tñ nōq̄ uno alibi plagiarium
appellatur cum nō ad ultm q̄dem uocare possit.

S. 2. us Hereticos s̄cū
inre Platonem nō s̄cū imitari
Sed et superare.

Paradoxum Platonis dogma de uxoris in ppatulo
 habendis vel ex parte amulati sunt vel multis partibus
 qdam Sacerdotes superaverunt nam 1° uxorem civitatem ex
 inducendam à Simoniano Sacerdote refert Epiph: Sar: 21.
 qua Sacerdos uno tempore restituit multiplex illa matris
 moniorum et summatione designatis q in pluribus ecclesiis qd
 numeris et pfectis p mittit sine ob adulterium sine ob
 trinitatem imo annuam uiri abstiam: 2° d à Xro:
 laicis teste S. Aug: Sacerdos s. tentati est hoc vita gens
 3° à qroficis ut est apud Epiph: Sar: 26. q d p h
 alias impunitate infantis odio parte immaturos pcha.
 Sobant ex utero matris qbusq mortario ac arinde
 melle et pipere conditos comederant. 4° idem uia
 celli qui fuit in quentibus quot in poluicis et latibus
 Sane Platonis Temp: exorabant, et inde nato in
 poluicam dolores ibiq tamini p mang ab oib: a:
 efflaret in aliorum manibus quam eam ob rem p suo
 immo pontifice habebant quasi homicidio sortis illi.
 addiderant. 6° Piraeus Flamen anno xpi 1414.
 in Bosoniam venit fustu inflato se filium dei esse
 iactitans sumptu ubi Adami uxor ductos à se quos
 ad Imperium exempli nudoq ira iubebat Adamitas
 appellitans p h q. bestialium matrimonij. inefficacem
 quam inuenerat aliquos eos inter laicos esse dicit.
 bat solos à Adamitas liberos, quos nuncupat inest.
 criminationis libris opam darent. 7° Anabaptista
 ex sententia disciplinae suae docent civilibus qfiam
 obligatam esse alitq q se gressum desiderij obse:
 curare et adeo eos uiros cum foemina maritis,
 oib: foeminas cum uiro uxores fieri oportere.
 8° Idem David Georgiani dicebant, item liberi, imo
 qdam anabaptista à civitate uxorum liberorum et uirum
 rone more belluino inter eos factitata pprio modo tota
 gentes nuncupant, alij anabaptista quod eos in eadem
 loco uenore et dormine iubeant qdocumenta sunt

dicti ut meritis Sarcoticae tanquam malas arboris ex
fructibus suis cognoscant, nam quod Plato continuit
tū, quod Attila catig, Th. extreme delectati sunt id
Sarcotica impudē, imo longa turpiora effū dicit.

S. 3bus Eucletis fundamē
Platonis.

Harmonia fundamē partem scripturae, partem una civitas et
altera regulat, utri fundamē Platonis eodem form
sua videt, attamen pseudographū et et melior caret, licet
n. effit civi plurim si in ea sit pars atq, adeo si sit una
non tū optm est civi si sit mēo una, et n. civitas sit
quam civitas, civitas a civi sit aliqua multitudo, multi-
tudinisq, repugnat unitas, quod est n. esse optm civi
si sit mēo una hoc n. effit repugnat multitudinem et sic d
ipam civem, licet si qd eandem civem ad unū vicum
et unū ad unam domū reducere vellet, vel d totam
domū ad unam personam, sic n. nec domo amplius, nec
vici nec civitas effit. neq, refert quid Plato lib: 5.
De Rep: ubi tū in tū videt agere De Sarcotica mu-
tua in civis sunt q putent plurim sic verba Platonis
intempore canillata effit, loquit de unitate n. put
opponit multitudinem simpliciter qd put opponit multum
sūm diffinitivū qualis sunt Cras et hic, seu dicit
et pauper, nobilis et iustus &c. Sarc n. diffinitivū
libet sent, n. inquam refert qd Attila ostendit et
melior effit civi si sit diffinitivū quā simpliciter loquū-
tū p. qd civitas n. est instar exercitus aut multi-
tudinis ordinata ad habendam quodamq, pondus in d
n. similitudo aggregatū melior est, qd sic p. Sarc n.
bustiora sunt, pares n. equi pariter trahūt, impares
atq, deficiūt &c.) sed est civitas ut totū quoddam
pfectum quod ut tam in artefactis quam in nāt
rebus patet qd diffinitivū est domo n. et ligno et
lapide et mēa et figura efflat hoc corpore et dō
pfectū neq, eandem faciunt olivā tū capita elie-
gantem. 2: qd meridiana luce clarij est
in civitate esse colore alios principes alios subditos
d. n. oō v.g. in omni federe nollent qd annam

114. Lib. 2. Pol. lib. 1. de Rep. Platonis.

dum n. ung fili pphadet quod alij curat sanant illa
non sapie ptingit ut ab alijs negligat, di curam
unusquisq. in alterum reiat, ita mulg. uos. dicit ppe
a multis pastorebus ppe custodiri, et reat in ppo.
fili quib. minore industria curabit mille quos sa.
bebit filios dum putabit eosdem filios mille quos
sua parentis a qbo curant, ita imp. ille a
mendico si appellatq. et hoc titulo caritatem
postulat. Redit n. ego tibi do, si tandem tibi
dederint eam. fides, tui soc. et soc. dicit quatuor
in mundo sunt diuitijs me longe superabis, addo qd
si inuati filij sint futuri ut neq. qd parentem suum
neq. filium agnoscat curam effum in longe legnorem
qd n. tantop. amat filium dubiu quante certi.

2do si unitas sac. filiorum admittatq. extinguat
gradus q sanguinitatis et affinitatis no qdem quoad
non ipsam, uocia n. adme q sanguine et affines
erut sed quoad notitiam, ita ut qd digrosare no
possit qd suo affinis aut q sanguines qd extinguit
et amicitia naat q. ut ex lib. 8. patet sumat
in ppingtate sanguinis, atq. amicitias tollere de
cunctis summo dehinotofum est et no unitas sed
diuulsa unitatis. S. 8.

Qua iniqua sequant si p. dita
sint in cuncta conia.

Non sunt utilitatis. Resp. sed qdam liane maloru
est lex sac. Platonis, nam ex ea pph. imo crebriora
fieri parricidia, si n. qd faret alij esse patre suu
non tam facile in eu insurgeret quam insurgit in
illu a quo uitam no accepit, item si faret aliquem
esse ppingu suu no uulneraret illum tam p. pte
plures n. sunt in ppingt. car. parandi, so ex lege
Platonis q. iniqua illa tot fides a filijs nepotib.
q. obtrinit. de. no liceat distinguere, et crebriora
sequant dimic. et cades. parricidales.
2o. sequant crebriora et ineqs, qd n. a

Sorore aut matre abstinebit quam nescit esse se:
 rorem aut matrem, atq. Soc. in baptis quoq. ipsa
 lex nra delectabile fecit ut expia ostendit, nec
 sufficit quod Plato iusserit eam non caueri p. ma:
 gistrato deligiam nesci: geminato amore filij
 in matrem inculpantes fierent, nec n. caueri satis
 poterat, neq. Sat. eaa sufficit quod ea res ad in:
 temperiam trahat sed p. se insonat et a nra ab:
 sorbend est ait filio ut filij matrem insonaret
 illud q. de geminato amore qdam negaret offi:
 corum cum ea de eaa in qbusdam regnis pmissum
 sit ut soror nubat su, sic no. solum iure sonis,
 filio ofendit, et soror et quare erat, sed et Dio:
 doro siculo lib. 15. et Strabone lib. 14. testib. Mau:
 soli soror et uxor fuit Athenisia, et p. de Atheni:
 dia soror nupit Agonios de qua re et Lucianus in
 dial: mortuorum, et Val. max. lib. 4. c. 6. talis et
 Cymon fuit et soror Epymore, et apud Dios: lib. 1.
 post milia 8000 giganter legem tulere aegypti:
 ut sub esset sororem a p. duci, Xanthus in magi:
 cis apud Clon: Alga: lib. 3. Aromate docet magos
 iure a lege cu sororibus (q. miru in tam impud:
 entib?) et filijs et m. q. uelle, et Ptol. phid.
 sororem Agincom Sabuit uxorem, quod cu ei q.
 phrasset Satades in pedore carceris q. tabernaculo
 coact, ut narrat Plutarchus lib. de exilio liberum,
 Si q. uel geminati amorem no curant, imo ob
 eundem ipsum viulcomodi nuptias ambulant uel
 cocto vitupati sunt quod aliqd. ipsi nra caridm
 ppetrarent. 3° seq. si plebei et nobiles filij iuxta
 Sane legem e. esse - et indistincte - in com. uiuant
 nescit esse ut aporumis plebei exaltant q. fa:
 cile - infel. sunt q. a cu nobiles opprimunt et
 negligunt tanquam intrognti facile in uindicta
 offerunt. 4° q. si filij nobiles dandi esset ut
 nubirent a nuptiis, et uice uerba non tanta patientia uol:
 rent in educandis alerit quanta utunt in suis.

116. Lib. 2. Pol. Disp. 1. de Rep. Platonic.

5° puor nutriti magis amant quā matres à qibz nutriti non sunt qd tolleret amor et reuerētia qd matres sicut et oīa imo usq. cum rēa et spīa qsq. amo: me sic à oīa sint cōia leuior amor ac dulcior qstantia erit et qd ea tū amant qd amandi in se tūa sūt nūq. erit in Platonic Rep. cū sūt pōtīo amant, quam illū in rēa sint cōia tam leuī scī: quā pā: nōtēs, de hoc arguto qd Platonic Resp. plura disputat apud Lact: lib: 2. et Legg:

6° in sēlu negligēt dūas uerū dī institutio puorū at nūq. sū bona institutī infanti, et tanquā terra ad qd pīenda semina pparent et pcolant qd fructibz hīc edunt ut docet pto 10. eth: cult:

Quaestio 2da.
An possessor officiaq. debeat
in ciuitate esse cōia.

S. iūus Damna ex tali

statu emergia.
Res possessor non debere esse in ciuitate cōia si:
aut neq. officia qd Platonic dogma ostendit tum
mala qd ex tali possessor nascunt, tum dē qmōda qd
ex dīfese bonorū oriunt.

Et iūus quod cōitab bonorū nō sit admodū ubi:
qd dātis intelligat si pnotat qd modis rēa sint cōia.
Tūq. qd modis rēa possunt esse cōia, iūus ut
fundi v. g. sint dītributi et ppij, sed fructz eorū
sint cōia; i. ut fundi sint cōia et cōitab cu:
rēt, sed fructz diuidant, 2° ut tam fundi quā
fructz sint cōia, quo 2° modo sūt noīe Socratici
Plato uult possessor esse cōia, ut v. g. dī Socratici
sint cūm, et nulli puoro pbeant aditū ad cōia
uadēt ex. qd modis est cūm dīfense, cū tam pbeant
plurimū, cūm, multi n. nollent sūt agros colere
in quos dī inuclarent et tanquā ignauū pccō
sua fructum ex alieno labore capent, et si iam
tam facile qd nouerit emergunt int. dūat et q

Et 2^a An offa et possessio debeat esse iuris. 117.
negotij occupant eundem quanto facilius inter tot,
accidit fieri iniquitatis datus, distractio bonorum
et alij quam dicitur feruere cogent, imo vel pro
dimo agnoscere debent, et sane ipsam ob eam pater
se a filijs adultis separat ne coniunctio bonorum
libet ferat.

20. quod diuisio bonorum inter cunctos sit bona, sit in iusto.
minime inter se so quidam vel alio modo remanent,
patet: 1° quia sic dona et liberalitas exoriri possunt; 2°
sic auctoritas et benefactio ex libera; 3° sic pax et con-
dian stabiliere, dum quisque suis non a alienis se occupat;
4° sic possessores magis curant et fructuosiores sunt; 5°
sic voluptas et ex proprijs bonis fieri solent loci illi.
Dicitur in hoc obstat comitas quorundam rerum in non:
nullis multis ad familiarem amicitiam et seruandam
introducitur ut Lacedaemone ubi ex Lyangi instituto laud
et ego et cunctis ueracibus et uoluntatis ita utitur ui-
affini ac si uiniferaque essent tunc Xenophonto et in
Crete quoque ex lege instituebant cunctis temporibus
publica quiniua ut inter cunctos maior familiaritas ex-
ferret multam u. quiniua principum feruere amicitiam
non inquam obstat hoc comitas, quia non est amoda qui-
uid ex comitate feruore equum carum ex. sape
grauis libet sint exorta.

Quoniam et in sensu ait sit bona eadem comia quo-
dammodo esse debere, simpliciter et absolute et non
debeant sine bona proprietate eadem priuata esse debere.
Si cunctis et bonis moribus interfectis et bonis legibus
ut sic ad liberalitatem et humanitatem instituantur
bellaturis quantis et hoc est eis dicitur multa luxuria,
sane suam comitatem docet sit bona ista bona seu
quodam tam comitatis quam proprietatis cuius eadem
diligentiam et uacuitatem discordiam illis in adiunadis
amicis et iuris uoluptatem quia cum sit bona sua
comitat; Denique ait sit sane comitatem suam
non esse possibilem. cum Platoni sit impossibile, quod
sit sua possibilis ostendit exemplo Lacedaemoniensium

118. Lib. 2. Pol. Diss. 1. de Rep. Platonis.
Supra vocato, et infra Lib. 6. c. 5. ait solitos et
Carentinos res et possessiones suas in tenuioribus
comicare seu cunctis facere quoad usum non quoad
privatationem, eandem quoque eandem tribuit Symoni
Athenionis principi et graecis et Scorpompo apud
Athenas Lib. 12. et Plutarcho, apud Latinos M. Tullio
Lib. 2. de offit. et Aemyl. Probo in vita sed uerbis
fuit tanta liberalitate in dispensando bonis pedia et
heredes dedit ut nunquam eis custodem imponerent
suis seruandi quia ne quod impediret quominus
eis res quod uellet quod fueret, Plutarcho de Sapo
agnis dedit, ut et ciues et peregrinos qui
suis ex eo capere uellent paterent.
D. 29. De uoluntate offa

Offa comia in ciuitate.

Socrates Platonis seu Plato in sociate ut bona omnia
esse comia uoluit in ciuitate, ita et officia et quodammodo
ut munia omnia tam intra quam extra ciuitatem, tam in
pace quam in bello indifferenter ab omni exor-
torum, rati illis sumit a similitudine brutorum
in quibus eadem mares et femellae faciunt, tam u-
lta femina quam mas adificat nidum, parit pullum, pug-
nat contra aduersarium, imo saepe femella maris sui
seruorem ad respiciendum.

Atque hanc rationem refellit Aristoteles ex eo cap: quod
sicut natura in suis speciebus ita et aptitudinem ad officia
distinguat, neque est par ratio brutorum et hominum, bruta
u. ne participant de ratione neque de economica sicut
homines, ratio a suadet quodam uerbis, et economica dicitur
tamen quodam magis proprio attribui mulieribus quam non
decent uiros ut ducere filia, nomen etc. et quodam
propria uirorum ad quod non sufficiunt mulieribus, sicut in
Hercule pugna laudant, fusi quod afficit dicitur
mira manu torquet utipsum.

Cum dicto Platonis dogmate non esset quid idem
induxit opportunitatem principatus attribui, ut quod bonos
electi essent in principes et retores ciuitatis, illi

essent ppetui, et alii vulgo semper subditi mane-
rent, sed sine vulgo alia politica surgit qstio.

ed. 39. Sintna in Rep.
utiliores ingratis annui an p/potui.

Plato censuit esse debere ppetuos, immo qd ut in
Rep: esse pncipia mutas debet, et ut in response
suis multis mutas mutata parum ppet, immo saepe
im parum debet, ita quoq; in Rep: mutas
autonomia saepe eodem affert ingruada; sed infra
Socrus: c. 6. 2. qd anni migrato et paucis
tempore a scriptis sed sunt ingruadi quid qd aliqd
in eis didicerit ppet debeat quam sig adhibere
in gubernando ppetim possit Dio lib. 52. cui
annis migrato inuolunt ingru, sed impt sunt
in uita ppetata nati, et educati neq; in Rep.
habuerunt, qd u. idem uobis ppetis ppet etiam
si ming ingruadi ualeant longa in ppetia uobis
autocollunt.

Hindostatic

In Rep: n. ha tu magno aio pñti & velli col:
 do & mihores indigne sunt possan semp migrabz
 posse pmaq, bonum unquam conicari, atq, a aut:
 utab doctum uirom & pñtib futam sequit qu:
 n. s. nñno sunt Scipio amirabz in d. pñtibz poli:
 tñtibz diff: m. lib: 1. & Sebast: Foris lib: 2. de reg:
 institos s. 40. atq, Sir qdem ea de re sentit
 sunt in modu qd magis tyrannici et qua un:
 pñtibz migratu singentem libere - dñari cum
 fiat nullam a se factam rem unqua reposita,
 qd pñtibz Rep: quam unu quasi inq: re:
 uicibz suis libe impositu quid inf: seditas aut
 defectore aliqua nequeat excedere quam multas
 Roma a populo factas labe habebz legimo
 quantos mto in alijs autibz, ac pñtibz

exortos, quos defectus ob viui, quos p. f. d. i. a
 exempla ac multos non publicam, declarat
 id Romam: leges de repetundis ac p. r. o. r. d. i. s, t. e.
 defuncta singulis magistratibus tempora, q. m. i. r. a. r. o
 admodum nulli progabant, tum consensum muni
 et in notando quorundam libertas, id. i. f. u. r. e. q. u. a.
 doceri p. t. a. q. u. i. a. m. f. i. c. o. m. i. a. d. R. e. p. i. m. u. n. i. c. a.
 sunt adhibendi p. m. a. g. n. a. r. e. l. i. g. i. o. f. i. e. r. e. i. n. i. u. r. i. a. f. i.
 ung. s. e. m. p. e. o. d. e. m. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. f. u. n. g. e. r. e. t. V. e. r. i. t. i. m.
 cum f. i. s. o. n. e. r. g. o. a. c. i. n. t. e. g. e. r. e. d. e. f. i. t. q. u. i. n. u. n. g. f. u. n.
 obicit malit ab eo labore liberari, q. u. i. n. u. n. g. f. u. n.
 auarum et ambitiosum f. i. t. i. n. d. i. c. a. n. d. o. p. o. t. i. s. q. u. a. m.
 utilitatis publica p. r. o. d. i. c. i. t. o. b. p. r. o. p. t. i. a. f. i. s. o. n. e. r. g. o.
 r. a. n. c. i. q. u. a. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. q. u. a. n. t. u. m. f. i. s. o. n. e. r. g. o.
 s. i. b. i. d. e. b. e. t. u. i. n. f. i. s. s. i. t. u. d. o. f. a. n. e. f. o. n. e. r. g. o. p. l. i. b.
 est quod i. a. d. p. l. u. r. e. s. p. u. e. n. i. a. n. t. d. e. i. n. d. e. n. e. m. o.
 t. a. m. f. a. n. t. e. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. a. l. i. q. u. o. f. u. n. g. i. t. u. t. f. i. s. o. n. e. r. g. o.
 p. p. e. t. e. a. m. f. i. b. i. p. o. t. e. s. t. a. t. e. m. i. n. t. o. l. l. i. g. a. t. m. i. s. e. l. p. r. o. d. i. c. i. o.
 m. a. l. e. n. o. l. i. a. c. u. p. i. d. i. t. a. a. u. a. r. i. t. i. a. n. e. f. a. c. i. a. t. a. c. i. o.
 f. a. m. f. i. e. x. e. m. p. l. a. q. u. i. n. g. e. o. m. i. q. u. i. d. u. l. c. e. d. i. n. e.
 q. u. i. n. u. a. n. d. a. p. o. t. e. s. t. a. t. i. s. i. l. l. e. c. t. i. R. e. s. p. o. p. r. e. s. s. e. r. u. n. t.
 q. u. i. l. a. n. t. l. i. b. i. s. p. o. l. i. t. i. p. r. i. n. c. i. p. i. s. i. n. L. a. t. i. s. a. R. o. m. a. e.
 q. u. o. q. t. o. t. a. R. e. s. p. o. b. s. o. l. a. m. i. m. p. i. o. r. u. m. p. r. o. g. e. o. m.
 l. i. m. i. t. u. t. i. u. i. d. e. a. m. a. n. i. p. a. t. a. f. u. i. s. s. e. i. n. o. q. u. i. d. n. o. n.
 v. i. d. i. t. C. a. t. o. C. e. n. s. u. r. i. o. q. u. i. a. d. i. d. e. m. S. i. n. i. s. d. e. f. e. a.
 u. i. a. c. p. r. o. g. a. n. i. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. c. e. n. e. r. e. t. i. l. l. u. d. u. s. u. r. p. a.
 b. a. t. a. l. t. r. u. b. i. f. a. c. i. e. n. d. u. R. o. m. a. n. i. s. e. s. s. e. u. t. a. u. t.
 m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. g. e. n. e. r. e. n. o. m. a. g. n. i. r. e. m. p. r. e. t. i. p. u. t. a. n. e.
 r. e. d. e. r. e. n. t. r. a. u. t. n. o. n. m. u. l. t. o. s. e. s. s. e. d. i. g. n. o. s. q. u. o. b.
 r. e. d. e. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. q. u. i. m. i. t. t. e. r. e. t. H. e. P. l. u. t. i. n. e. i. g. i. n. t. a.
 C. a. s. a. r. q. u. e. q. u. i. l. i. b. e. r. i. s. u. e. n. t. i. s. n. e. f. u. i. s. a. r. b. i. t. r. i. s. p. o. t. e. r. e. t.
 e. x. C. o. l. l. e. A. f. f. r. i. c. a. m. R. o. m. a. n. i. s. r. e. u. e. r. s. e. l. e. g. e. n. t. u. l. t. u. t.
 n. o. q. u. i. p. r. o. a. n. n. u. c. e. d. e. r. e. t. n. o. q. u. i. c. o. n. s. u. l. d. i. u. t. i. o. q. u. a.
 b. i. e. n. n. i. s. i. m. p. i. u. m. q. u. i. n. u. a. r. e. t. m. e. m. o. r. i. a. f. i. q. u. i. d. e. m. u. t.
 i. n. g. r. e. d. i. t. l. i. b. i. 58. t. e. n. e. b. a. t. m. i. s. e. l. a. q. u. i. n. u. i. s. s. e. a. n. n. u.

videndi cupide inflammavisse et ad efflu-
vium illam in qua erat effusus, quam 70^{ti}
annos infra continuaverat in Gallia.

Hac in utramq. partem dicta sunt q. subtili⁹ rem
rimari ita q. totum soluit ut velint magistro
maiores esse p. totos, minores n. annos, dante
R. p. suam spectari imprimis censeri oportere,
et in Democratia q. dem invidia delinenda caa
magis annos, in monarchia n. ubi princeps a.
quationem popularem se curat, sed q. idem sunt
in x. q. dicitur, plant p. totos, plura de Soc
facit: Gymnasia lib: 8. c. 37. et.

Quaestio 3^a

Quid iniqui faciant citha
Socratis Leges circa

militiam et bonarum co.

S. jmg An nung bellatoru a
Socrate assignato sit quoniam.

Duo R. p. intra descriptis Plato, unum in lib: 10.
de Rep: de quo Socrate q. jmg, alium in lib: 12.
de legib: in quod differt. Atto c. 4. Sic, nam in
90 Socrate seu Plato potius in sua Rep. p. re:
citatum uxorem ac bonorum civitatem de q. stituit
ut quomodo tempore in ante nung mille (in lib:
de Rep: Socrate assignat nung, in lib: a de legib:
5000. admittit) bellatores p. nung in p. nung, vel
p. nung p. nung genere debeant inos plures mi:
lib: aliorum quam p. nung Atto refutat jmg
quod tanta dissensio Socrum multitudo, id est qui
aliud nihil facerent in ante, quam ut casu ita
forante qui p. nung accidit, deservent autem, n.
quod p. nung al: affuerant n. de p. nung, p. nung
rapinis, subtilis co. 2° quod ad alendum talen
nng op. est Babylonia Soc et amplissim

122. Lib. 2 Pol. Disp. 1. de Rep. Platonis & Socraticis.
patij reges nam ad sui ipsi nomen velut ad
tamenta quidam accederent mulieres, filij, fa-
muli, calones, gallicapiones &c. & essent in ma-
iore numero quam ipsimet bellatores. 3° qd prae-
dixit legislator tunc esset infestum legem & ut aliquid
possibile appenderet, multa n. in se sunt prohibenda qd
in applicata in particulari casu nequaquam sunt qd
tuerenda, ut v.g. possibile est absolute, ut mulier
atq. moenia ex ferro fabricentur qd urbi circumdata
& flamma excludant et impetui resistant incursum
tormentum, id tamen nequaquam est statuerendum, cum
se ita se habet super facultatem civium, qd qd dicitur
regibus solum, locum, viciniam qd sunt aspi-
cenda ut forte imita in vicinis civibus & mi-
litibus ante publico sustentatis imparteato nuntio
civibus ipsi armis affuerant & nuntio supplere
possint iusti exorto, ne forte nuntio, atq. ita
minore super turbida fiant solutio.

§. 2° De functione alia
Legis Socraticis.

Præter supradictam Socraticam legem evocavit Plato
et qd loquitur: 1° quod dixit possessor debere
esse tantus et non amplior, ut ex eam fructibus
potestas fieret temperate-vivendi; Præter hæc Socraticam
legem esse qd hæc vitam Reip: qd exigit, ut non
solum temperate-vivendi sed liberaliter vivendi, in
neq. temperate-vivendi, neq. liberaliter tamen vitam agi-
tandam debeant sed utroq. simul modo, vita n. ei-
usmodi ex ipsa re facta requirit ut qd aliquid
quoq. modo ita geramus ut laudem facta nostra me-
reantur, quævis a se liberalitatem exoramus
sed Socratica ratio est temperate-vivendi et vivendi qd
debet ut si non sit prior quam civitas, qd utaq.
simul exigit, prout qd temperate-vivendi in summa
non pecunia et summo labore item in sola

liberalitate si qđ se prouenit ex seboat delinqđ
uincit erit, qđ liberalitas temperat debet et
nare et hac liberalitati nupđ debet terminos
figere, sicut positio nupđ et opus in ciuitate
ne limitentur iuxta temperat regulas, sed ita
et ex crescere sinant ut liberalitati quozqz locz
sit, atqz sane-egregia liberalitas erit si nix
saboat unio genium sustentat de sup vacuos
et abundantia largitos favore.

2° quid statuerit Socrates quolibet ciuem
debere sibi 2. domos fortasse - ut in una do-
mo ipse et uxor in alia liberi habitarent apud
completes ualeret fortasse - Saepe qbz uilla
suburbana in deliciis coemunt, in paupz urbium
et in tota multitudine ciuiu stare non pot, aut
n. filio de sine enormi grauamine ciuiu qđ
tunc poss, tum qđ nō est facile ciuio sibi
tantam familiam ut possit 2. domos implere
cum reperiunt plurimi ut de aliqua natione
legat huius in quadam epistola quem tota
suppollat pater et materfamilias qđ alina canes
anores et porci in una suppollat qđ gregat,
tum qđ duplices expensae damnosa ferunt.

3° Quod dicat eundem in 2. tm partes distributionis
qđ uidelicet in bellatores et agricolas, nam ex
Sae distributio legi ait filio omni Rom. totaqz
in solis qđ tributa esse bellatoribus in agricolas in
agris habitare debeant ad exaranda opa rustica et
item legi gubernatorem non fore optam in magis
laudem qđ mixtu ex diuersis serui quodqz re-
gimen, sicut qđ sit minus et occasio seditionis si
in aliquo dñe populo, in alia uero potest
et in alio re pualcat, unde et laudat Resp.
Zarodamoniū quam dicat qđ stare ex paucorum
potia item ex uno nempe regis gubernare

principes et subditos nam in statuere uerum
et flicum continent, quomodo in hoc conuente
facere poterit distinctio principis et subditi.

Quaestio 4^a

Qua et quomodo defendi
possint leges Platonicae.

Ita ratio. refutat. Atque leges Platonicas si ita
intelligantur uti praedicta et hoc explicat. et
sunt in suam et nullam defensionem, quia
non minus inuicem qua uelut sic affert.

S. iung. An in uirgo
militum Plato in uiderit
quod e re sit iustit.

Aliud quoque inter uita erat legum Socraticarum,
quod nimis magnae. reliqua defuit sic.

S. 2. titulus quintus deest.

Ad hoc utique faciendum in iugibus primum indigent
utantur quibus nullo in suis quibus occupant,
nonnullis ipsis praesentibus loca ita ita disponant,
ut per ea officio transire inimici quoniam, amici
in suis praesentibus iugalia facit. quibus nullo primum
regio fiat, at nullo dicit. Atque opus est ut in
talibus stant arma quibus in sua tunc tunc
sed uicina quoque data occurrere inuadere et occu-
pare possint, negat in Plato hoc inter gong
sibi placere, nec uult ut ipsa Res. uel singu-
li in extra patriam bellum gerere, sed hoc
agere possit ut patriam ab externis modo in-
iuriis liberam possit, atque oportet. inesse esse
sestibus formidolosos non tunc uenientibus in re-
gionem sed abeuntibus quoque, ait. Atque, nimirum
in ueniant exaratum ducit ut seipsum ab-
intem non quasi pompam deducant et comi-
tent sed in et armis efficiant, et a regibus
sua longissima submoueant.

126. Lib. 2. Pol. pp. 1. de Rep. Plat. & Soc.

S. 3. ius An Plato

agri sufficientem Reip: resistent.

Est et illud quod culpam in Platone quod agri
iusto minorem elegerit, et quodam Plat. Lib.
5. de legib: de agri modo differet tñ esse
mult ut ex eo cines singulis ab et minore
possint, Soc: glendit pto. fmi pph que civitas
q: situta et ut so: bn: ac beate - vivat, et
impo - liberalitati repugnare, pñ n. tempa:
be et singulis minore et q: misere et ca:
lamtoso - vivit, veru sunt q: Reant Platonis
cines ita à teneris affligere ut bn: beato:
vivere se credant si tempate - vivant et
liberales se arbitrentur multi, q: cu auri do:
are no possint casum sibi mutuo offerat,
et certe q: en neget esse beati q: quod satis
est sit, et parvu quodam et ingo, vivit et
parvo bn: inquam ego, nec refert quantum
sabeas dum satis sabeas, Soc: in deinde
q: ignorat - plimio multis ac factis à li:
berali viciu plati: Sines inluxu et delicias
quam à singulis et tempate, Plato igne
ne illa pph: duo Principib: certissima in
suam aliquando autem inreperant aut p - mi:
pudiam admissa gliscerent atq: inmalgre:
rent pabulu ac fomentum subtrahi iussit
dum tamt ne pl: agri possideret civin
quib: pñatim quam ad moderatu et fmi:
galiam viciu sufficeret, ubi q: singulis:
tatis et tempate noie intellegent Plato,
liquet ex Sines q: Lib. 5. Legib: & Legib:
Nemo ingt pñatim q: paucis immanis
incumbit ut d. tiffimas eas relinquat, na

Q. 4ª quam ipsam leges et quomodo possint defendi. 127.
 n. ipsa me vult. id ex patet, sed casu inu-
 num tum adulescens nasci, tu vero iustitiam
 in iudicio cum decessit et optime est.
 Hic dicit una lectio.

S. 5^a 5to sitne Resp.

Platonis de iustitia quid.

Culpat Platonem Aitō d. quod ex Resp. ex
 tyrannide et democratia conflata sit, q. duo statz
 ingt aut ad non sunt Respublica, aut ex utro
 detrima, sed aliud scripsit Plato, nam lib: 3. de
 legibz et gubernum ciuitū dicit esse quasi ma-
 tis, monarchiam (in tyrannidem) et democra-
 tiam, cūq. ab utroq. fmas ex Sid. uarie q. poni et
 de sua ciute mox addit, nēse est a sanum
 utramq. participem fore ciutem s. libertas
 in ea atq. amicitia cum pūda futura est,
 et rursum lib: 6. postquam de electōe senato
 differisset subiit. Sae sic utiq. magistratū cre-
 atio facta int. unig (græco est μέγας, uox de-
 Xpēns non uocari uidos) et populi pōsta:
 tem aut media quam modū tenere sup. opor-
 tet Resp. aggrauat. deinde Aitō ad euerben-
 dum id quod Plato dixerat suam ciutem ex
 regia et populari fma temptatam esse et co-
 nat ostendere nullū esse in ea regalis impi-
 uisigium, rectiusq. factum fuisse Platonem
 si ex oligarchia et populari q. tare dixerat
 qn. et ne q. dem popularis impi. multa sit
 inesse uisigia sed totam eam ciutem ad oli-
 garchiam inclinare, idq. adeo liquere tū ex
 descriptōe et creōe magistratū, tum ex co-
 optōe senato, Sae illud sed p. Plato opusum
 non est ex lib: 6. de legibz planū facere
 ne plures, nec nēssit migrato detioribz
 mandari quod oligarchicum est, sed paucos

128. Lib. 2. Pol. Diff. 1. De Rep. Plat. Soc. & Philo
atq; & infra mōs, neq; n. in qstituentib; legu
custodijs, neq; in militum aut sacrum aut musi
ca et gymnastica ingratib; sed neq; in pcedenti
mo legi id q educandis pueris pparat) nec in iur
dicatō deniq; aut agroru defensorib; eligendib;
ulla sit censū aut dimitiam mentio, q; tēd
tū quid sciam, eos sc: q; sacra pecuniam ser
uant pfectos urbi et aditib; e mōs confib;
digi iubet sed et rō doceri pōt nō in sac
ratis oligarchia inesse et n. oligarchia ipse
tote Atte cum dimitis et molitiones paucis
emolumentis non publici quodā grā Resp: qui
in Rep: Platōis et nōis q nō suo et p
uato cōsū rōm bonū anteponat, ad hoc rō
confib; int; q. Aristocratiā grā scdm in quo
virtū spectat et censū infra Lib: 4. c. 7. Sac
utraq; et uis mōs- uirtutem spectari oportere
in mandandis Sonorib; pcepit Plato Lib: 6.
de Legib; Sed uerbis, atq; & Sonorib; uirtu
maiorib; maiorib; minorib; a uirtute et disci
plina minorib; et utriq; scdm rōm qd dicit
imptit, ea n. certe mōs et uirtutis iustitia
sane et uis appetere debent atq; ad sac ipsa
a equaltem respicere de sac uiam qd dicit
et disponim; citem et qd ab eam instituit
eodem debet in Legib; ferendib; aspicere nō
a ad paucos tyrannos (i. oligarchiam) uel
ad unum (en tyrannidem) uel populi potētem
(en Democratiā) sed ad iustitiam semp iusti
ciendum, rectiq; igit ex Aristocratiā et ea
sua q cōm Resp: uocabulo appellat quā
ex Democratiā et oligarchia oppositam

Q. 3a De Politia Phalaea Calcedonensis. 129
 esse sane intem qd dicunt quod et Plato
 forte indicare voluit, cum suam Resp:
 dixit opto esse q. ximan, opta namq. regnū,
 Sive q. xima Aristocratia seu opta gubernatio.

Quarta Sta De Politia
Phalaea Calcedonensis.

S. jmus Quana fuerit Lex
 Phalaea.

Legillatores cum auctoritate plurimq. per
 citatos defuissent, eos potissim iuridicos legib.
 fiduciam, idq. a radice tollere, unde sedes
 nascerent, quemadmodū qd Plato qd videt qd
 ppietatis rem vni ripas. idcirco illum suam
 imitationem inducere voluit, ita Phalaea qd in:
 tollit ex possessib. rem inq. vni inf. b. ordi:
 nant pullulare lit. dū pauperes q. quorū q. tra:
 ditione et opifices lucri caa. similitudo uellet
 figulasq. quid aut figula ordi, factū est ut
 Lex eo dingeret nūc possib. et opifices ordi:
 narent, quoniam qd Phalaea Resp. non per:
 nam sūt cū Platonia similitudinem subiungit
 statim Aut Resp. Platonis Phalaea Resp.
 q. ita est.

Quas possib. uolebat ille eos ord. esse
 aequalē sicut et Solon Athenis instituit ne
 quis quantūcumq. uellet terram emeret sed ad
 certum usq. terminū, ita et apud Iudaeos
 curatum est, ne saltem patrimonialia a tribub.
 alienarentur ut ex sacris libellis patet et apud
 Locenses Lex cautū fuit ne qd patrimonii
 uiderent nisi extrema se ad id calamitate
 arigi dimitteret quid qd nō est obseruatum
 apud Liencada transferret diuitia ab optimis
 ad populum, et iam potentior esset populo quam

principes ipse gubernare sed dotis ut sit
cepit, ut a Soc equalitas bonorum esset statuit
Psalter ut in una qdam civitate distribuit a:
quales forent portiones quod si a postea aliq
alijs ditiores enasissent cepit ut civitates suas
suas nuptias darent pauperibus et dotos adderent,
pauperes a filiis suas civitates sine dote in
quingenta traderent.

Quoad artifices statuit ad vitandas iras
ut esset in eam opanda, ita scilicet: ut omnes fabri
tandem cydopet qdam sub uno vulcano in
Sicula taberna, omnes textores in eam Sy:
pago, omnes pictores in una pinacotheca, et
sic de ceteris, loquendo q unus esset opifex
unus in loco laboraret, atq; ita eorum opa
idem vestem omnium tanquam ex omnibus glori:
dam armamentariis distribuerent.

S. 2us Leges Psaltes
resistant.

Contra leges Psaltes q mensuram ac taxam
bonorum statuit et inis quid oportuisset eundem statu:
ere mensuram circa mortuorum filios q nescit
toti nescit qd cadere equalitatem bonorum si n. unus
pater q. alijs 10. filiis aequat mortuis parentibus
opes filiorum nescit erunt inaequales nam q.
illi tot habebunt aut agros aut nummos
quot isti 10. si parentum ante bona fuerunt
equalia et rursus si 10. denique fecerint
tandem bona ita imminuent ut evanescent tunc
atq; ipsi pauperes fiant, et sic non afflicti paupertati
ad rapinas quatenus et fraudes quinque ut qd
parum pluribus qd si non legat, divites
tamen sed non audit tam facile - qd qd
quantum videbit crescere numerum filiorum, in omni
audet augere opes quas pro filiorum

et
 Saviditate regni intelligat.

2do Balsas posuit leges impositas, quia ne
 edixit quantus esse oporteat illas aequaliter
 diuitias neque, ne oportet esse ita angustas ut
 laedi fiant, et miseris non succurrat, neque,
 pueris ab ethno septe oblati occurrat, neque,
 neque, et ita magnas ut et ipse otio atque, scilicet
 diffuant et ipse opibus alliciant septe ac piam
 sed ex mente Atilii tanta debent esse ut hunc
 non afferant si quod eis bellum faciat, sed potius
 ut septe sint maiores facturi in expugnandam
 imperatam, quam piam reportaturi post victoria,
 idque, Atilio ipse os. pbat hoc exemplo cum Atilio
 piam daret statuisse obsidere Attarnam urbem
 Eupolo exiliario eis eam futiam tulit ut piam
 et atque, et quid esset quante tempore eam obli-
 nere posset, quid esset, eis temporis expensas
 quod si maiores forent quam hunc urbem arcedas,
 relinqueret obsidem, quid et quid esset imita sunt
 piam. 3to. Si aequaliter debent esse opes
 debent ob septe et caueant, atque, hoc non
 est sufficiens quia hoc parte non tollunt septe
 nisi inter minores, nam inter maiores magis ori-
 untur cum aduertunt indignantur, quod aequalia
 accipere eos quod minores sunt quam ipsi, ut ne
 est quia futiam quod aequaliter in aequalia
 accipiant ita et quod in aequaliter aequalia,
 Accedit quod ut minores magis ad diuitias,
 ita maiores magis ad pauperes angustent, idque,
 et in ipse aequaliter piam in piam pauperes
 existant libere atque, quid esset.

4to Quia piam legibus magis debet cupiditas
 nocere quam facultas, quia illis temporibus facile
 et coeque facultas, neque, ne nimis agere et opes
 et nimis non appetit et sic nulli piam piam

Difficultate non ita cupidi, & pimus n. cum
 q. nihil scilicet dicere si parvulum scilicet scilicet
 et postquam illud parvulum quod optauerat acq.
 fuit, mox plura ac plura in infinitum appetere,
 quare alit. agendum est cum bonis, alit. a peccatis
 bonis danda sunt leges q. doceant, ut avaro
 agere sed assueant iustitia, malis a ita pui.
 verum est, ut etiam. uelint avaro agere tñ
 non possint, quod p. fit si id agat ut
 mali semp. sint inferiores ne alit. obesse possit.
 Sine pecunia multandi cum delinquit ut q.
 illis potia tanquam sup. a. a. sanguis
 & primum facit debeat.

¶ 1. Quia avaritia non s. bona im.
 mobilia, sed et mobilia ut servos, pecunias,
 pendos etc. q. parant ad usum intra et sup.
 lae appollant, igr. imp. - Balcan tñ bona
 immobilia aequant, non a mobilia a. circa
 ser. ag. existant lites, nam fuerit et q. liti.
 gerant de 3. capellis, de umbra asini etc.

¶ 2. refert Arist. Balcan quod volu.
 ent os artifices in com. opari, licet n. sit
 utile aliquos esse oparios pullos & p. p.
 nauela et infinita dolica efficiant, quales
 sunt lege. Arist. in urbe Epidauri quales.
 Athenis statuit Diopanto legislator, utamen
 si os in com. opari oia, et eoru. opa int.
 auct. distribuant iuxta indigiam lege. os
 esse servos civitis, atq. ita no. erit pars ci.
 uium sed eoru. infinita, cum qd. aliq. no.
 modica pars civitis q. est artifices & sequet. et
 paucos admodum fore in tali civitate civis.
 Porro q. Arist. fuerit sentia de bonorum

modo, non quodam verbo ex hoc lib. 2. pot. es.
intelligi pot., sed infra alio loco q. integrat
diligenti explicatum fuit, summam sequenti
et tradens.

S. 2. 3. 4. 5. Neq. nimis
magnas civium opes, neq. nimis exiguas
esse debere.

C. aa supra est indicata nimis n. magna opes
invitant vicinos nimis parva plerumq. exponere.
dunt, bellu n. et cum paribz sustinere no possit
Plato hoc eadem de sua sua Reip. eius no ni-
mis divites esse voluit ut lo. al. et hinc innuati.
bz essent tutiores lib. 4. de rep. quod eleganti
similitudine exprimat, siq. den facili addna suis
ut cum canibz frigidis et robustis sedere into
adversis, ovis teneris et pinguis bellu suscipiat
quam cu sit ovis adversis, canes illos; confirmat
idem alij quoq. scriptores apud Sallusti. de Rom.
Jugurtha ad Bocchu tumulose parlis ante Cay.
thaginenses, item Regem Persen, post uti q. q.
opulentissim videat, ita Septim Romanis
fore et navalibz apud tantu ad tirones
q. den et Lingonas illud meum discrimen quo.
rum auri et opes sunt, p. p. belloru sua;
Docent idem exempla apud auctores passim
duia, Antigono Maced. rex Galloru legatos
paris vendenda sua ad se missos q. regali
munificia ingenti apparatu epulam ad cena
invenit, sed Galli expositu grande auri et
gentiq. pondus admirantes atq. p. da ubertate
sollicitati infestatione qua venerant revertuntur.
q. et elegantes ad terrorem velut infestationes
barbaris finas rex ostendi iusserat, et navis
onustas copibz destrui, ignare quod q.
ostentare vicium meti se injicere existimabat,

eoni aiob ut ad opimam pdam sollicitabat,
apud Iustinum lib: 15. nec legit hoc Aristagora
Millofoni tyrannu, q in ordo qua Cleomenes
Spartanu ad belli Persici sedem ptransire
conatu ingentib pdai spem ostendit lib: 1.
lib: 1. Ad hoc tm bonum est qd q sam inolevit
qntentem quantum ne est catpib uestib, tum
auri tut ab hoc incipiam, tum argenti, tum
arib, tum uaria uestib, tum iumentoru,
tum mancipioru, qbz nos si potiri libuerit
potiemini, et paulo post ingta flumin^{is} Eo:
aspen sita sunt Susa ubi rex magnus domi
cium sibi atq, sic pecuniam t^{ra}nsauit
Sane nos urbem si amisse ceperitis iam
cum fone licet de diuitib catolib, e diu
tute est populat ac sine metu ulla degere
a qbz denotat et sub ditatem ac potestatem
uocabit nullu perari possit magnu opem
prelie d^uliti uel q^o quod supra ex
stite narrauim de Astobratate Persico
ut rex Satrapa, neq alia Sane-^{re} usq
et Sandamis lude cum Croco expeditorem
in Cappadocia et Persas diffuserit apud Herod:
lib: 1. An tu u. rex ingt aduerso quale scum
gens expeditorem parat, qbz sunt braccos
coriacos, catia quoq, uestimenta coriacea
sunt, qui non qbz uoluit alib, sed quos sua
illis appera regio suppositat uolunt, qui
uino minime utunt. Sed aqua sunt potiores,
q ne fere quidem sunt quod salubrit, qbz
deniq, nihil non bonum est, Sed si qdem supansid
quid eis eripiet cu nihil possideant, sin ab iis supatus
lucis quos bonum iacturam dades ea tibi allatura
sit tenon reputate, cum n. sanol bona tua gustat:
uigint ita illis aduersosent, ut anelli nulla res

possint et. Sae de priora parte videlicet Alia sc.
 opes si nimis sint magna allicere et imitare
 quod Solone in exilio cunctis modicioribus tutius
 possideri. Altera u. pars confirmat utroque illo
 axioma quod cunctis rerum publicarum gubernatoribus
 in ore frequenter est, nemo belli pecuniam esse u.
 Tullius in Philippis. Quintus: Delam: 34. Demosthenes: Olympi:
 2. Plutarchus: in Cleomene, neque desunt exempla
 duorum quod ob penuriam pecuniae rem vel male gessit.
 Sicut dimicare coacti tempore et loco alieno vel
 à Reipublica domum reuocari bellum imperfectum reliquerunt.
 Cleomenes quidem dum de rei pecuniaria angustia,
 ab armis auxilium mutuat ingenti Phoenicibus ab
 Antigono et cum plerisque suorum interfecit qui se bi-
 duum modo bellum distulisset digressus Macedoniae
 quod uoluisset legibus parum fessis dedisset,
 Plutarchus in eius uita, quod Hannibal nonne uictor
 rem scabebat exercitum, tunc ex diutina possessione
 Italiae quippe deficientem pecuniam dehaesit, fati-
 totum id quidem ipse apud Livium lib. 30. cum ho-
 morum generis, ac uis lacrymarum tempant audire
 his Legatorum uerbis iam hoc praetexto inquit
 sed palam me uocant qui uolando supplementum
 et pecuniam mitti iam pridem uelabant,
 Accedit sua Complot testis et suadidit quod in pro-
 cennio suo Sythia de bellis quod Troiani belli
 presserunt sicut parua ea bella fuisse non
 quippe solum sed quippe pecunia pecuniam. Vide
 Scipionem Aniratum lib. 18. diff. polit: 58. Ceterum
 non est dissimulandum ex Saeculo doctrina Alia enic:
 tam et expressam uideri Marcellum quandam
 legem iurans an fabulosa ea sit nunc non
 despecto, de qua Romulus Morg in Utopia lib.
 1. nam ego illam quo imum die auspiciat impium
 magnis adhibitis sacrificiis iure iurando ad-
 tringit nunquam se ulla tempore supra mille
 annos pondo in thesauro Sabinum, aut argenti

quantum sig. anni potius aequat, Sam legem ferunt
ab opto quodam rege institutam (cui mater una
fuit patria quodam quodam divitia sua) velut obis
affluenda pecunia tanta quanta faceret in-
piam sig. in populo, nempe in thesaurum videtur
sufficere sine regi aduersus rebelles, sine regno
aduersus septem inuictos esset effugendum, ceterum mi-
norum esse qua ut auct. faciat inuadendi aliena,
q. potissima quenda legib. cae sunt, Sac. de his
rebus publicis dicta sufficiant.

Disputatio 2da
De Rep. Hypodami Milesij.

Quaestio prima De
Legibus quas tulit Hypod.

S. 1. Legum Divisio.

Re. et At. tripl. leges Hypodami generis
fuisse sam. sc. q. p. tinent ad civit. disciplinam,
ad iudicia et ad civ. disciplinam, ac simul ait
At. sunt Hypodami Euryphonis filii Semonis
appetentissimi fuisse, et capillamenti negotiorum
pretiosum admodum. Prosepi. ju. cum qui in Rep.
inest. ne erant aggressi tu. d. p. tione de Rep.
imo itaq. distinguit Hypodamus Rep. in
ordinib. int. civ. voluit multonem civi. unig.
civit. esse 10000. et hoc distinguit in artifices,
agricolas ac milites, et rursum in regem
suo territorio distinguit Rep. in 3. partes,
sacram videlicet, publicam, et priuatam, Sane
dedit agricolis, publicam assignavit ut sig. fructus
alienis militib., sacram voluit esse ut de civi.
fontib. sacerdotes, ministri sacrorum sacrificia,
ad sacra et q. ad sacra spectant magnifice suste-
tarent.

2°. Circa iudicia consistit tantum tabula legibus
 quae esset quod circa iudicia circa 3. uelauerunt nepe
 uel circa iniuriam, uel circa damnum, uel circa
 mortem, uel circa iniuriam quoniam omni sonoris
 laesorem, uel circa damni documenta quae opibus infu-
 runt, sine fidei solent per furti rapinas &c. uel
 mortis intelligit laesorem ipsis personis ut uen-
 bora, uulnera, mutilos &c. Porro ut
 iudicia tanto infusius exerceant statuit me in-
 dices antequam sententiam dicant, de ea iniuriam
 afferant, et ante mutua deterrerent uel in-
 diuersum florent, sed quilibet separatim
 si reg. damnando uideret in tabella sig. damnationem
 exararet, si absolueret, tabulam rasam ac puram
 affaret uel partim damnandum partim absol-
 uendum scriberet, ubi obserua Hippothami quoque
 instituisse, ne calculis indices parant sententiam
 duobus, uno cauo, altero solido, uti in Graecia tu-
 erat solenne, sed potius tabellis non duabus,
 ueni tabula quam in una scriberet quod damnatio,
 in altera nihil, in altera moderata sententia, Sane a
 uel omni tabulam altera meliorem esse doceret
 Hippothamus quod altera esset prius, tunc ubi r.
 duntaxat sint calculi, quid n. si 10. mina
 peterent, si quidem esset totidem debent, aut
 nihil eis debent utiles essent calculi, sed si
 neque, nihil neque totidem deberent, quid sic
 fuisset calculo, utrumque proferat iudex perierat
 neque, n. totum debet neque nihil, ne quo prius
 admittat cauet moderate Hippothami tabella.
 Denique si ordinarij quoque ipsi indices suspecti
 essent ut ad seniores quosdam ac supremos in-
 dices appellat esset.

3°. Circa disciplina civium sanxit sed leges.

1.º ut quisquis civium aliquid civi utile repisset
vel excogetasset, ab eo Sponsorem periculum
acciperet; 2.º ut filij civium qui in bello pro patria
morerentur ex avaris publicis alerentur, quod et
Athenis factitabatur: 3.º ut magistratus et
principes a populo eligerentur: 4.º denique ut
magistratus civi esset civis boni civis, item
peregrini, opam et inopes.

